

ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

της **ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ ΦΩΤΕΛΗ**
Α.Μ. 2000045

ΕΠΙΒΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΡΑΠΤΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2012

**ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.

**ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ**

της **ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ ΦΩΤΕΛΗ**
Α.Μ. 2000045

ΕΠΙΒΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΡΑΠΤΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2012

“Περαστικός βλέπεις τη Μάνη σε τρεις ημέρες, περπατητής σε τρεις μήνες και για να δεις τη ψυχή της θέλεις τρεις ζωές. Μία για τη θάλασσα, μία για τα βουνά της και μία για τους ανθρώπους της.”

<http://dimosditikismanis.blogspot.com>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό και ολοκληρώνοντας πλέον την πτυχιακή εργασία, που σηματοδοτεί συνάμα και το τέλος των σπουδών μου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους με ενθάρρυναν και μου συμπαραστάθηκαν στα χρόνια της φοίτησής μου.

Πρωτίστως, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την πολύτιμη υποστήριξή τους, όλα τα χρόνια της φοίτησής μου.

Επιπλέον, οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ και στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Δημήτρη Ραπτέα για την πολύτιμη καθοδήγησή του, ώστε να φέρω εις πέρας την πτυχιακή μου εργασία.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους αιρετούς του δήμου Δυτικής Μάνης, για τη βοήθεια που μου πρόσφεραν στη συγκέντρωση των στοιχείων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία έχει ως θέμα το νέο σύστημα διοίκησης, το «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Σκοπός της έρευνας είναι η ανάλυση και η καταγραφή των βασικών πτυχών του “Προγράμματος Καλλικράτης” και οι καινοτομίες που αυτό επιφέρει.

Για το λόγο αυτό πραγματοποιήθηκε και έρευνα στο δήμο Δυτικής Μάνης, με την οποία καταγράφηκαν οι απόψεις των αιρετών του δήμου. Το ερωτηματολόγιο αναφερόταν κυρίως στο νέο σύστημα διοίκησης ως θεσμού αλλά και στις δυνατότητες της αποτελεσματικής εφαρμογής του τόσο στο συγκεκριμένο δήμο όσο και συνολικά στην Α΄θμια Αυτοδιοίκηση. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από τους αιρετούς μέσω προσωπικής συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε από τον ερευνητή. Η προσωπική συνέντευξη βοήθησε ιδιαίτερα στον περαιτέρω σχολιασμό των απαντήσεων από τους αιρετούς και έτσι την εξαγωγή πιο αναλυτικών συμπερασμάτων σχετικά με την εφαρμογή του “Προγράμματος Καλλικράτη” αλλά και τα προβλήματα που έχει η περιοχή.

Η παρούσα πτυχιακή χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος, το οποίο αποτελεί το εισαγωγικό μέρος της πτυχιακής, στο οποίο αναλύεται ο σκοπός της έρευνας και οι καινοτομίες που επιφέρει το νέο πρόγραμμα.

Στο δεύτερο μέρος που περιλαμβάνει δύο κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην γενική φυσιογνωμία της περιοχής του δήμου Δυτικής Μάνης, στην ιστορία, τα ήθη και τα έθιμά της. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην ιστορία και τα ήθη/έθιμα της λόγω της μεγάλης σημασίας που έπαιξε στην διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας των κατοίκων της περιοχή. Στο δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζεται η πρωτογενής έρευνα που διεξήχθη στους αιρετούς του δήμου Δυτικής Μάνης, όπου παρουσιάζονται και αναλύονται τα δεδομένα

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα για την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του νέου “Προγράμματος Καλλικράτη” καθώς και μερικές προτάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να βελτιώσουν την ζωή και την καθημερινότητα των κατοίκων της περιοχής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Πρόγραμμα Καλλικράτης, Καινοτομίες, Δήμος Δυτικής Μάνης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	viii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ.....	ix

A ΜΕΡΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Εισαγωγή.....	2
Αντικείμενο της έρευνας.....	3
Σκοπός της έρευνας.....	3
Καθορισμός της περιοχής της έρευνας.....	3
Διοικητικό πλαίσιο δήμων. Πέρασμα από “Καποδίστρια” σε “Καλλικράτη”.....	3
Στόχος της έρευνας.....	8
Μεθοδολογία της έρευνας.....	8
Βασικά ερωτήματα της έρευνας.....	10
Πηγές πληροφόρησης και συλλογής δεδομένων.....	10
Προβλήματα και δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια της έρευνας.....	11
Δομή της εργασίας.....	11

B ΜΕΡΟΣ – ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

1.1 Γεωφυσικά - Πληθυσμιακά - Δημογραφικά δεδομένα	14
1.2 Απασχόληση-Ανεργία	17
1.3 Δράσεις του δήμου.....	18
1.4 Κοινωνικές Υποδομές -Ποιότητα ζωής.....	20
1.5 Γεωγραφική θέση και φυσιογνωμία της Μάνης.....	21
1.6 Ήθη και έθιμα.....	22
1.7 Η ιστορία της Μάνης.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

2.1 Δείγμα.....	30
2.2 Ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων.....	30
2.3 Ταυτότητα ερωτώμενων.....	31
2.3.1 Φύλο ερωτώμενου.....	31
2.3.2 Ηλικιακή ομάδα.....	32
2.3.3 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	33
2.3.4 Απασχόληση.....	34
2.3.5 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	35
2.3.6 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο η σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	38
2.3.7 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα.....	41
2.3.8 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	44

2.4	Θεσμικό πλαίσιο Α'βάθμιας αυτοδιοίκησης	
2.4.1	Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτη για τους δήμους.....	45
2.4.1.1	Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτη.....	45
2.4.1.2	Τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α'βάθμια αυτοδιοίκηση.....	46
2.4.1.3	Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου για την Α'βάθμια αυτοδιοίκηση.....	47
2.4.1.4	Αντιμισθία αιρετών.....	49
2.4.1.5	Ασυμβίβαστο δημάρχου μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας.....	50
2.4.1.6	Κατάλληλα μέτρα για την συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης.....	51
2.4.1.7	Αξιολόγηση του νέου μέτρου για τον αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.....	52
2.4.1.8	Μορφές επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.....	53
2.4.1.9	Συμπαρασάτης του δημότη και της επιχείρησης.....	54
2.4.1.10	Νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου.....	55
2.4.1.11	Αποφασιστικές αρμοδιότητες δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.....	56
2.4.2	Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο Δυτικής Μάνης.....	57
2.4.2.1	Συνένωση δήμων.....	57
2.4.3	Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά.....	58
2.4.3.1	Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης.....	58
2.5	Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	
2.5.1	Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάθμια αυτοδιοίκηση.....	59
2.5.1.1	Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	59
2.5.2	Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο Δυτικής Μάνης.....	60
2.5.2.1	Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου.....	60
2.5.2.2	Περίοδος προσαρμογής δημοτικού συμβουλίου.....	61
2.5.2.3	Ικανότητες και πολιτική βούληση δημοτικού συμβουλίου.....	62
2.5.2.4	Επάρκεια - καταλληλότητα πόρων του δήμου.....	63
2.5.2.5	Εκπαίδευση στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.....	64
2.5.2.6	Αποτελεσματική συνεργασία δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο.....	65
2.5.2.7	Κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα.....	66
2.5.2.8	Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων.....	68
2.5.2.9	Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.....	70
2.5.2.10	Σημαντικά μέτρα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας.....	71

2.5.2.11	Σημαντικά μέτρα για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο.....	72
2.5.2.12	Συνεργασία δήμου με την περιφέρεια.....	73
2.6	Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση	
2.6.1	Συμμετοχή δήμου σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	74
2.6.2	Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου.....	75
2.6.3	Υπηρεσίες προς το δήμο από επιχειρήσεις κοινωνικής υπηρεσίας.....	76
2.6.4	Τομείς που θα μπορούσε ο δήμος να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής υπηρεσίας.....	77
2.6.5	Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών.....	78
2.6.6	Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν οι εθελοντικές υπηρεσίες από τον δήμο.....	79
2.7	Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός - Πόροι	
2.7.1	Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης του δήμου.....	80
2.7.2	Πηγές τοπικών εσόδων.....	81
2.7.3	Συνεργασία δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.....	82
2.7.4	Μορφές συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.....	83
2.7.5	Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.....	84
<u>Γ ΜΕΡΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>		
	Συμπεράσματα	86
	Συμπεράσματα- Προτάσεις.....	93
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	95
	ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	95
	ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	96
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	97

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Μόνιμος πληθυσμός, επιφάνεια και πυκνότητα του πληθυσμού.....	15
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Κατανομή πληθυσμού ανά ηλικιακές ομάδες και φύλο.....	16
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Οικονομικώς ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός , απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και άνεργοι.....	17
Πίνακας 2.1: Φύλο ερωτούμενου.....	31
Πίνακας 2.2 Ηλικιακή ομάδα αιρετών.....	32
Πίνακας 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης αιρετών.....	33
Πίνακας 2.4 Απασχόληση αιρετών.....	34
Πίνακας 2.5 Συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	35
Πίνακας 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	36
Πίνακας 2.7 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής.....	37
Πίνακας 2.8 Εμπειρία αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	38
Πίνακας 2.9 Προηγούμενη συμμετοχή αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	39
Πίνακας 2.10 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής.....	40
Πίνακας 2.11 Εμπειρία αιρετών σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα.....	41
Πίνακας 2.12 Προηγούμενη συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα.....	42
Πίνακας 2.13 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα.....	43
Πίνακας 2.14 Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων για τα κίνητρα συμμετοχής των απαντήσεων.....	44
Πίνακας 2.15 Αξιολόγηση του Καλλικράτης για την Α'θμια αυτοδιοίκηση.....	45
Πίνακας 2.16 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου.....	46
Πίνακας 2.17 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου.....	47
Πίνακας 2.18 Αντιμισθία αιρετών.....	49
Πίνακας 2.19 Ασυμβίβαστο Δημάρχου.....	50
Πίνακας 2.20 Συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης.....	51
Πίνακας 2.21 Αξιολόγηση του νέου μέτρου για τον περιορισμένο αριθμό νομικών προσώπων.....	52
Πίνακας 2.22 Μορφές επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.....	53
Πίνακας 2.23 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.....	54
Πίνακας 2.24 Σύστημα εποπτείας αποφάσεων των οργάνων των δήμων.....	55
Πίνακας 2.25 Αποφασιστικές αρμοδιότητες των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.....	56
Πίνακας 2.26 Συνένωση του δήμου.....	57
Πίνακας 2.27 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης.....	58
Πίνακας 2.28 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	59
Πίνακας 2.29 Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου στην άσκηση διευρυμένων αρμοδιοτήτων.....	60
Πίνακας 2.30 Περίοδος προσαρμογής δημοτικού συμβουλίου.....	61
Πίνακας 2.31 Ικανότητες και πολιτική βούληση δημοτικού συμβουλίου.....	62
Πίνακας 2.32 Επάρκεια και καταλληλότητα πόρων.....	63
Πίνακας 2.33 Εκπαίδευση στελεχών του δήμου.....	64
Πίνακας 2.34 Συνεργασία δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο.....	65
Πίνακας 2.35 Κρίσιμα ζητήματα της περιοχής του δήμου.....	66

Πίνακας 2.36 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων.....	68
Πίνακας 2.37 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.....	70
Πίνακας 2.38 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας.....	71
Πίνακας 2.39 Βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο.....	72
Πίνακας 2.40 Συνεργασία δήμου – Περιφέρειας.....	73
Πίνακας 2.41 Συμμετοχή δήμου σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	74
Πίνακας 2.42 Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του Δήμου.....	75
Πίνακας 2.43 Υπηρεσίες προς το δήμο από επιχειρήσεις κοινωνικής υπηρεσίας.....	76
Πίνακας 2.44 Τομείς όπου ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες.....	77
Πίνακας 2.45 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών.....	78
Πίνακας 2.46 Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν εθελοντικές υπηρεσίες.....	79
Πίνακας 2.47 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης του δήμου.....	80
Πίνακας 2.48 Πηγές τοπικών εσόδων ως πιο κατάλληλες για την χρηματοδότηση των έργων.....	81
Πίνακας 2.49 Συνεργασία του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.....	82
Πίνακας 2.50 Μορφές συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.....	83
Πίνακας 2.51 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.....	84

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 2.1: Φύλο ερωτούμενου.....	31
Γράφημα 2.2 Ηλικιακή ομάδα αιρετών.....	32
Γράφημα 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης αιρετών.....	33
Γράφημα 2.4 Απασχόληση αιρετών.....	34
Γράφημα 2.5 Συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	35
Γράφημα 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	36
Γράφημα 2.7 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής.....	37
Γράφημα 2.8 Εμπειρία αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	38
Γράφημα 2.9 Προηγούμενη συμμετοχή αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	39
Γράφημα 2.10 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής.....	40
Γράφημα 2.11 Εμπειρία αιρετών σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα.....	41
Γράφημα 2.12 Προηγούμενη συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα.....	42
Γράφημα 2.13 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα.....	43
Γράφημα 2.14 Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων για τα κίνητρα συμμετοχής των απαντήσεων.....	44
Γράφημα 2.15 Αξιολόγηση Καλλικράτη για την Α'θμια αυτοδιοίκηση.....	45
Γράφημα 2.16 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου.....	46
Γράφημα 2.17 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου.....	47
Γράφημα 2.18 Αντιμισθία αιρετών.....	49
Γράφημα 2.19 Ασυμβίβαστο Δημάρχου.....	50
Γράφημα 2.20 Συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης.....	51

Γράφημα 2.21 Αξιολόγηση του νέου μέτρου για τον περιορισμένο αριθμό νομικών προσώπων.....	52
Γράφημα 2.22 Μορφές επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.....	53
Γράφημα 2.23 Συμπαράστατης του δημότη και της επιχείρησης.....	54
Γράφημα 2.24 Σύστημα εποπτείας αποφάσεων των οργάνων των δήμων.....	55
Γράφημα 2.25 Αποφασιστικές αρμοδιότητες των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.....	56
Γράφημα 2.26 Συνένωση του δήμου.....	57
Γράφημα 2.27 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης.....	58
Γράφημα 2.28 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	59
Γράφημα 2.29 Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου στην άσκηση διευρυμένων αρμοδιοτήτων.....	60
Γράφημα 2.30 Περίοδος προσαρμογής δημοτικού συμβουλίου.....	61
Γράφημα 2.31 Ικανότητες και πολιτική βούληση δημοτικού συμβουλίου.....	62
Γράφημα 2.32 Επάρκεια και καταλληλότητα πόρων.....	63
Γράφημα 2.33 Εκπαίδευση στελεχών του δήμου.....	64
Γράφημα 2.34 Συνεργασία δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο.....	65
Γράφημα 2.35 Κρίσιμα ζητήματα της περιοχής του δήμου.....	66
Γράφημα 2.36 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων.....	68
Γράφημα 2.37 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.....	70
Γράφημα 2.38 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας.....	71
Γράφημα 2.39 Βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο.....	72
Γράφημα 2.40 Συνεργασία δήμου – Περιφέρειας.....	73
Γράφημα 2.41 Συμμετοχή δήμου σε επιχείρηση κοινωνική οικονομίας.....	74
Γράφημα 2.42 Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του Δήμου.....	75
Γράφημα 2.43 Υπηρεσίες προς το δήμο από επιχειρήσεις κοινωνικής υπηρεσίας.....	76
Γράφημα 2.44 Τομείς όπου ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες.....	77
Γράφημα 2.45 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών.....	78
Γράφημα 2.46 Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν εθελοντικές υπηρεσίες.....	79
Γράφημα 2.47 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων.....	80
Γράφημα 2.48 Πηγές τοπικών εσόδων ως πιο κατάλληλες για την χρηματοδότηση των έργων.....	81
Γράφημα 2.49 Συνεργασία του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.....	82
Γράφημα 2.50 Μορφές συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.....	83
Γράφημα 2.51 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.....	84

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διοίκηση του κράτους βασίζεται στην μορφή οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης μπορεί να διαρθρωθεί σε δύο διαφορετικά συστήματα οργάνωσης. Διακρίνεται στο σύστημα συγκέντρωσης και το σύστημα αποσυγκέντρωσης, κατά το οποίο η δημόσια διοίκηση ασκείται μέσω των περιφερειακών οργάνων. Έτσι στο σύστημα αποσυγκέντρωσης, η δημόσια διοίκηση, εκχωρείται σε αυτοτελή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ώστε να ασκηθεί από τα όργανά τους. Η αυτοδιοίκηση θεωρείται η σπουδαιότερη μορφή αυτού.

Η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί πολιτικό-διοικητικό θεσμό τοπικού περιφερειακού επιπέδου αλλά και θεσμό προώθησης των λειτουργιών της τοπικής κοινωνίας, υποστήριξης των συλλογικών δράσεων και της συμμετοχής των πολιτών.¹ Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι κατοχυρωμένος με νόμο του κράτους. Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης²

Βασικός σκοπός της τοπικής αυτοδιοίκησης θα πρέπει να είναι η μείωση του χάσματος του πολίτη με την εξουσία. Γι'αυτό και οι αυτοδιοικούμενοι οργανισμοί θα πρέπει να αυξάνουν τις ευκαιρίες της ενεργητικής συμμετοχής ενός πολίτη στην πραγματοποίηση κοινών στόχων. Με τον τρόπο αυτό θα δοθεί στους πολίτες το αίσθημα της ασφάλειας αλλά κυρίως της ευθύνης και του καθήκοντος απέναντι στην κοινωνία.³

¹ Επιχειρήσεις των ΟΤΑ - Αθανασία Τριανταφυλλοπούλου (Εκδόσεις Σ.Ι. Ζαχαρόπουλος –2008,σελ 11)

² Εφημερίδα της Κυβέρνησης – Ν 3852/2010

³ Τοπική Αυτοδιοίκηση - Μπεσίλα- Βήκα (Εκδόσεις Σάκκουλα – 2004 και 2001)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί το νέο σύστημα τοπικών υποθέσεων στον πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης και το πέρασμα από τον “Καποδίστρια” στον “Καλλικράτη”.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των αιρετών για το νέο σύστημα διοίκησης ως θεσμού και οι δυνατότητες αποτελεσματικής εφαρμογής του στον συγκεκριμένο δήμο.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο δήμος που ερευνάται στην συγκεκριμένη εργασία, είναι ο νέος Καλλικρατικός Δήμος Δυτικής Μάνης με έδρα την Καρδαμύλη, ένας δήμος που χαρακτηρίζεται ορεινός. Ο δήμος Δυτικής Μάνης ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας και προέκυψε από τη συνένωση των πρώην Καποδιστριακών δήμων Λεύκτρου και Αβίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΗΜΩΝ. ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ “ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ” ΣΤΟΝ “ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ”

Σύντομη ιστορική αναδρομή.

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά πλήρως, από τις διατάξεις του άρθρου 104 του Συντάγματος του 1925. Ακολούθησε το Σύνταγμα του 1952 που καθιέρωσε ρητά την τοπική αυτοδιοίκηση. Από το 1968-1973 ίσχυε το δικτατορικό Σύνταγμα, που όμως οι διατάξεις του παρέμεναν ανενεργές καθ'ολη την διάρκειά του. Ακολούθως, το Σύνταγμα του 1975, περιέλαβε λεπτομερείς διατάξεις για το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης με το άρθρο 102.⁴ Το 1997, ακολούθησε η αναθεώρηση του Συντάγματος του 1975. Με την συγκεκριμένη αναθεώρηση άρχισε να ισχύει ο «Νόμος Καποδίστρια» (1999-2010) όπου συνενώθηκαν κοινότητες σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η συγκεκριμένη διοικητική διαίρεση ίσχυε μέχρι το 2010, οπότε και αντικαταστάθηκε από τη νέα διοικητική διαίρεση με το «Νόμο Καλλικράτη» και η οποία ισχύει έως σήμερα.

⁴ Τοπική Αυτοδιοίκηση - Μπεσίλα- Βήκα (Εκδόσεις Σάκκουλα – 2004 και 2001)

Δομή Οργάνωσης Του Κράτους Μέχρι Την 31.12.2010, με Βάση Το Πρόγραμμα Καποδίστριας.

Το «Πρόγραμμα Καποδίστριας» ψηφίστηκε με νόμο της Βουλής των Ελλήνων (Ν. 2539) αρχίζοντας την εφαρμογή του για πρώτη φορά στην Ελλάδα την 1^η Ιανουαρίου 1999. Στόχος του προγράμματος ήταν η συνένωση παλαιότερων δήμων και κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η Ελλάδα διαιρέθηκε σε 13 Περιφέρειες, 51 νομούς και 910 δήμους και 124 κοινότητες (Παλαιότερη κατάσταση 5.318 Κοινότητες και περίπου 200 μικρούς Δήμους). Για πρώτη φορά η τοπική αυτοδιοίκηση διαιρείται σε πρώτου και δεύτερου βαθμού, ενώ οι επαρχίες καταργούνται. Οι παλαιές κοινότητες μετονομάζονται «Δημοτικά Διαμερίσματα».⁵

Μερικοί από τους καινοτομικούς στόχους του Καποδίστρια ήταν οι εξής:

Ο εκσυγχρονισμός του διοικητικού συστήματος της χώρας για να γίνει πιο ισοδύναμη και αποτελεσματική η παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών. Η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ. Η αναβάθμιση των αιρετών ώστε να εκσυγχρονιστεί το τοπικό πολιτικό σύστημα της χώρας. Η διαφάνεια στην διαχείριση των πόρων, εξασφάλιση της νομιμότητας και προστασίας των πολιτών. .

Ο νόμος Καποδίστρια βασίστηκε στο συνδυασμό των αρχών της δημοκρατικότητας και της αποτελεσματικότητας, στην συντονισμένη εφαρμογή νομικών ρυθμίσεων και αναπτυξιακών μέτρων και στην ευρύτερη δυνατή πολιτική και κοινωνική συναίνεση. Συμπερασματικά, με το Πρόγραμμα "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" επιδιώχθηκε η "ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΩΣΗ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ".⁶

⁵ <http://el.wikipedia.org/wiki>

⁶ http://www.ypes.gr/kapodistrias/greek/kapo/fr_prog.htm

Το πρόγραμμα Καλλικράτης.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» θεωρείται συνέχεια του «Καποδίστρια» (Ν.2539/97), αφού διέπονται από παρόμοια φιλοσοφία. Στόχος και των δύο είναι η αναγκαστική συνένωση των υπαρχόντων μικρών δήμων σε μεγαλύτερους.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης» (κατοχυρώθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας με το Ν. 1850/1989. Αν και δέχτηκε πολλές αντιδράσεις, θεωρείται τομή στον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι δήμοι και περιφέρειες, που συγκροτούν τον πρώτο και τον δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν θεμελιώδη θεσμό αλλά και έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης, ονομάζεται ο ελληνικός νόμος 3852/2010, σύμφωνα με τον οποίο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους.

Οι 20 μεγάλες καινοτομίες του «Καλλικράτη»

Η νέα αρχιτεκτονική του Καλλικράτη εισήγαγε 20 καινοτομίες ⁷ που είναι οι ακόλουθες:

- 1) Η ορθολογική αξιοποίηση των υπαρχόντων πόρων σε συνδυασμό με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών οδηγεί στην εξοικονόμηση οικονομικών πόρων (1.185.000.000 €) σε ετήσια βάση. Λόγω της σύμπτωσης με τις ευρωεκλογές εξοικονομούνται επιπλέον 75.000.000 € ανά εκλογική περίοδο. Συνενώσεις που πραγματοποιούνται στους ΟΤΑ, επηρεάζοντας τις δομές και την λειτουργία τους, οδηγούν σε επιπλέον εξοικονόμηση πόρων. Μειώνονται οι θέσεις πολιτικού προσωπικού από 50.000 σε 25.000 θέσεις πετυχαίνοντας έτσι μόνο από αυτό εξοικονόμηση της τάξης του 60%.
- 2) Δραστική μείωση των ΝΠΔΔ, από 6000, που ήταν πριν τον «Καλλικράτη», σε λιγότερα από 2000 συνελώς και των στελεχών τους, (μέλη των διοικήσεων των Διοικητικών Συμβουλίων των δημοτικών επιχειρήσεων των ΟΤΑ)

⁷ <http://eovernment.gov.gr> - Εφημερίδα της Κυβέρνησης - Ν 3852/2010

πετυχαίνοντας έτσι μία πιο ορθολογικής λειτουργία των δημοτικών επιχειρήσεων και των ΝΠΔΔ.

- 3) Μαζί με τις ευρωεκλογές, κάθε 5 χρόνια, γίνονται πλέον και οι αυτοδιοικητικές εκλογές, πετυχαίνοντας έτσι να δοθεί περισσότερος ωφέλιμος χρόνος σε κάθε αυτοδιοικητική αρχή ώστε να εφαρμόσει τις πολιτικές της αλλά και προφανείς εξοικονομήσεις. Επιπλέον, έτσι δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για μεγαλύτερη συμμετοχή στις ευρωεκλογές.
- 4) Το σύνολο των αρμοδιοτήτων, που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό μεταφέρεται στην αυτοδιοικούμενη Περιφέρεια, όπως τα Π.Ε.Π. και το Ε.Σ.Π.Α(2007-2013) κάνοντας την έτσι το θεσμικό όχημα της πράσινης ανάπτυξης.
- 5) Η εξυπηρέτηση των πολιτών για ζητήματα της καθημερινότητάς τους γίνεται άμεσα από τους Δήμους, αφού αποκτούν αρμοδιότητες σε όλα τα τοπικά ζητήματα.
- 6) Αρμοδιότητες, όπως ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, η Δημόσια Υγεία και η κατασκευή έργων μεταφέρονται από τα Υπουργεία στις Περιφέρειες.
- 7) Για να μην υπάρξουν περιπτώσεις υπερδανεισμένων δήμων, αφού εκτός από το αντίκτυπο που έχουν στους δήμους, τα χρέη τους υπολογίζονται και στο δημόσιο χρέος της χώρας, τίθενται προϋποθέσεις και διαδικασίες με αυστηρά όρια και κριτήρια δανεισμού.
- 8) Δημιουργείται ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης στο οποίο υπάγονται οι υπερχρεωμένοι δήμοι.
- 9) Στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου θα υπάγονται πλέον οι δαπάνες όλων των δήμων, των περιφερειών και όλων των νομικών προσώπων και επιχειρήσεων τους ώστε να μην ξοδεύονται χρήματα σε αδιαφανείς διαδικασίες (άρθρο 275). Κάτι που δεν γινόταν πριν.
- 10) Σύμφωνα με το άρθρο 287 θα πραγματοποιείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, προσυμβατικός έλεγχος σε συμβάσεις άνω των 100.000 ευρώ όπου συνάπτουν οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα καθώς και οι επιχειρήσεις τους και όχι μόνο για συμβάσεις άνω του

1.000.000 ευρώ και χωρίς να αφορά Ν.Π.Δ.Δ. και επιχειρήσεις της αυτοδιοίκησης.

- 11) Το άρθρο 216 φέρνει ακόμα μία καινοτομία. Ο ελεγκτής νομιμότητας που προΐσταται της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α δεν θα είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, μετακλητός υπάλληλος, δηλαδή διορισμένος από την εκάστοτε κυβέρνηση, αλλά θα είναι ανώτατος υπάλληλος με πενταετή θητεία. Ο συγκεκριμένος υπάλληλος θα επιλέγεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.).
- 12) Στους συνενοούμενους δήμους παραμένει το σύνολο των υπηρεσιών ενώ προβλέπονται παράλληλα αντιδήμαρχοι που θα μεριμνάν για τις τοπικές υποθέσεις, αλλά και θα θεσμοθετούνται αντιδήμαρχοι και αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα. Στόχος όλων αυτών είναι κάθε εξουσία και αρμοδιότητα να είναι στο εγγύτερο δυνατό σημείο για τον πολίτη.
- 13) Ουσιαστική μεταρρύθμιση του «Καλλικράτη» είναι, οι νέοι ισχυροί Δήμοι και η ενίσχυση της ενδοδημοτικής αποκέντρωσης με την απόδοση ενισχυμένων αρμοδιοτήτων στις κοινότητες. Έτσι συστήνονται Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες που αντικαθιστούν τα σημερινά Τοπικά και Δημοτικά Διαμερίσματα
- 14) Δίνεται η ευκαιρία στους νέους από 18 ετών, να διαμορφώσουν το μέλλον του τόπου. Μπορούν να εκλέγονται και να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά από 18 ετών και όχι 21 που ήταν.
- 15) Με το άρθρο 77 καθιερώνεται ένας πολύ σημαντικός θεσμός, αυτός του «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης» σε κάθε Δήμο και Περιφέρεια. Αποστολή του είναι η έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, η διασφάλιση της αμεροληψίας των αυτοδιοικητικών αρχών, η βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και η αποσυμφόρηση αιρετών οργάνων του δήμου και της περιφέρειας από την συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών
- 16) Με το άρθρο 76 συστήνεται Επιτροπή Διαβούλευσης σε Δήμους και Περιφέρειες. Για πρώτη φορά δίνεται η δυνατότητα συγκροτημένης,

θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας.

- 17) Δημιουργούνται 1.200 επιπλέον «Δημοτικά e-ΚΕΠ» και ενισχύεται και εκσυγχρονίζεται ο θεσμός των δημοτικών ΚΕΠ. Στόχος είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση και όσο το δυνατόν εγγύτερα στον πολίτη
- 18) Με το άρθρο 98, συστήνεται αρμόδια υπηρεσία υπεύθυνη για την παροχή διοικητικής βοήθειας για όσους δεν έχουν τη δυνατότητα να μετακινηθούν ή να χρησιμοποιήσουν τα σύγχρονα δημοτικά e-ΚΕΠ
- 19) Για άμεση ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του πολίτη, έκδοση πιστοποιητικών αλλά και για συμμετοχή σε τοπικά δημοψηφίσματα εισάγεται η έξυπνη «κάρτα του Δημότη». Άμεσα ξεκινά η υλοποίηση της «κάρτας του πολίτη».
- 20) Το άρθρο 71 φέρνει άλλη μία καινοτομία. Για να υπάρχει πλήρης διαφάνεια σε όλες τις αποφάσεις αλλά και ίση πρόσβαση στην πληροφορία σε όλους τους πολίτες, εισάγεται υποχρέωση ανάρτησης κάθε απόφασής τους στο διαδίκτυο.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

Στόχος της συγκεκριμένης μελέτης είναι η αξιολόγηση του νέου διοικητικού πλαισίου σύμφωνα με τις απόψεις των αιρετών. Η προσωπική συνέντευξη με δομημένα ερωτηματολόγια είναι η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για να εκπονηθεί η παρούσα εργασία. Ουσιαστικής σημασία στην εξαγωγή των αποτελεσμάτων της έρευνας ήταν και τα σχόλια που έκαναν οι αιρετοί κατά την διάρκεια της συνέντευξης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

Είδος της έρευνας.

Το είδος της έρευνας που πραγματοποιήθηκε βασίστηκε στην τεχνική του ερωτηματολογίου. Η έρευνα μπορεί να χαρακτηριστεί τόσο ποσοτική αφού αφορά το σύνολο των αιρετών του δήμου Δυτικής Μάνης όσο και ποιοτική. Για να επιτευχθεί ο βασικός σκοπός και οι στόχοι της εργασίας, διεξάχθηκε πρωτογενής έρευνα στους αιρετούς του δήμου Δυτικής Μάνης, ώστε να αξιολογηθεί το Πρόγραμμα Καλλικράτης και η αποτελεσματική εφαρμογή του, στο δήμο τους.

Σύνολο αιρετών δήμου Δυτικής Μάνης.

Στην έρευνα απάντησαν δεκατέσσερις (14) αιρετοί από τους είκοσι ένα (21) που είναι στο συνολό τους. Έγιναν μεγάλες προσπάθειες να συμμετάσχουν στην έρευνα το σύνολο των δημοτικών συμβούλων, παρόλ'αυτά λόγω της μεγάλης δυσκολίας προσέγγισης της περιοχής αλλά και απουσίας αιρετών από το δήμο, μας απάντησε το 66%. Από τους δεκατέσσερις δημοτικούς συμβούλους (14) που απάντησαν στην έρευνα, έντεκα (11) ανήκουν στην κυβερνώσα πλειοψηφία ενώ οι υπόλοιποι τρεις (3) στην αντιπολίτευση. Στους είκοσι ένα (21) δημοτικούς συμβούλους ορίστηκαν τέσσερις (4) Αντιδήμαρχοι και ένας (1) Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου. Από το σύνολο των (21) Δημοτικών Συμβούλων, δεκατρείς (13) ανήκουν στην κυβερνώσα πλειοψηφία ενώ οι υπόλοιποι οκτώ (8) στην αντιπολίτευση. Οι πολιτικοί συνδυασμοί στο δημοτικό συμβούλιο είναι τέσσερις (4).

Ανάλυση δομής ερωτηματολογίου.

Το ερωτηματολόγιο, το οποίο παρατίθεται στο παράρτημα, είναι δομημένο με ερωτήσεις κλειστού τύπου, και με μία ερώτηση ανοικτή (προαιρετική). Στις ερωτήσεις κλειστού τύπου η απάντηση είναι εκ των προτέρων δομημένη και έτσι προσφέρεται για καλύτερη στατιστική ανάλυση.

Το είδος των ερωτήσεων κλειστού τύπου είναι:

- Ερωτήσεις μοναδικής απάντησης.
- Σύνθετες ερωτήσεις μοναδικής απάντησης
- Ερωτήσεις με διπλές απαντήσεις
- Ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση
- Ερωτήσεις ιεράρχησης .
- Ανοιχτή ερώτηση

Το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε στις εξής πέντε (5) ενότητες:

1. Η πρώτη ενότητα αφορά την ταυτότητα του ερωτώμενου.
2. Η δεύτερη ενότητα αφορά το θεσμικό πλαίσιο της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης.
3. Στη τρίτη ενότητα τίθενται ερωτήσεις σχετικά με την εφαρμογή της Διοικητικής Μεταρρύθμισης.

4. Στόχος των ερωτήσεων της τέταρτης ενότητας είναι η διερεύνηση της οικονομικής πολιτικής, του προγραμματισμού και των πόρων.
5. Στην πέμπτη και τελευταία ενότητα του ερωτηματολογίου που είναι ανοικτού τύπου, ζητείται το όραμα που έχει ο κάθε ερωτώμενος αιρετός για το δήμο του κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του Προγράμματος Καλλικράτης.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

Η έρευνα εξετάζει μια σειρά από ερωτήματα. Τα βασικά ερωτήματα της έρευνας είναι τα εξής:

1. Η ταυτότητα των αιρετών.
2. Η αξιολόγηση γενικά του «Προγράμματος Καλλικράτη» και τα σημαντικά προβλήματα του νέου θεσμού αλλά κυρίως η εφαρμογή του στο συγκεκριμένο δήμο.
3. Η εξασφάλιση των πόρων για τη διοικητική μεταρρύθμιση.
4. Τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής που πρέπει να αντιμετωπιστούν
5. Η ικανότητα των αιρετών στα ζητήματα που καλούνται να δώσουν λύσεις.
6. Η ύπαρξη προϋποθέσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμού.
7. Η διασφάλιση της τοπικής δημοκρατίας, της συμμετοχής των πολιτών και της διαφάνειας.
8. Τα ζητήματα που αφορούν τις μορφές συνεργασίας του δήμου με τον κοινωνικό και τον ιδιωτικό τομέα.

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.

Για την συγκεκριμένη έρευνα έγινε χρήση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια προς τους αιρετούς του δήμου Δυτικής Μάνης. Επίσης μελετήθηκε σχετική βιβλιογραφία αλλά και μέσα από τους διαδικτυακούς τόπους, τόσο για την οργάνωση του κράτους και το σύστημα διοίκησης όσο και για την ανάλυση της φυσιογνωμίας της περιοχής που ερευνάται αλλά και τα στατιστικά της δεδομένα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

Η έρευνα, όπως προαναφέραμε, πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγια τα οποία συμπληρώθηκαν από τους αιρετούς μετά από προσωπική συνέντευξη μαζί τους. Κατά την διαδικασία αυτή παρουσιάστηκαν ορισμένα προβλήματα. Η μεγάλη έκταση των ερωτηματολογίων, αν και οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου, δημιούργησε κάποια προβλήματα λόγω του περιορισμένου χρόνου που οι αιρετοί είχαν στην διάθεσή τους. Επίσης επειδή ο δήμος Δυτικής Μάνης έχει δημιουργηθεί από την συνένωση πρώην Καποδιστριακών δήμων Λεύκτρου και Αβίας με έδρα την Καρδαμύλη αλλά με βάση των δημοτικών συμβούλων και την Αβία ήταν αρκετά δύσκολη η συνάντηση μαζί τους. Αν και όλοι οι αιρετοί που απάντησαν, είχαν την καλύτερη διάθεση συνεργασίας, ένα μέρος του ερωτηματολογίου τους δυσκόλεψε στην απάντησή του λόγω του μικρού διαστήματος εφαρμογής του νέου διοικητικού πλαισίου. Καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια να λάβουν μέρος στην έρευνα όλοι οι αιρετοί του δήμου Δυτικής Μάνης, όμως τελικά αυτό κατέστη αδύνατο. Παρόλα τα προβλήματα το μεγαλύτερο μέρος των δημοτικών συμβούλων απάντησαν στην έρευνα και αυτό μας βοήθησε πολύ στην εξαγωγή σημαντικών αποτελεσμάτων.

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Η εργασία χωρίζεται σε τρία μέρη: στην εισαγωγική ενότητα, στο κυρίως μέρος και στα συμπεράσματα. Στην εισαγωγική ενότητα γίνεται μια θεωρητική επισκόπηση της βιβλιογραφίας όσο αναφορά το Πρόγραμμα Καλλικράτης και οι καινοτομίες που εισαγάγει. Επίσης αναφέρεται το αντικείμενο και η μεθοδολογία της έρευνας, όπως επίσης και η ανάλυση της δομής του ερωτηματολογίου.

Το κυρίως μέρος που χωρίζεται σε δύο κεφάλαια. Στο πρώτο παρουσιάζεται ο δήμος Δυτικής Μάνης. Γίνεται αναφορά στην αναπτυξιακή φυσιογνωμία της περιοχής και ειδικότερα στα γεωφυσικά δεδομένα, τα πληθυσμιακά-δημογραφικά δεδομένα, την απασχόληση-ανεργία, τις υποδομές – ποιότητα ζωής. Λόγω της σημαντικής ιστορικής σημασίας της περιοχής που θεωρώ ότι διαμόρφωσε την γενική κουλτούρα των κατοίκων της, γίνεται και μια ιδιαίτερη αναφορά στην ιστορία, τα ήθη και τα έθιμα της περιοχής. Στο δεύτερο γίνεται παρουσίαση, ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της έρευνας πεδίου με βάση τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια.

Τέλος, στο τρίτο μέρος παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που εξήχθησαν από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Λίγα λόγια για την Μάνη... και ποιος καλύτερος από τον δήμαρχό της.

Είναι λάθος να πιστεύει κανείς ότι γνωρίζει την Μάνη, αφού οι καινούργιες ανακαλύψεις που θα έχει σε κάθε νέα περιδιάβασή της θα είναι εκείνες που θα τον διαψεύδουν συνεχώς. Γιατί, κάθε τι που σε άλλα μέρη έχει μία έκφραση, μια μορφή, ένα ρόλο, στη Μάνη παίρνει τόσες μορφές και έχει τόσους ρόλους που σε κάνει να την αγαπήσεις, να αλλάξεις άποψη και στάση απέναντί της.

Όση καλή διάθεση και να έχεις βλέποντας την πέτρα, δεν μπορεί παρά να την ταυτίσεις με την σκληρότητα και την ψυχρότητα. Και όμως στη Μάνη η διάθεσή σου αλλάζει αντικρίζοντας ένα πανέμορφο πέτρινο πυργόσπιτο, ένα θαυμάσιο καλντερίμι, ένα αγέρωχο τοξωτό γεφύρι, μία ανεκτίμητης – αρχαιολογικά- αξίας βυζαντινή εκκλησία, μία ονειρική θολωτή πέτρινη βρύση, ένα ξεχασμένο -από τα παλιά- αλώνι, ένα πέτρινο θαύμα γύρω σου.

Η Μάνη, αυτός ο μαγευτικός τόπος με τις τόσες αντιθέσεις, με τους ατέλειωτους φυσικούς πίνακες ζωγραφικής που διαθέτει, με τα μοναδικά ανά τον κόσμο αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά που έχει, με την ξεχωριστή ιστορία και πολιτισμό, εγκαταλείφθηκε από τους κατοίκους της, λόγω των συνθηκών ζωής της.

Σήμερα που έχουν αλλάξει - από όλες τις πλευρές- πολλά πράγματα στον τόπο μας που τα πρότυπα χάθηκαν οι αξίες δεν προβάλλονται, η ιστορία παραποιείται, τα πολιτισμικά στοιχεία δεν μας κάνουν υπερήφανους, οφείλουμε όλοι μας, καθένας με τον τρόπο του, να βοηθήσουμε στην διατήρηση της μανιάτικης ταυτότητάς μας, στην προβολή του τόπου μας και στην επιστροφή των παιδιών μας στις ρίζες τους.⁸

Ο Δήμαρχος Δυτικής Μάνης
Δημήτριος Γεννημάρας

⁸ **Όξω Μάνη - Χρήστος Κοτσωνής** (Εκδόσεις Μήλιτος – σελ 7)

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

1.1 ΓΕΩΦΥΣΙΚΑ - ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ - ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Οι δήμοι Αβίας και Λεύκτρου ήταν δήμοι του νομού Μεσσηνίας που συστάθηκαν με το πρόγραμμα Καποδίστριας. Οι δύο αυτοί δήμοι, με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης το 2010, ενοποιήθηκαν και αποτελούν πια το νέο δήμο Δυτικής Μάνης περιφέρειας Πελοποννήσου με έδρα τα Καρδαμύλη. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 402,8 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 8.647 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2000. (Ο πληθυσμός του νέου Δήμου είναι 7.280 κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή 2011)⁹

Όπως βλέπουμε στον παρακάτω πίνακα η κατανομή της έκτασης είναι κυρίως ορεινή. Το σύνολο των δημοτικών διαμερισμάτων του είναι είκοσι επτά (27), από τα οποία πέντε (5) είναι ημιορεινά και μόνο τέσσερα (4) πεδινά ενώ τα υπόλοιπα ορεινά.. Γι'αυτό δικαιωματικά χαρακτηρίζεται ορεινός δήμος. Η χρήση γης είναι κατεξοχήν αγροτική σε ολόκληρο το δήμο. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι παρόλο που ο δήμος χαρακτηρίζεται κατεξοχήν ορεινός κάποια δημοτικά διαμερίσματα είναι παραθαλάσσια με αποτέλεσμα να διαφοροποιείται η φυσιογνωμία του εν μέρει. Γι'αυτό και κάποια δημοτικά διαμερίσματα θεωρούνται περισσότερο τουριστικά από άλλα.

Παρατηρούμε επίσης ότι η μεγαλύτερη πυκνότητα πληθυσμού ανά τετραγωνικό μέτρο εμφανίζεται στο Δ.Δ Αγ. Νικολάου (166,50 τ.χμ), ένας δήμος που είναι ημιπεδινός και παραθαλάσσιος.

⁹ <http://www.dimosdytikismanis.gr/info.htm>

ΠΙΝΑΚΑΣ 1¹⁰: Μόνιμος πληθυσμός, επιφάνεια και πυκνότητα του πληθυσμού, με διάκριση σε αστικές και αγροτικές περιοχές καθώς, και σε πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές. Μέσος σταθμικός των υψομέτρων.

Δήμοι/Κοινότητες Δημοτικά/Κοινοτικά διαμερίσματα	Αστικά και Αγροτικά Δ.Δ./Δ.Κ.	Ορεινά ημιορεινά και πεδινά Δ.Δ./Κ.Δ.	Πληθυσμός	Επιφάνεια (τ.χμ.)	Πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χμ.	Μέσος σταθμικός υψόμετρο
ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ			3.089	179,828	17,18	354
Δ.Δ.Κάμπου	ΑΓ	Ο	579	11,255	51,44	299
Δ.Δ.Αβίας	ΑΓ	Π	605	7,378	82,00	68
Δ.Δ.Αλτομυρών	ΑΓ	Ο	72	15,332	4,70	840
Δ.Δ.Δολών	ΑΓ	Η	450	18,408	24,45	240
Δ.Δ.Κέντρου	ΑΓ	Ο	353	27,660	12,76	627
Δ.Δ.Πηγαδίων	ΑΓ	Ο	181	77,311	2,34	1082
Δ.Δ.Σταυροπηγίου	ΑΓ	Ο	505	13,531	37,32	370
Δ.Δ.Σωτηριανίκων	ΑΓ	Ο	344	8,953	38,42	307
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ			5.558	222,981	24,93	254
Δ.Δ.Καρδαμύλης	ΑΓ	Π	477	6,427	74,22	29
Δ.Δ.Αγίου Νικολάου	ΑΓ	Η	508	3,051	166,50	10
Δ.Δ.Αγίου Νίκωνος	ΑΓ	Ο	146	7,459	19,57	400
Δ.Δ.Εξωχωρίου	ΑΓ	Ο	334	39,141	8,53	468
Δ.Δ.Θαλαμών	ΑΓ	Ο	129	6,002	21,49	435
Δ.Δ.Καρυοβουνίου	ΑΓ	Ο	82	14,031	5,84	505
Δ.Δ.Καστανέας	ΑΓ	Ο	203	9,329	21,76	560
Δ.Δ.Λαγκάδας	ΑΓ	Ο	209	17,182	12,16	480
Δ.Δ.Μηλέας	ΑΓ	Ο	366	34,239	10,69	482
Δ.Δ.Νεοχωρίου	ΑΓ	Π	1.108	7,533	147,09	81
Δ.Δ.Νομισή	ΑΓ	Ο	117	5,027	23,27	440
Δ.Δ.Πλάτσης	ΑΓ	Η	372	9,829	37,85	330
Δ.Δ.Προαστίου	ΑΓ	Η	432	9,533	45,32	191
Δ.Δ.Προσηλίου	ΑΓ	Ο	213	10,824	19,68	336
Δ.Δ.Πύργου Καλαμών	ΑΓ	Η	185	4,276	43,26	340
Δ.Δ.Ριγκλίων	ΑΓ	Ο	189	2,450	77,14	121
Δ.Δ.Σαϊδόνας	ΑΓ	Ο	123	7,203	17,08	620
Δ.Δ.Τραχήλας	ΑΓ	Ο	174	2,350	74,04	10
Δ.Δ.Τσερίων	ΑΓ	Ο	191	27,095	7,05	558

Απογραφή πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

¹⁰ http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ver-1/ESYE/BUCKET/A1602/Other/A1602_SAM02_TB_DC_00_2001_03_F_GR.pdf

Όπως παρατηρούμε από τον παρακάτω πίνακα, ότι οι άνδρες στο σύνολό τους είναι περισσότεροι από ότι οι γυναίκες με ποσοστό 51,63% έναντι 48,37% αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο σύνολο των κατοίκων της περιοχής είναι ανάμεσα στις ηλικίες 25-39έτη με ποσοστό 20,41% των συνόλου των κατοίκων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ¹¹: Κατανομή πληθυσμού ανά ηλικιακές ομάδες και φύλο

ΔΗΜΟΣ	Σύνολο	Αμφότερων των φύλων						80 ετών και άνω
		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	
ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ	3.089	493	355	662	546	364	540	129
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	5.558	696	563	1.103	997	805	1.093	301
ΣΥΝΟΛΟ	8647	1189	918	1765	1543	1169	1633	320

Απογραφή πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

ΔΗΜΟΣ	Σύνολο	Άρρενες						80 ετών και άνω
		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	
ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ	1.632	254	198	361	301	192	266	60
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	2.833	355	304	604	517	406	536	111
ΣΥΝΟΛΟ	4465	609	502	965	818	598	802	171

Απογραφή πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

ΔΗΜΟΣ	Σύνολο	Θήλειες						80 ετών και άνω
		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	
ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ	1.457	239	157	301	245	172	274	69
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	2.725	341	259	499	480	399	557	190
ΣΥΝΟΛΟ	4182	580	416	800	725	571	1402	259

Απογραφή πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

¹¹ http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ver-1/ESYE/BUCKET/A1604/Other/A1604_SAP01_TB_DC_00_2001_02_F_GR.pdf

1.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΑΝΕΡΓΙΑ

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (απασχολούμενοι και άνεργοι) του Δήμου Δυτικής Μάνης είναι 2.722 κάτοικοι με ποσοστό 44,74 % επί του συνολικού πληθυσμού (οικονομικώς ενεργοί και οικονομικώς μη ενεργοί) πολίτες (6.084) του δήμου. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά τα στοιχεία του δήμου (με τον Καλλικράτη είχαμε την συνένωση των Δήμων Αβίας και Λεύκτρου).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3¹² Οικονομικώς ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και άνεργοι.

Δήμος/ Κοινότητα	Οικονομικώς ενεργοί							Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι Σύνολο	
		Σύνολο	Πρωτογενής τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας	Δεν δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας		
ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	2.722	2.442	1.357	360	658	67	280	3.362
ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ	959	896	576	88	213	19	63	1.204
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ	1.763	1.546	781	272	445	48	217	2.153

Απογραφή πληθυσμού της 18ης Μαρτίου 2001 Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Το μεγαλύτερο ποσοστό 55,56% (1357 άτομα) του συνόλου των απασχολούμενων (2442 άτομα) κατοίκων του δήμου Δυτικής Μάνης ασχολείται με τον πρωτογενή τομέα αφού η οικονομία του δήμου βασίζεται κυρίως στην αγροτική παραγωγή με σημαντικότερες καλλιέργειες αυτές της ελιάς και στην κτηνοτροφία. Στον δευτερογενή τομέα απασχολείται μόλις το 14,74% (360 άτομα) του πληθυσμού, κυρίως στις οικοδομικές εργασίες. Στον τριτογενή τομέα απασχολείται το 26,94% (67 άτομα) από το σύνολο των απασχολούμενων. Ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων ασχολούνται με τον τουρισμό, λόγω της ύπαρξης μικρών ξενοδοχειακών μονάδων και ενοικιαζόμενων δωματίων στην παραλιακή, κυρίως, ζώνη του δήμου αλλά ταυτόχρονα μπορεί να απασχολούνται και με την αγροτική παραγωγή. Μην ξεχνάμε πως στην Μάνη σχεδόν όλοι οι κάτοικοι έχουν κήπους ή χωράφια που θα καλλιεργούν.

Η ανεργία στο δήμο ανέρχεται στο ποσοστό του 10,28% (280 άτομα) στο σύνολο του οικονομικώς ενεργού πληθυσμού (27.22 άτομα). Το μεγαλύτερο ποσοστό το παρατηρούμε στο δήμο Λεύκτρου. Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός ανέρχεται σε 3362 κατοίκους με ποσοστό 52,25%, επί του συνολικού πληθυσμού (6.084) (οικονομικώς ενεργοί και οικονομικώς μη ενεργοί) πολίτες του δήμου.

¹² http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ver-1/ESYE/BUCKET/A1602/Other/A1602_SAM04_TB_DC_00_2001_32_F_GR.pdf

1.3 ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο δήμος Δυτικής Μάνης δραστηριοποιείται σε διάφορα θέματα. Μερικές δράσεις είναι οι εξής: Ομάδα εθελοντισμού (με 14 μέλη εκ των οποίων 2 είναι δημοτικοί σύμβουλοι), ασχολείται κυρίως με θέματα περιβάλλοντος, εκτάκτων αναγκών, κοινωνικής πρόνοιας και πολιτισμού. Η ευαισθητοποίηση των πολιτών και η εθελοντική συμμετοχή τους στις δράσεις είναι δυναμική. Επιτροπή Κοινωνικής Μέριμνας και Κοινωνικής Ανάπτυξης (με 8 μέλη και πρόεδρο τον Δήμαρχο Δυτικής Μάνης), που έχει ως σκοπό την δημιουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου για την κάλυψη των πρωτογενών αναγκών επιβίωσης για τις άπορες οικογένειες και των δημοτών που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας. Επίσης έχει ως στόχο την καταγραφή των πολυτέκνων οικογενειών, των Α.Μ.Ε.Α., των μονογονεϊκών οικογενειών, των αποφυλακισμένων, των απεξαρτημένων και των διαπιστωμένα απόρων, με στόχο την απαλλαγή τους από κάποια δημοτικά τέλη. Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών (με 5 μέλη όπου 4 είναι δημοτικοί σύμβουλοι του δήμου και 1 εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα), που ασχολείται με την καταγραφή, την ομαλή ένταξη, και την επαφή των μεταναστών με τη Δημοτική Αρχή. Η Επιτροπή Πολιτισμού (με 15 μέλη εκ των οποίων 1 είναι δημοτικός σύμβουλος, ενώ πρόεδρος ο Δήμαρχος Δυτικής Μάνης), οργανώνει δράσεις πολιτισμού, με στόχο, την προβολή του Δήμου, την ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής, τη διατήρηση της προστασίας του περιβάλλοντος και τη ψυχαγωγία των δημοτών. Η Τουριστική Επιτροπή (με 14 μέλη εκ των οποίων, 2 είναι Αντιδήμαρχοι και 3 είναι δημοτικοί σύμβουλοι) που ασχολείται με θέματα τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του δήμου. Η Επιτροπή Αθλητισμού (με 14 μέλη εκ των οποίων 3 είναι δημοτικοί σύμβουλοι) που οργανώνει αθλητικές δραστηριότητες. Δράσεις Ανακύκλωσης, αφορά θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης, γι' αυτό ο δήμος προχώρησε στη σύναψη σύμβασης με την ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΑΕ. Σε διάφορα σημεία του Δήμου μεταλλικοί κάδοι για μικρές ηλεκτρικές συσκευές, για τη συγκέντρωση των Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού. Επίσης τοποθετήθηκαν, χάρτινοι κάδοι για λαμπτήρες, καθώς και ένας κάδος – container για τη συλλογή μεγάλων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών.

Αξίζει να σημειωθούν εδώ δύο βασικές και πρωτοπόρες δράσεις του δήμου. Η ένταξη του Δήμου στη μη κερδοσκοπική εταιρεία «Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας» (με την απόφαση 234/2011 του Δημοτικού Συμβουλίου) με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και την εφαρμογή του

Προγράμματος «Υγιείς Πόλεις» της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας. Επίσης η καινοτομική πρωτοβουλία με την συμμετοχή του δήμου στο το Ευρωπαϊκό Δίκτυο RURENER, με στόχο την χρήση πηγών ανανεώσιμης ενέργειας και την προώθηση δράσεων εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας σε τοπικό επίπεδο¹³

Ο δήμος Δυτικής Μάνης είναι οργανωμένος ως εξής:

1. Γραφείο Δημάρχου Δυτικής Μάνης.
2. Γραφείο ειδικών συνεργατών που ασχολείται με δύο διαφορετικούς τομείς. Οι τομείς αυτοί είναι τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα-Μετάφραση και οι Δημόσιες Σχέσεις μαζί με τον Τουρισμό.
3. Τομέας δημοτικής κατάστασης.
4. Έχει δύο (2) ληξιαρχικά γραφεία (Δημοτική Ενότητα Λεύκτρου και Δημοτική Ενότητα Αβίας).
5. Το τμήμα πρωτοκόλλου, αρχείου και διεκπεραιώσεων.
6. Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών.
7. Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
8. Γραφείο Ύδρευσης
9. Τμήμα Αγροτικής- Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού.

¹³ <http://www.dimosdytikismanis.gr/draseis.htm>

1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ –ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Μεταφορικές υποδομές. Διαθέτει οδικό δίκτυο και οι μεταφορές γίνονται με οχήματα. Διαθέτει υπεραστικό ΚΤΕΛ προς την Καλαμάτα με καθημερινές διαδρομές. Από εκεί κάποιος μπορεί να μεταβεί σε άλλους προορισμούς.

Υγεία/Πρόνοια. Ο δήμος διαθέτει ένα (1) Κέντρο Υγείας στην κοινότητα Αγίου Νικολάου και τρία (3) περιφερειακά ιατρεία στις κοινότητες Κάμπου, Καρδαμύλης και Πλάτσας, αντίστοιχα.

Παιδεία. Ο δήμος διαθέτει έξι (6) σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και τρία (3) δευτεροβάθμιας.

Επιπλέον υπηρεσίες: Ο δήμος διαθέτει λιμεναρχείο. Ο λιμενικός σταθμός βρίσκεται στον Άγιο Νικόλαο. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών του, ο δήμος διαθέτει δύο (2) ΚΕΠ, στην Καρδαμύλη και στον Κάμπο. Επίσης διαθέτει στην Αστυνομικό τμήμα και ΕΛΤΑ.

Πολιτιστικό/ ιστορικό περιβάλλον: Λόγω της ιδιαίτερης ιστορίας του τόπου, ο δήμος διαθέτει πολιτιστικά μνημεία. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε μερικά. Οι Τάφοι των Διόσκουρων στην Καρδαμύλη, το Κάστρο Ζαρνάτας στο Σταυροπήγιο, το Κάστρο Λεύκτρου, το Παρατηρητήριο Βάρδια Δημητρώων στην Καρδαμύλη, η Κρήνη στους Κάτω Δολούς που η πρόσοψή της είναι διαμορφωμένη με τρία τόξα, το «Εβραϊκό πηγάδι», Κρήνη στις Θαλάμες, που έχει χαρακτηριστεί Ιστορικό Διατηρητέο Μνημείο, το Νησάκι στη Μερόπη αλλά και το Μονοπάτι Μπίλιοβο που είναι το πιο αξιόλογο και καλοδιατηρημένο παραδοσιακό καλντερίμι της Μεσσηνίας.¹⁴

Επίσης, χαρακτηριστικοί είναι οι μανιάτικοι πύργοι που μπορεί να δει κάποιος στην Δυτική Μάνη, με την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική τους, αλλά και η πλειάδα Βυζαντινών Μνημείων της περιοχής. Το τοπίο συμπληρώνουν τα φαράγγια, τα σπήλαια οι εκκλησίες, οι παραλίες και τόσα άλλα που μπορεί ένας επισκέπτης να δει. Γι' αυτό τον λόγο ο δήμος Δυτικής Μάνης μπορεί να γίνει από τους πιο τουριστικούς προορισμούς.

¹⁴ <http://www.dimosdytikismanis.gr/politistika.htm>

1.5 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ και ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ

Η Μάνη αποτελεί την μεσαία από τις τρεις νότιες χερσονήσους της Πελοποννήσου, την χερσόνησο του Ταυγέτου. Ξεκινάει από την Αρκαδία για να καταλήξει στο ακρωτήριο Ταίναρο, το νοτιότερο άκρο της ηπειρωτικής Ευρώπης. Με βάση την κορυφογραμμή του Ταυγέτου, η κυρίως Μάνη ή "Μέσα Μάνη", διακρίνεται στην Ανατολική ή Προσήλια Μάνη που βλέπει προς τον Λακωνικό κόλπο και στη Δυτική Μάνη ή απόσπερη Μάνη, που βλέπει στο Μεσσηνιακό Κόλπο. Βορειότερα βρίσκεται η Μεσσηνιακή Μάνη, ή Έξω Μάνη ξεκινώντας από την περιοχή της Καρδαμύλης. Η συνολική έκταση της Μάνης φθάνει τα 1800 τ.χλμ. επί συνολικού μήκους 75 χλμ. και μέγιστου πλάτους 28 χλμ¹⁵

Στη Μάνη βρίσκονται 98 παραδοσιακοί οικισμοί από τους 118 που υπάρχουν σε ολόκληρη την Πελοπόννησο γι' αυτό και θεωρείται από τις πλέον παραδοσιακές περιοχές της Ελλάδας. Οι ψηλοί πέτρινοι πύργοι είναι χαρακτηριστικό της περιοχής. Υπάρχουν 800 πύργοι και 7 κάστρα και πάνω από 1.000 βυζαντινές και μεταβυζαντινές εκκλησίες.

Η έξω Μάνη είναι πολύ εύπορη με πλούσια βλάστηση και νερά, σε αντίθεση με την μέσα Μάνη που είναι άγονη και πετρώδης. Σύγχρονες μετρήσεις μας δείχνουν ότι το 57,5% της μανιάτικης επικράτειας είναι ορεινό, το 25,8% ημιορεινό και μόνο το 16,7% πεδινό. Το 61,6% καλύπτεται από θάμνους και μόνο το 6,2% της επιφάνειας της από δάση. Η καλλιεργούμενη έκταση είναι μόλις το 27,2% της συνολικής έκτασης.¹⁶ Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι στο παρελθόν οι Μανιάτες είχαν βρει τρόπο να αυξήσουν την έκταση της καλλιεργήσιμης γης. Αυτό το πέτυχαν μεταφέροντας χώμα από άλλες περιοχές και δημιουργώντας ένα σύστημα βαθμιδωτών αναπλάσεων, τις λεγόμενες πεζούλες. Έτσι η Μάνη για πολλούς αιώνες λειτουργούσε με αγροκτηνοτροφικές δομές παρόλο που ήταν επί το πλείστον ορεινή περιοχή. Στην εργασία μας θα αναφερθούμε συγκεκριμένα στην Δυτική Μάνη.

¹⁵ <http://el.wikipedia.org/wiki>

¹⁶ Όξω Μάνη – Χρήστος Κοτσωνής (Εκδόσεις Μήλιτος – σελ 20)

1.6 ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ¹⁷

Η Μανιάτικος πολιτισμός χαρακτηριζόταν πάντα από την ανδρεία, το ελεύθερο πνεύμα, την τιμή, την κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη. Και όπως υποστήριζαν, στην Μάνη η ευγνωμοσύνη και η φιλοξενία, είναι θεότητες.

Κανένας δεν μπορεί να αρνηθεί την σημασία της μανιάτικης αυτονομίας και την ηρωική αντίστασή της στην πίεση των Τούρκων. Η Μάνη εκτός από ένα ασφαλές καταφύγιο για κάθε διωκόμενο Έλληνα, σηματοδοτούσε πάντα το όραμα όλων των Ελλήνων για την ελευθέρωση της Ελλάδας. Το ελεύθερο πνεύμα των Μανιατών μαζί με τον ιδιότητά τους ως πολεμικός λαός αλλά και το άγριο τοπίο για να μείνει κάποιος έκανε τους Τούρκους να αποδεχθούν μια μορφή αυτοδιοίκησης Ελλήνων από Έλληνες και έτσι η Μάνη στην ουσία να παραμείνει ελεύθερη και κατά την Τουρκοκρατία.

Η ιδιαίτερη οργάνωση της Μανιάτικης κοινωνίας έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην διατήρηση της ελευθερίας τους. Για αρκετά χρόνια στη Μάνη, από τη παρακμή της Σπάρτης έως και μετά την ίδρυση του Ελληνικού κράτους, υπήρξε έντονη η απουσία κάθε κρατικής οργάνωσης και διοίκησης. Χωρίς την παρουσία κεντρικής δικαστικής και εκτελεστικής εξουσίας, οι Μανιάτες ρύθμισαν την ζωή τους, με δικούς τους κανόνες ζωής και συμπεριφοράς με οδηγό την Παράδοση και τις ανάγκες τους.

Η Μάνη ήταν οργανωμένη κοινωνικά και οικονομικά με ένα είδος ομοσπονδίας ανεξάρτητων και ελεύθερων γενών με πυρήνα της, την αρχαϊκή ένοπλη αγροτική πατριά. Η πατριά, είναι ένα σύστημα οργάνωσης που δίνει εξουσία σε ένοπλους άνδρες που ανήκουν στο γένος, των "γερόντων". Η μανιάτικη πατριά εκπροσωπείται από τον "πρώτο τη τάξει γέροντα" που έχει όλη την δικαστική εξουσία αλλά και την διαχείριση των οικονομικών πόρων.

Η κοινωνική αυτή δομή, που συμπεριλαμβάνει ανθρώπους με κοινή καταγωγή, δεσμούς αίματος αλλά και με τα αισθήματα αλτρουισμού και αυτοθυσίας που αναπτύσσονται μέσα σε αυτή δημιουργούν στους Μανιάτες ένα αίσθημα διαφορετικότητας. Η ελευθερία για τους Μανιάτες είναι τρόπος ζωής, είναι η ίδια τους η ύπαρξη γι'αυτό και ήταν το πρώτιστο μέλημά τους. Αυτό φαίνεται και από τους

¹⁷ <http://el.wikipedia.org/wiki>

μανιάτικους οικισμούς που είναι κατ' αρχήν οχυρά για να υπηρετήσουν την άμυνα του γένους.

Στους Μανιάτες υπήρξε έντονη η ελληνικής εθνική συνείδηση, από τα χρόνια του Βυζαντίου ακόμη. Αυτό οφειλόταν κυρίως στην αντίθεση τους σε κάθε πολιτικό δεσποτισμό αλλά και της έντονης συνειδητής ελληνικότητας που είχαν. Η αυτόνομη Μάνη της Τουρκοκρατίας, δεν είναι παρά το ανεξάρτητο Ελληνικό κράτος που υπάρχει πριν από αυτήν και κατά τη διάρκεια της υπερασπίζεται με τα όπλα τα φυσικά του σύνορα. Η επανάσταση του 1821 ξεκινά σαν την ολοκλήρωση αυτού του κράτους...¹⁸

Τα αισθήματα αλτροισμού και αλληλεγγύης αναπτύχθηκαν έντονα στους κόλπους των Μανιατών μαζί με την προσωπική ελευθερία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Οι Μανιάτες χαρακτηρίζονται από τα αυστηρά ήθη, τα σκληρά έθιμα, την ελευθερία, τις θυσίες, καθώς και την ειλικρίνεια, το ψυχικό θάρρος, το φιλότιμο και την φιλοπατρία. Στη Μανιάτικη κοινωνία, υπήρχαν αυστηροί κανόνες συμπεριφοράς και διαπροσωπικών σχέσεων και οποιαδήποτε παρέκκλιση σήμαινε προσβολή του ιδίου και της οικογένειάς του. Ισχύ συμβολαίου είχε ο λόγος της τιμής των Μανιατών.

Η Μάνα Μανιάτισσα ήταν ηρωική μορφή της Μανιάτικης οικογένειας και το πιο σεβαστό πρόσωπο. Η καθημερινότητα όμως της γυναίκας στη Μάνη ήταν πολύ σκληρή, αφού αναλάμβανε όλες τις εργασίες του σπιτιού και την φροντίδα των παιδιών. Όπως επίσης μεγάλο κομμάτι από τις αγροτικές εργασίες. Σημαντικός ήταν ο ρόλος της γυναίκας σε περίπτωση θανάτου που μέσα από το μοιρολόι μπορούσε να παρέμβει ή και ακόμα να δώσει εντολή για να ξεκινήσει βεντέτα όπως έλεγαν στην Μάνη, γδικιωμός.

Παρ' όλα αυτά, την πρώτη θέση στη ιεραρχία της οικογένειας κατείχε ο πατέρας, ή σε περίπτωση θανάτου ο πρωτότοκος γιος. Τα αρσενικά ήταν η δύναμη της οικογένειας, ήταν η ασφάλεια της πατρίδας. Γενικά οι άντρες ήταν υπεύθυνοι για τις πιο σκληρές εξωτερικές συνήθως δουλειές. Συνήθως ήταν απασχολημένοι είτε με τους οικογενειακούς πολέμους είτε ενάντια στους εξωτερικούς εχθρούς. Τα καφενεία ήταν χώρος συνάντησης και πολιτικών συζητήσεων, φυσικά μόνο για τους άντρες. Ο κυριότερος λόγος που ξεχώριζαν τα αρσενικά παιδιά ήταν γιατί αποτελούσαν ασφάλεια για την οικογένεια και μέγιστη προσφορά στην πατρίδα σε καιρό πολέμου

¹⁸ Μάνη – Βούλα Κυριακέα (Εκδόσεις Αδούλωτη Μάνη)

Γενικά η Μανιάτικη οικογένεια ήταν μια αυτάρκης μικρή οικογενειακή επιχείρηση. Είχε δομές και ήταν συγκροτημένη με τον κάθε μέλος να έχει τον δικό του ρόλο. Υπήρχαν κανόνες, που ήταν νόμοι για τις οικογένειες. Το διαζύγιο ήταν άγνωστη λέξη για τους Μανιάτες. Η κοινωνική κριτική έπαιζε σπουδαίο ρόλο για την Μανιάτικη οικογένεια. Η υποχρέωση να υπερασπιστεί κάποιος την τιμή της οικογένειάς του αλλά και ο λόγος, που εκείνη την εποχή είχε μεγαλύτερη αξία από το χαρτί, που έδινε κάποιος είχε σπουδαία βαρύτητα για τους Μανιάτες αφού είχαν πολύ αναπτυγμένο το αίσθημα δικαίου.

Η μουσική έπαιζε σπουδαίο ρόλο για την έκφραση των συναισθημάτων, όχι όμως όπως φανταζόμαστε. Η Μάνη είχε τραγούδια και μάλιστα πολλά, όχι όμως με την συνοδεία μουσικών οργάνων. Γι'αυτό και τα πιο γνωστά έγιναν τα μοιρολόγια που συνόδευαν στο αιώνιο ταξίδι. Δεν είναι τυχαίο που ακόμη και οι αρχαίοι Έλληνες τοποθέτησαν στον Ταίναρο την πύλη του Άδη.

1.7 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ¹⁹

Η ιστορία του τόπου αυτού ξεκινάει πολλά χρόνια πριν και μάλιστα μπορεί κάποιος να την πει πανάρχαια αφού η ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή μας γυρνάει 1.000.000 έτη πίσω. Πρόσφατα ανακαλύφθηκαν ανθρώπινοι σκελετοί 300.000 περίπου ετών και ανθρώπινα εργαλεία 1.000.000 ετών.

Κατά τον περιηγητή Πausανία, οι πρώτοι κάτοικοι της περιοχής ήταν οι Λέλεγες ενώ κατά τους Αχαιϊκούς χρόνους ήταν χωρισμένη σε μικρά βασίλεια. Από το 1650 έως το 1100 π.Χ. την περιοχή κατοικούσαν οι Αχαιοί. Αναφορά γίνεται και από τον Όμηρο, μέσω του έργου του «Ιλιάδα», ο οποίος μας πληροφορεί ότι κατά τον Τρωικό πόλεμο (1150 π.Χ.) οι πόλεις της έξω Μάνης (η σημερινή Μεσσηνιακή Μάνη) όπως η Καρδαμύλη, η Ενόπη, και Ιρή, που άνηκαν στο βασίλειο του Μενελάου, αλλά ήταν στην εξουσία του Αγαμέμνονα θα δινόντουσαν ως προίκα στον Αχιλλέα. Κατά το χρονικό διάστημα 1100 με 195 π.Χ. η εξουσία της περιοχής της Μάνης μεταφέρεται στα χέρια των Δωριεών.

Η ιστορία της Μάνης αρχίζει να ταυτίζεται με την ιστορία της Σπάρτης. Η ιστορία συνεχίζεται το 195 π.Χ. με την ίδρυση ενός πολιτικού οργανισμού το «Κοινόν των Λακεδαιμονίων» που αποτελείται από 24 πόλεις. Οι αστοί και το ιερατείο, για να γλυτώσουν από τον τύρρανο της Σπάρτης, καταφύγουν προς τη χερσόνησο του Ταινάρου. Αυτό συνεχίζει μέχρι και το 21 π.Χ. όπου ο αυτοκράτορας Αύγουστος, κατά τα ρωμαϊκά χρόνια, το μετονομάζει «Κοινόν των Ελευθερολακώνων», όπου πλέον αποτελείται από 18 πόλεις και διατηρείται σε αυτή την μορφή μέχρι και τα μέσα του 300 μ.Χ.

Ακολουθεί η Βυζαντινή Περίοδος. Κατά το διάστημα αυτό οι Σλάβοι Μεληγκοί εγκαθίστανται στην περιοχή της έξω Μάνης που όμως τελικά υποτάσσεται στους Βυζαντινούς. Ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Α΄ ιδρύει το «Θέμα του Μοριά» το οποίο υφίσταται κατά το διάστημα 802 έως 812 μ.Χ. και στο οποίο υπάγεται το κάστρο της Μαΐνης. Η Μαΐνη θεωρείται πως ήταν από τις αρχαιότερες του Μοριά και ανήκε στην Μητρόπολη Κορίνθου. Μνημονεύεται για πρώτη φορά στην έκθεση του Λέοντος ΣΤ΄ του Σοφού 886-911μ.Χ. Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ ο Πορφυρογέννητος (948-952 μ.Χ) μας πληροφορεί ότι οι κάτοικοι του κάστρου της Μαΐνης κατάγονται από τους αρχαίους

¹⁹ www.mani.org.gr

Έλληνες και όχι από τους Σλάβους Μηληγγούς. Μέχρι το 1248μ.Χ. όλοι οι κάτοικοι εκχριστιανίζονται από τον Όσιο Νίκων, ο επονομαζόμενος «ο Μετανοείται».

Η εποχή της Φραγκοκρατίας (1204-1262) έχει ιδιαίτερο ιστορικό ενδιαφέρον για την περιοχή της Μάνης. Αφού έχει ολοκληρώσει το χτίσιμο του κάστρου του Μυζηθρά (Μυστρά) ο Γουλιέλμος Βιλλαρδουίνος το 1250μ.Χ., για να υποτάξει τους Μελληγγούς, χτίζει πάνω στο παλιό Βυζαντινό κάστρο της Μαΐνης και ένα τρίτο στο Λεύκτρο καινούργιο κάστρο. Την ίδια εποχή, μάλλον στα ερείπια της αρχαίας πόλης Λας, χτίστηκε και το κάστρο του Πασσαβά. Μέχρι το 1259μ.Χ. και τα τρία πελοποννησιακά κάστρα του Μιστρά, της Μαΐνης και της Μονεμβασιάς ανήκουν στον Γουλιέλμο Βιλλαρδουίνος όπου όμως εκείνη την χρονιά, μετά από ήτα του, παραδίδονται στον αυτοκράτορα Ιωάννη Παλαιολόγο μαζί με άλλα κάστρα της Λακωνίας.

Η Πελοπόννησος αφού ανήκει στους Φράγκους αναγκάζει πολλούς να προσφύγουν στα βουνά της Μάνης. Εκεί στη μέσα Μάνη, πολλοί κάτοικοι του Νυκλίου, κατέφυγαν και αποτέλεσαν τις ισχυρές οικογένειες των “Νυκλιάνων“ ή “Μεγαλογεννητών”, ενώ στην υπόλοιπη Μάνη οι ισχυροί της περιοχής συνεχίζουν να αποκαλούνται «άρχοντες». Εκείνη την εποχή οι ακτές της Μάνης αποτέλεσαν καταφύγιο και για πειρατές.

Ακολουθεί μια πολυτάραχη Δεύτερη Βυζαντινή Περίοδος (1262-1453). Για να πολεμήσει τους εγχώριους τοπάρχες ο Δεσπότης του Μιστρά Θεόδωρος Α΄ Παλαιολόγος έφερε και εγκατέστησε στα κάστρα ως φρουρούς πολλούς Αλβανούς. Το 1415 γκρεμίζονται τα κάστρα της Μάνης αφού ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Μανουήλ Παλαιολόγος έρχεται στην Μάνη και απαιτεί να εφαρμόσουν οι κάτοικοί της τους νόμους του «περί μασχαλισμού», και της «λύσις των φρουρίων». Ο Ιωάννης Παλαιολόγος διοικεί από το Οίτυλο ολόκληρη την Μάνη και την σκλαβωμένη Μεσσηνία από τους Φράγκους.

Η άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453) και γενικά όλο το διάστημα της τουρκοκρατίας (1453-1821) σημάδεψε την περιοχή της Μάνης αφού έγινε το επίκεντρο πολύ σημαντικών ιστορικών γεγονότων.

Ο Μωάμεθ Β΄ ο Πορθητής κατέλαβε ολόκληρη τη Πελοπόννησο το 1460. Επειδή όμως φοβόταν επικείμενη σύρραξη μεταξύ Τούρκων και Ενετών Μωάμεθ Β΄, αλλά είχε υπόψη του και τον ιδιότυπο χαρακτήρα των Μανιατών δεν εκστράτευσε εναντίον τους.

Αντίθετα, προσπάθησε να προσεταιριστεί τον αρχηγό τους, Κροκόντιλο Κλαδά ο οποίος όμως προτίμησε να συμμαχήσει με τους Ενετούς.

Ο Τουρκοενετικός πόλεμος έληξε άδοξα για τους Ενετούς. Έτσι, οι Μανιάτες μετά από δεκαέξι χρόνια(1463-1479) που υπεράσπιζαν την γη τους και αποθάρρυναν τους Τούρκους να εγκαταστήσουν φρουρές, εγκαταλείφθηκαν στην τύχη τους, από τους Ενετούς. Οι σκληροί αγώνες μεταξύ Μανιατών και Τούρκων συνεχίστηκαν αφού ο Κροκόντιλος Κλαδάς δεν αναγνώρισε ποτέ τους όρους της συνθήκης μεταξύ Τούρκων και Ενετών. Οι Μανιάτες κρατούσαν μια στάση επιφυλακής, χωρίς όμως να επεμβαίνουν, κατά το διάστημα που ξέσπασαν καινούργιες διαμάχες μεταξύ Τούρκων και Ενετών μέχρι το 1571 που τάχθηκαν υπέρ των Ενετών με τους αδερφούς Μελισσηνούς, το Μητροπολίτη Μακάριο και το Δεσπότη Θεόδωρο.

Το 1612, ο αρχηγός των Μανιατών Πέτρος Μέδικος και ο Δούκας του Νεβέρ, Κάρολος Β΄ Γονζάγος προσπάθησαν να συνεργαστούν εναντίων των Τούρκων, κάτι που όμως εμποδίστηκε από τους Βενετσιάνους που τους πρόδωσαν στους Τούρκους. Κατά την διάρκεια της Κρητικής επανάστασης 1648 με 1649 οι Μανιάτες στήριξαν τους Βενετούς πολεμώντας στο πλευρό τους με πειρατικά.

Με την βοήθεια του Μανιάτη πειρατή Λιμπεράκη Γερακάρη, που αργότερα έγινε ο Μπέης της Μάνης, οι Τούρκοι κατάφεραν να εγκαταστήσουν στη Μάνη τρία φρούρια, του Κελεφά, της Ζαρνάτας και του Πόρτο Κάγιο.

Τα μανιάτικα λιμάνια έχασαν την δύναμή τους με τον Γερακάρη να είναι στο πλευρό των Τούρκων και να αναλαμβάνει καθήκοντα γενικού αρχηγού. Το μετανιώνει όμως αργότερα και επιτίθεται με τα πειρατικά του πλοία κατά των Τούρκων. Πιάνεται και φυλακίζεται όμως από τους Ενετούς.

Η αντιμαχία μεταξύ των Μανιατών δεν αργεί να ξεσπάσει. Ο μεγάλος πληθυσμός συγκέντρωσης φυγάδων στους άγονους τόπους της Μάνης δημιουργεί προβλήματα αφού το έδαφος δεν επαρκεί να θρέψει όλο αυτόν τον κόσμο. Οικογένειες και ολόκληρα χωριά αντιμάχονται για την απόκτηση του δικού τους τόπου. Έτσι ένας σχεδόν τοπικός πόλεμος ξεσπά. Η περιοχή της Μάνης αναταράσσεται από την βεντέτα των μεγαλύτερων οικογενειών της περιοχής. Αρκετοί Μανιάτες γίνονται πειρατές, με πολλούς από αυτούς να έχουν πατριωτικά κίνητρα. Εκείνη την περίοδο μέρος του οθωμανικού στόλου στα

Χανιά καταστρέφεται από μανιάτικα πυρπολικά. Άλλοι Μανιάτες μεταναστεύουν για να υπηρετήσουν μισθοφόροι του Δόγη.

Η Μάνη συνεχίζει να είναι ελεύθερη όταν το 1715 απομακρύνονται οι Ενετοί από την Πελοπόννησο. Οι Μανιάτες κυβερνώνται από τον Μπέη που όμως στην ουσία είναι ανενόχλητοι από τους Τούρκους (κατά το πρότυπο περίπου της Μολδοβλαχίας), με μόνη υποχρέωση να πληρώνουν στην Υψηλή Πύλη 4.000 γρόσια το χρόνο, κάτι που όμως γίνεται σπάνια. Οι Τούρκοι αποφασίζουν να διακόψουν τον παραπάνω θεσμό για εκατό χρόνια, αφού ο αδίστακτος και φιλόδοξος Λυμπεράκης Γερακάρης, πρώτος Μπέης της Μάνης, πολεμούσε άλλοτε για τους Τούρκους κι άλλοτε για τους Βενετούς.

Νέοι αγώνες ακολούθησαν για τους Μανιάτες, αφού το 1770 πήραν μέρος στα Ορλοφικά. Η αποτυχία δεν άργησε να έρθει και η υποχρέωση τους να πληρώνουν στην Υψηλή Πύλη ανήρθε στα 15.000 γρόσια το χρόνο. Από το 1776 έως το 1821 η Μάνη βρισκόταν υπό την κυβέρνηση των Μπέηδων με κυριότερους τον Τζανέτμπεη Γρηγοράκη που εξόντωσε την τουρκική φρουρά του Πασσαβά, ήταν υπεύθυνος για την επέκταση της βορειοανατολικής Μάνης, το ξαναγέννημα της πόλης του Γυθείου, τις συναντήσεις με τους Έλληνες οπλαρχηγούς και το Λάμπρο Κατσώνη και με τις συνεννοήσεις που είχε, αρχικά με τους Ρώσους και μετά με το Ναπολέοντα για την απελευθέρωση της Ελλάδας αλλά και τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη ο οποίος είναι απόλυτα συνδεδεμένος με την ηγεσία του απελευθερωτικού αγώνα του 1821.

Η Μάνη έπαιξε σπουδαίο ρόλο για την επανάσταση του 1821, αφού πριν ακόμα από την επανάσταση η περιοχή της Μάνης είχε γίνει καταφύγιο και ορμητήριο κλεφτών και οπλαρχηγών όπως τον Κολοκοτρώνη, τον Ανδρούτσο κ.α., αλλά και με τους κατοίκους της να πρωτοστατούν στον απελευθερωτικό αγώνα του 1821. Ο Περραιβός και το Χρυσοσπάθης, που είχαν σταλεί από την Φιλική Εταιρεία, ανέλαβαν την οργάνωση του αγώνα.

Πρωτοστάτες όπως πάντα οι Μανιάτες, οκτώ ολόκληρες ημέρες πριν από την «επίσημη επέτειο», 17 Μαρτίου 1821 κήρυξαν τον πόλεμο στην Οθωμανική αυτοκρατορία. 12.000 Μανιάτες ξεκίνησαν από τον Ιερό Ναό των Παμμεγίστων Ταξιαρχών στην Αρεόπολη.

Ιδιαίτερη σημασία είχε και η σημαία που είχαν μαζί τους οι Μανιάτες. Λευκή σημαία με γαλάζιο σταυρό στη μέση και με επιγραφή πάνω της «ΝΙΚΗ Η ΘΑΝΑΤΟΣ» και το αρχαίο «ΤΑΝ Η ΕΠΙ ΤΑΣ». Αξίζει εδώ να σημειώσουμε ότι αναγράφανε πάνω στην σημαία νίκη και όχι ελευθερία, γιατί η Μάνη υπήρξε πάντοτε ελεύθερη.

Στις 22 Μαρτίου 1821, οι επαναστάτες Μανιάτες μαζί με τους υπόλοιπους Έλληνες, ξεκινούν για την Καλαμάτα, από την Καρδαμύλη που είχαν συγκεντρωθεί. Έτσι έχουμε την κατάληψη της Καλαμάτας στις 23 Μαρτίου 1821. Πολύ σημαντικός ήταν ο ρόλος της Μάνης καθ'όλη την διάρκεια του αγώνα αφού η χρηματική και στρατιωτική βοήθεια που προσέφεραν οι Μανιάτες ήταν πολύτιμη. Μία από τις σπουδαίες για τον αγώνα, οικογένειες Μανιατών της εποχής ήταν αυτή των Μαυρομιχαλαίων.

Μετά την μάχη της Βέργας όπου ο Ιμπραήμ χάνει τα 2/3 του στρατού του από τους Μανιάτες, ακούγοντας από τα χείλη τους το νέο «Μολών Λαβέ», αξιοσημείωτο είναι και το θάρρος που έδειξαν οι γυναίκες του Δυρού όταν με ξύλα και δρεπάνια πέταξαν και τον υπόλοιπο στρατό του στη θάλασσα. Αυτές οι δύο σπουδαίες μάχες μαζί με μάχη του Ιστορικού Πολυαράβου, τον Αύγουστο του 1826, διατήρησαν και έσωσαν την Επανάσταση του 1821 κατά των Τούρκων.

Ο δυναμικός και ανεξάρτητος χαρακτήρας των Μανιατών φαίνεται και από την αντίδρασή τους να ενωθούν σε ενιαίο κράτος, με το υπόλοιπο Ελληνικό κράτος παρά τις προσπάθειες του Καποδίστρια και αργότερα του Όθωνα. Αντιστάθηκαν και αρνήθηκαν να υποταχθούν στην νέα κυβέρνηση και νίκησαν τους Βαυαρούς στην προσπάθειά τους να τους επιβάλουν τις θελήσεις της κυβέρνησης. Μετά το 1863 όμως συμβιβάστηκαν, ειρήνευσαν και τελικά άρχισαν να προσαρμόζονται. Ο χαρακτήρας των μανιατών αποτυπώνεται τόσο στην άγρια φύση του τόπου όσο και στα χτισμένα σχεδόν όλα τα κτίσματα με πέτρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

2.1 Δείγμα

Για την παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια τα οποία και συμπληρώθηκαν από τους αιρετούς του Δήμου Δυτικής Μάνης μετά από προσωπική συνέντευξη μαζί τους. Συγκεκριμένα το δείγμα αποτελείται από δεκατέσσερις (14) από τους συνολικά είκοσι ένα (21) αιρετούς (δημοτικοί σύμβουλοι) του δήμου.

2.2 Ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων

Το δείγμα συγκεντρώθηκε με τα ερωτηματολόγια τα οποία συμπληρώθηκαν από τους αιρετούς. Η έρευνα ήταν ποσοτική. Η στατιστική ανάλυσή και η επεξεργασία των δεδομένων που λάβαμε από την έρευνα καταχωρήθηκαν σε αρχείο δεδομένων, κωδικοποιημένα έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί και να ολοκληρωθεί η στατιστική τους επεξεργασία. Η κωδικοποίηση αυτή μας βοήθησε στο να δημιουργηθούν πίνακες και γραφικές παραστάσεις για την καλύτερη απεικόνιση των αποτελεσμάτων ώστε να καταλήξει ο μελετητής σε κάποια πολύ ουσιαστικά και σημαντικά αποτελέσματα από την έρευνα. Μετά την ανάλυση των δεδομένων ακολούθησε η μεταφορά τους σε μορφή κειμένου και ο σχολιασμός των αποτελεσμάτων. Για τον σχολιασμό των αποτελεσμάτων πηγή πληροφοριών υπήρξε, εκτός από τις απαντήσεις πάνω στις ερωτήσεις που τέθηκαν, τα επιπλέον σχόλια που έκαναν οι αιρετοί στον μελετητή κατά την διάρκεια της συνέντευξης.

2.3 Ταυτότητα ερωτώμενων

Στους πίνακες και στα γραφήματα που ακολουθούν στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε την ταυτότητα των αιρετών του Δήμου Δυτικής Μάνης που απάντησαν τα ερωτηματολόγια. Τα στοιχεία που τους ζητήσαμε να απαντήσουν είναι το φύλο του ερωτώμενου, η ηλικιακή ομάδα, το επίπεδο εκπαίδευσης, εάν υπήρχε προηγούμενη συμμετοχή τους σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης ή στο Κοινοβούλιο, σε θέσεις ευθύνης, στο δημόσιο τομέα ή σε τοπικά συλλογικά σχήματα και ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής τους στις δημοτικές εκλογές.

Τα παραπάνω θα μας βοηθήσουν ώστε να έχουμε μία πλήρη εικόνα της ταυτότητας των αιρετών, της προηγούμενης εμπειρίας τους στην δράση του δημόσιου τομέα αλλά και των λόγων που τους οδήγησαν στο να ασχοληθούν με τα κοινά.

2.3.1. Φύλο ερωτώμενου

Πίνακας 2.1 Φύλο ερωτώμενου (ποσοστό %)

ΦΥΛΟ	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	1	13	93%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

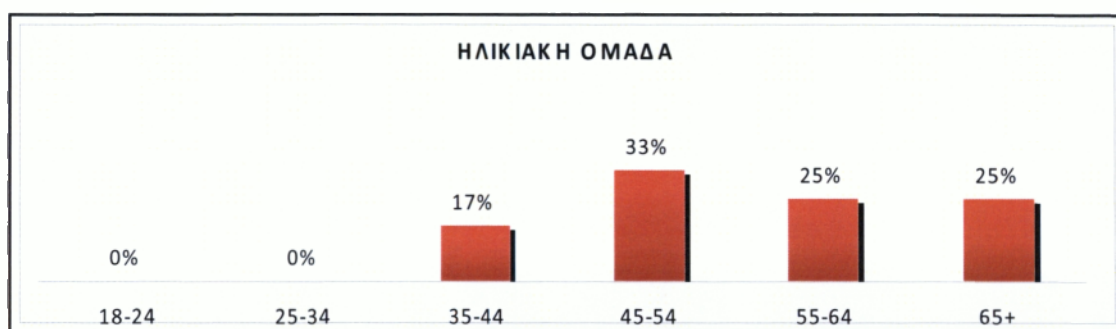
Γράφημα 2.1 Φύλο ερωτούμενου (ποσοστό %)

Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 2.1 – Γράφημα 2.1), το 93% των αιρετών που απάντησαν το ερωτηματολόγιο είναι άνδρες ενώ μόλις το 7% είναι γυναίκες. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι οι άντρες είναι αυτοί που συμμετέχουν, στατιστικά τουλάχιστον, περισσότερο από τις γυναίκες στην ενασχόληση τους με τα κοινά.

2.3.2. Ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 2.2 Ηλικιακή ομάδα αιρετών (ποσοστό %)

ΗΛΙΚΙΕΣ	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
18-24	1	0	0%
25-34	2	0	0%
35-44	3	2	17%
45-54	4	4	33%
55-64	5	3	25%
65+	6	3	25%
		12	100%

Γράφημα 2.2 Ηλικιακή ομάδα αιρετών (ποσοστό %)

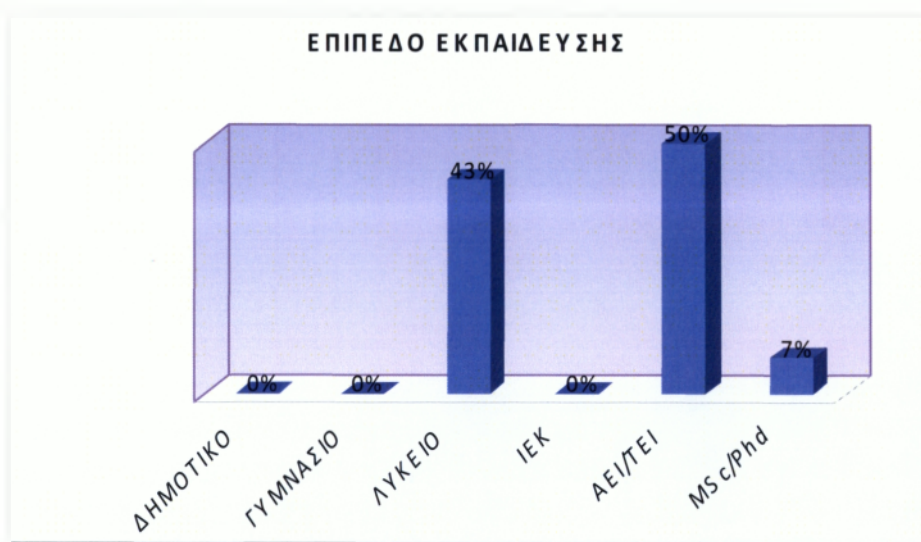
Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 2.2 – Γράφημα 2.2), το μεγαλύτερο μέρος των αιρετών (ποσοστό 33%) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 45-55. Ακολουθούν με 25% έκαστη, οι ηλικιακές ομάδες 55-65 και 65και άνω. Ένα τελευταίο 17% των ερωτηθέντων ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 35-44. Κανένας από τους ερωτηθέντες δεν ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 18-34. Δύο από τους αιρετούς προτίμησαν να μην αναφέρουν την ηλικία τους.

Από το δείγμα το οποίο έχουμε, παρατηρούμε ότι οι άνθρωποι νεότερης ηλικίας δεν συμμετέχουν ενεργά στην εκπροσώπηση της λαϊκής βούλησης.

2.3.3. Επίπεδο εκπαίδευσης

Πίνακας 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης αιρετών (ποσοστό %)

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1	0	0%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	2	0	0%
ΛΥΚΕΙΟ	3	6	43%
ΙΕΚ	4	0	0%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	5	7	50%
MSc/Phd	6	1	7%
		14	100%

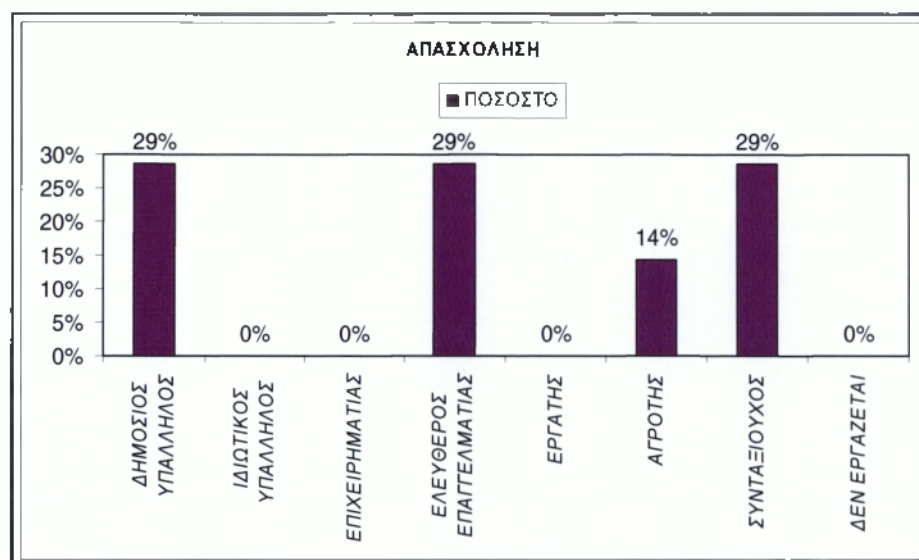
Γράφημα 2.3 Επίπεδο εκπαίδευσης αιρετών (ποσοστό %)

Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 2.3 - Γράφημα 2.3), το μεγαλύτερο μέρος των αιρετών (ποσοστό 50%) είναι απόφοιτοι κάποιου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος όπως ΑΕΙ/ΤΕΙ, με ποσοστό 43% έχουμε απόφοιτους Λυκείου, ενώ το 7% των ερωτηθέντων έχει κάποιο μεταπτυχιακό/ διδακτορικό. Παρατηρούμε ότι ανώτερη εκπαίδευση έχει μόνο λίγο πιο πάνω από το 50% του δείγματος.

2.3.4. Απασχόληση

Πίνακας 2.4 Απασχόληση αιρετών (ποσοστό %)

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	1	4	29%
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	2	0	0%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	3	0	0%
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	4	4	29%
ΕΡΓΑΤΗΣ	5	0	0%
ΑΓΡΟΤΗΣ	6	2	14%
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	7	4	29%
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ	8	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

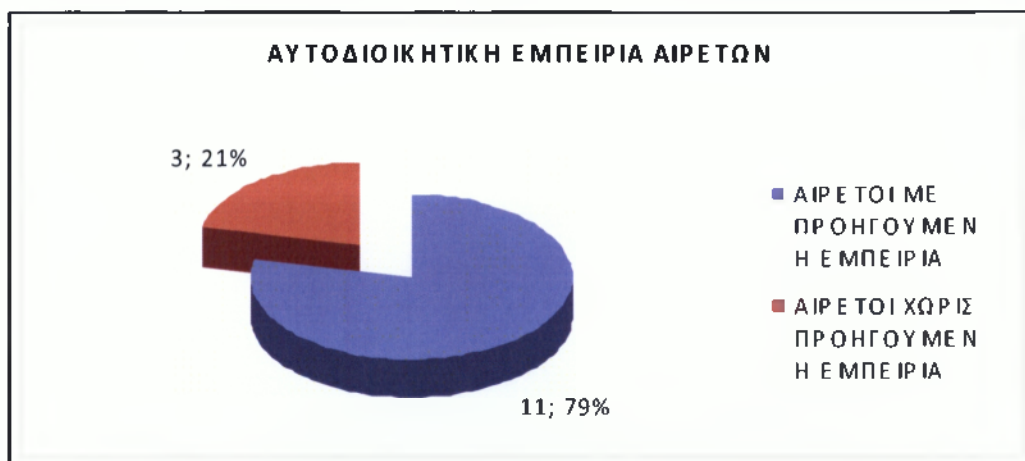
Γράφημα 2.4 Επίπεδο εκπαίδευσης αιρετών (ποσοστό %)

Στον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 2.4 - Γράφημα 2.4) παρατηρούμε την απασχόληση των αιρετών πριν από την εκλογή τους. Από 29% του συνολικού ποσοστού ερωτηθέντων μοιράζονται όσοι εργαζόταν πριν την εκλογή τους ως δημόσιοι υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες ή ήταν συνταξιούχοι. Αγρότες ήταν το 14% των ερωτηθέντων.

2.3.5. Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης

Πίνακας 2.5 Συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ποσοστό %)

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΙΡΕΤΩΝ		
ΑΙΡΕΤΟΙ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	11	79%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	3	21%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	14	100%

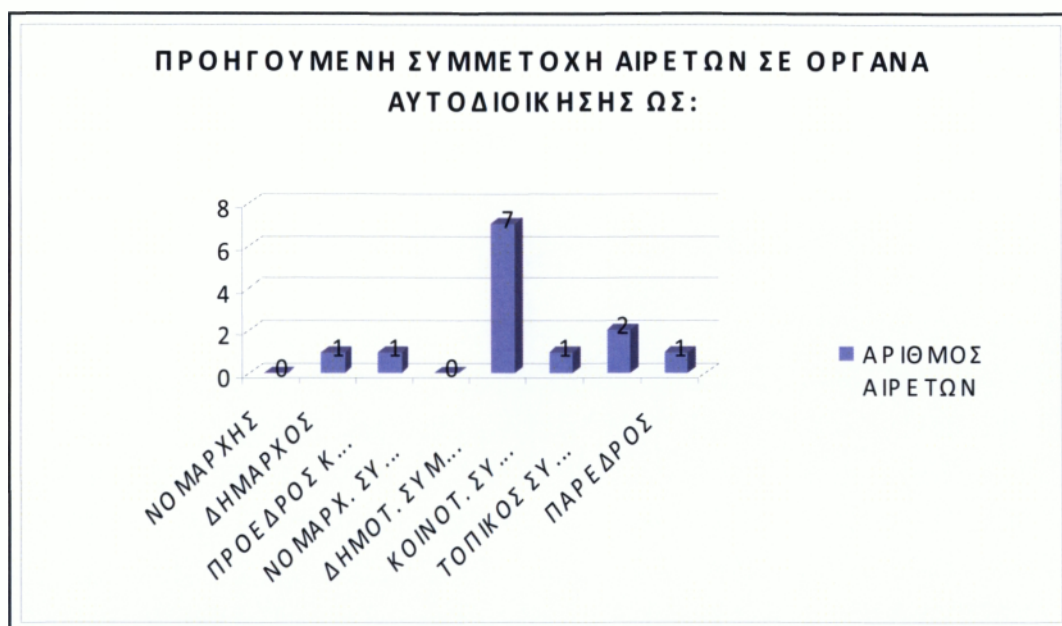

Γράφημα 2.5 Συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ποσοστό %)

Στον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 2.5 - Γράφημα 2.5) παρατηρούμε ότι το 79% των ερωτηθέντων είχε προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης ενώ μόλις το 21% δεν είχε προηγούμενη αυτοδιοικητική εμπειρία.

Πίνακας 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΑΥΤ/ΣΗΣ, ΩΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
ΝΟΜΑΡΧΗΣ	0
ΔΗΜΑΡΧΟΣ	1
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	1
ΝΟΜΑΡΧ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0
ΔΗΜΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	7
ΚΟΙΝΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	1
ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	2
ΠΑΡΕΔΡΟΣ	1
ΣΥΝΟΛΟ	13

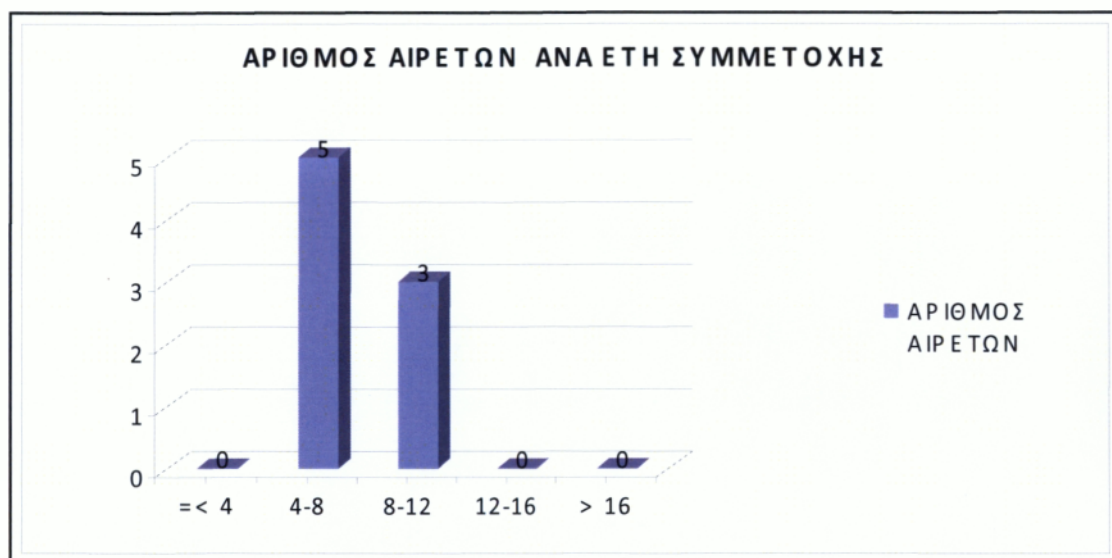

Γράφημα 2.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.

Στον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 2.6 – Γράφημα 2.6) παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί που είχαν προηγούμενη συμμετοχή σε όργανα αυτοδιοίκησης κατείχαν την θέση του Δημοτικού Συμβούλου, επτά (7) άτομα, Τοπικοί σύμβουλοι ήταν δύο (2) άτομα ενώ ένας (1) διετέλεσε Δήμαρχος, ένας Πρόεδρος Κοινότητας, ένας Κοινοτικός Σύμβουλος και ένας Πάρεδρος. Κανένας από τους ερωτηθέντες δεν κατείχε τις θέσεις του Νομάρχη ή του Νομαρχιακού Συμβούλου.

Πίνακας 2.7 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
=< 4	0
4-8	5
8-12	3
12-16	0
> 16	0
ΣΥΝΟΛΟ	8

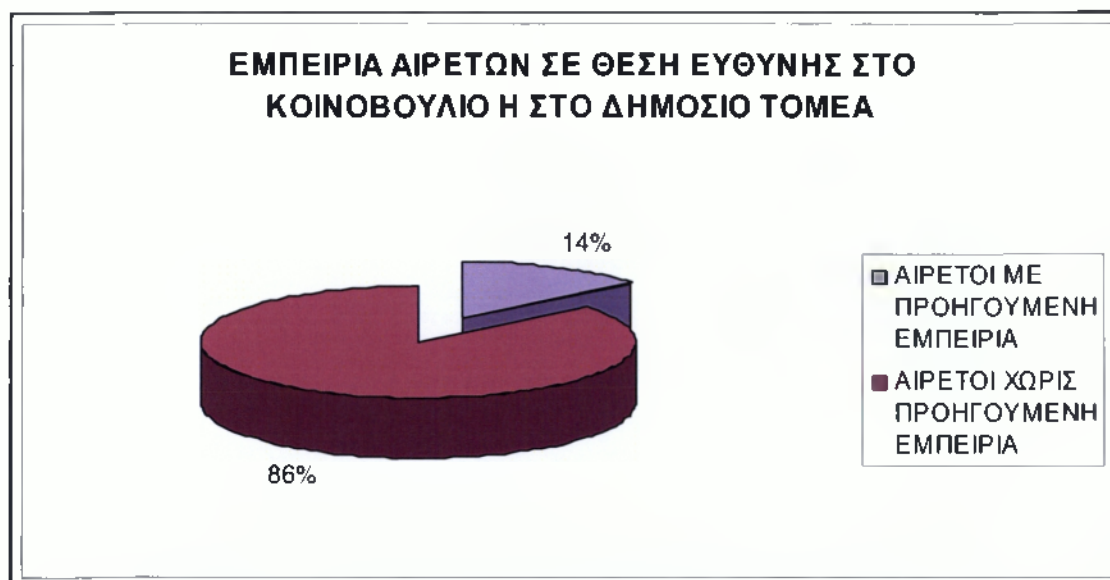
Γράφημα 2.7 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής (ποσοστό %)

Στον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 2.7 – Γράφημα 2.7) παρατηρούμε ότι πέντε (5) αιρετοί με προηγούμενη συμμετοχή σε όργανα αυτοδιοίκησης, είχαν 4 με 8 έτη εμπειρίας ενώ 3 αιρετοί είχαν 8 με 12 έτη εμπειρίας.

2.3.6. Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 2.8 Εμπειρία αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ποσοστό %)

ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ Η ΣΕ ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ		
ΑΙΡΕΤΟΙ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	2	14%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	12	86%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	14	100%

Γράφημα 2.8 Εμπειρία αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ποσοστό %)

Στον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 2.8 – Γράφημα 2.8) παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (86%) των αιρετών που απάντησαν στην έρευνα δεν είχαν καθόλου εμπειρία στο Κοινοβούλιο ή σε θέση ευθύνης στο δημόσιο τομέα και μόλις το 14% είχε εμπειρία σε κάποια αντίστοιχη θέση.

Πίνακας 2.9 Προηγούμενη συμμετοχή αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.

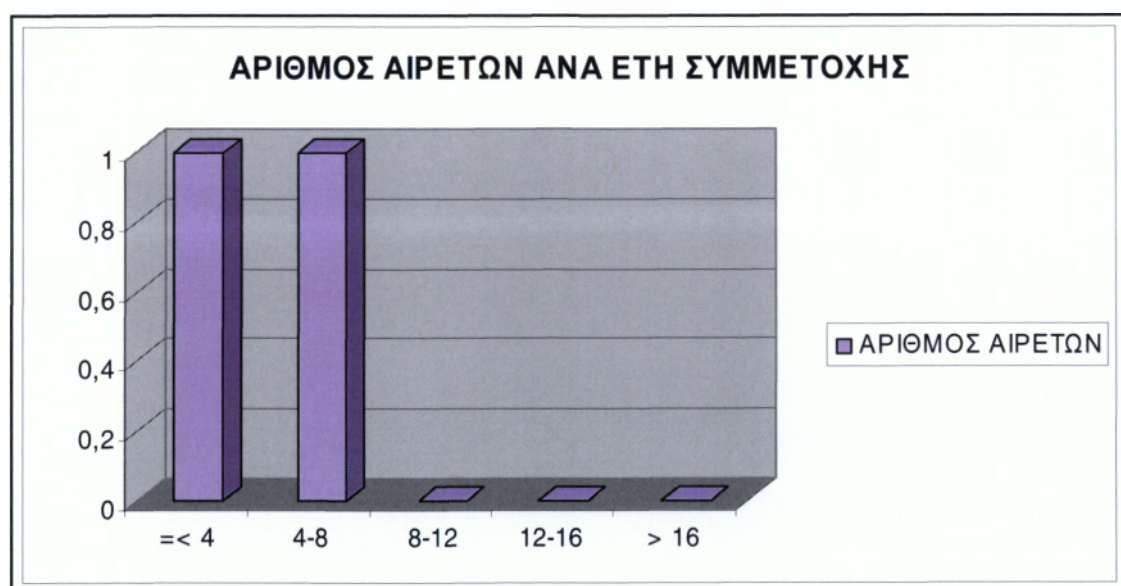
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΘΕΣΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ, ΩΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Βουλευτής	0
Στο ΔΣ οργανισμού	0
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας	2
Άλλο (προσδιορίστε):	0
ΣΥΝΟΛΟ	2

Γράφημα 2.9 Προηγούμενη συμμετοχή αιρετών στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.

Πίνακας 2.10 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
=< 4	1
4-8	1
8-12	0
12-16	0
> 16	0
ΣΥΝΟΛΟ	2

Γράφημα 2.10 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής

Στον πίνακα 2.9 (Γράφημα 2.9) παρατηρούμε ότι οι 2 αιρετοί που είχαν προηγούμενη εμπειρία σε θέση ευθύνης στο δημόσιο τομέα διετέλεσαν επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας. Ο πίνακας 2.10 (Γράφημα 2.10) μας δείχνει ότι ο ένας αιρετός κατείχε την αντίστοιχη θέση έως 4 χρόνια ενώ ο άλλος από 4 έως 8 χρόνια.

2.3.7. Προηγούμενη συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα

Πίνακας 2.11 Εμπειρία αιρετών σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα (ποσοστό %)

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ		
ΑΙΡΕΤΟΙ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	11	79%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	3	21%
ΑΙΡΕΤΟΙ ΠΟΥ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	14	100%

Γράφημα 2.11 Εμπειρία αιρετών σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα (ποσοστό %)

Στον παραπάνω πίνακα 2.11 (Γράφημα 2.12) παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (79%) των αιρετών που απάντησαν στην έρευνα είχαν εμπειρία σε κάποιο τοπικό συλλογικό σχήμα ενώ το 21% δεν είχε εμπειρία σε κάποια αντίστοιχη θέση.

Πίνακας 2.12 Προηγούμενη συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος	3
Συνεταιρισμός	1
Επιμελητήριο	0
Επαγγελματικός σύλλογος	2
Αθλητικός σύλλογος	3
Άλλο (προσδιορίστε)	6
ΣΥΝΟΛΟ	15

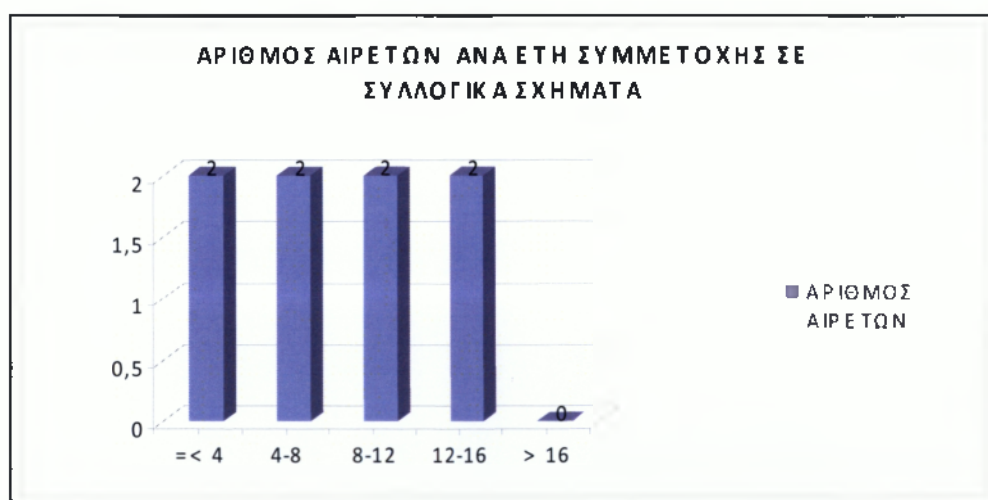

Γράφημα 2.12 Εμπειρία αιρετών σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.12 (Γράφημα 2.12) παρατηρούμε συγκεκριμένα τα συλλογικά σχήματα που συμμετείχαν οι αιρετοί. Τρεις (3) αιρετοί συμμετείχαν σε πολιτιστικό ή περιβαλλοντικό σύλλογο, ένας (1) σε συνεταιρισμό, δύο (2) σε επαγγελματικούς συλλόγους, τρεις (3) σε αθλητικούς συλλόγους, και έξι (6) σε άλλα συλλογικά σχήματα..

Πίνακας 2.13 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
=< 4	2
4-8	2
8-12	2
12-16	2
> 16	0
ΣΥΝΟΛΟ	8

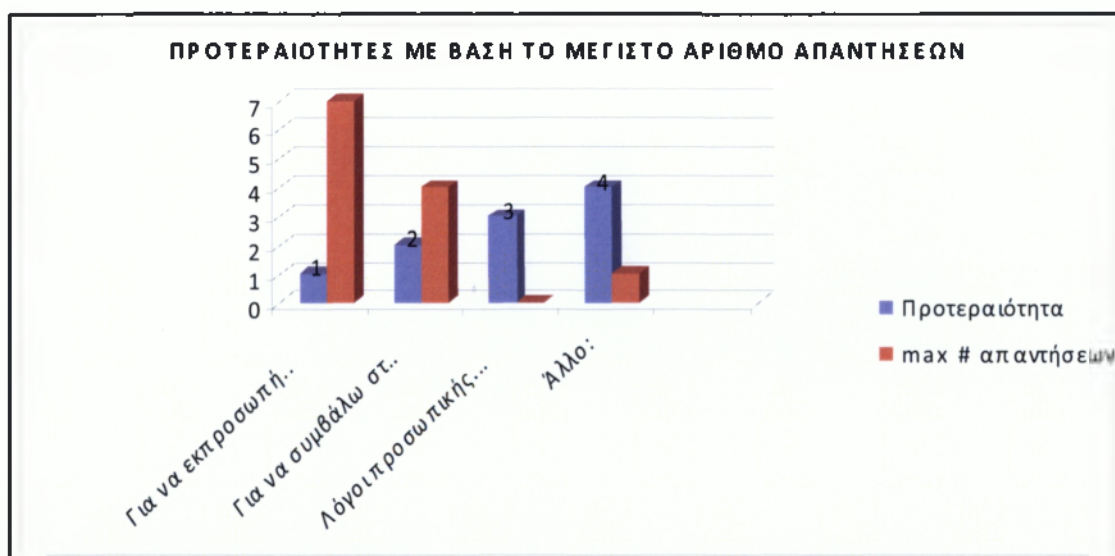
Γράφημα 2.13 Αριθμός αιρετών ανά έτη συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα

Στον πίνακα 2.13 (Γράφημα 2.13) παρατηρούμε συγκεκριμένα τον αριθμό των αιρετών και τα έτη συμμετοχής τους στα τοπικά συλλογικά όργανα. Από τους αιρετούς που απάντησαν δύο (2) αιρετοί συμμετείχαν έως τέσσερα (4) χρόνια, δύο (2) αιρετοί από τέσσερα (4) έως οκτώ (8) χρόνια, δύο (2) από οκτώ (8) έως δώδεκα (12) χρόνια, και δύο (2) αιρετοί από δώδεκα (12) έως δεκαέξι (16) χρόνια.

2.3.8. Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Πίνακας 2.14 Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων για τα κίνητρα συμμετοχής των απαντήσεων.

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	7
2	Για να συμβάλω στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων	4
3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	0
4	Άλλο:	1

Γράφημα 2.14 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Απαντήσεις Ιεράρχησης)

Στον πίνακα 2.14 (Γράφημα 2.14) παρατηρούμε ότι επτά (7) από τους αιρετούς που απάντησαν το ερωτηματολόγιο δήλωσαν ότι ο βασικός λόγος συμμετοχής τους στις δημοτικές εκλογές ήταν πως ήθελαν να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους. Τέσσερις (4) αιρετοί δήλωσαν πως το έκαναν για να συμβάλουν στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και την αξιοποίηση των περιφερειακών δυνατοτήτων. Ένας αιρετός μόνο δήλωσε πως είχε και άλλα κίνητρα. Κανένας δεν δήλωσε πως έλαβε μέρος στις δημοτικές εκλογές για αλόγους προσωπικής ανέλιξης.

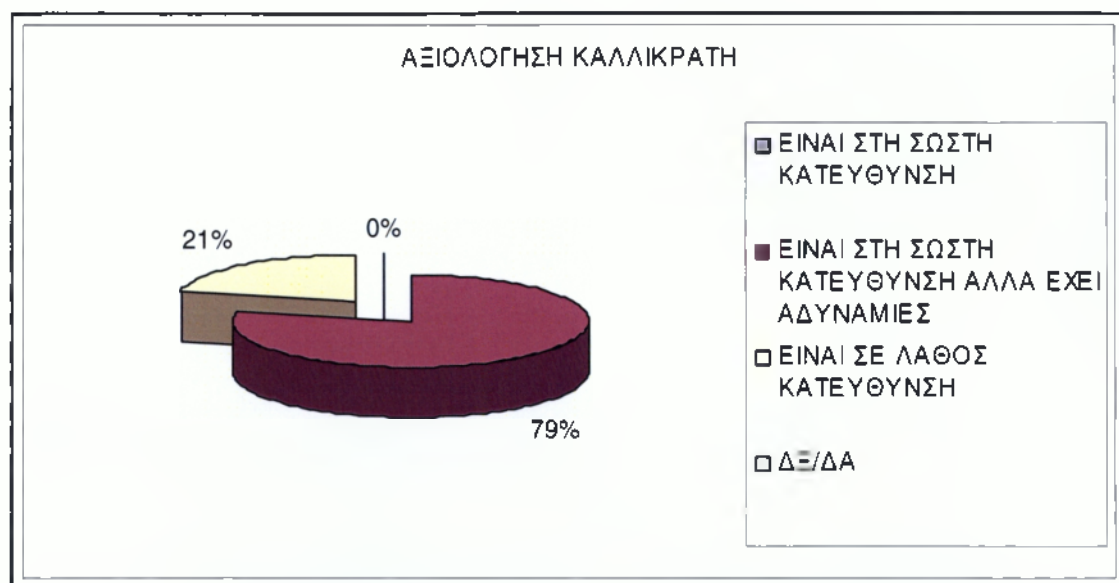
2.4 Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης

2.4.1 Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

2.4.1.1. Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Πίνακας 2.15 Αξιολόγηση Καλλικράτης για την Α'θμια αυτοδιοίκηση (ποσοστό %)

Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α' βάθμια αυτοδιοίκηση	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΤΗ ΣΩΣΤΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	1	0	0%
ΕΙΝΑΙ ΣΤΗ ΣΩΣΤΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΛΑ ΕΧΕΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	2	11	79%
ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΛΑΘΟΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	3	3	21%
ΔΞ/ΔΑ	4	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.15 Αξιολόγηση Καλλικράτης για την Α'θμια αυτοδιοίκηση (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.15 (Γράφημα 2.15) παρατηρούμε ότι το 79% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες και το 21% πιστεύει πως είναι σε λάθος κατεύθυνση. Χαρακτηριστικό είναι πως κανένας από τους ερωτηθέντες δεν πιστεύει πως το πρόγραμμα Καλλικράτης βρίσκεται στην σωστή κατεύθυνση.

2.4.1.2. Τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α Βάθμια Αυτοδιοίκηση

Πίνακας 2.16 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους	9
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	3
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	11
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση	6
Άλλο (προσδιορίστε):	3
Κανένα από τα παραπάνω	0
Δξ/δα	1

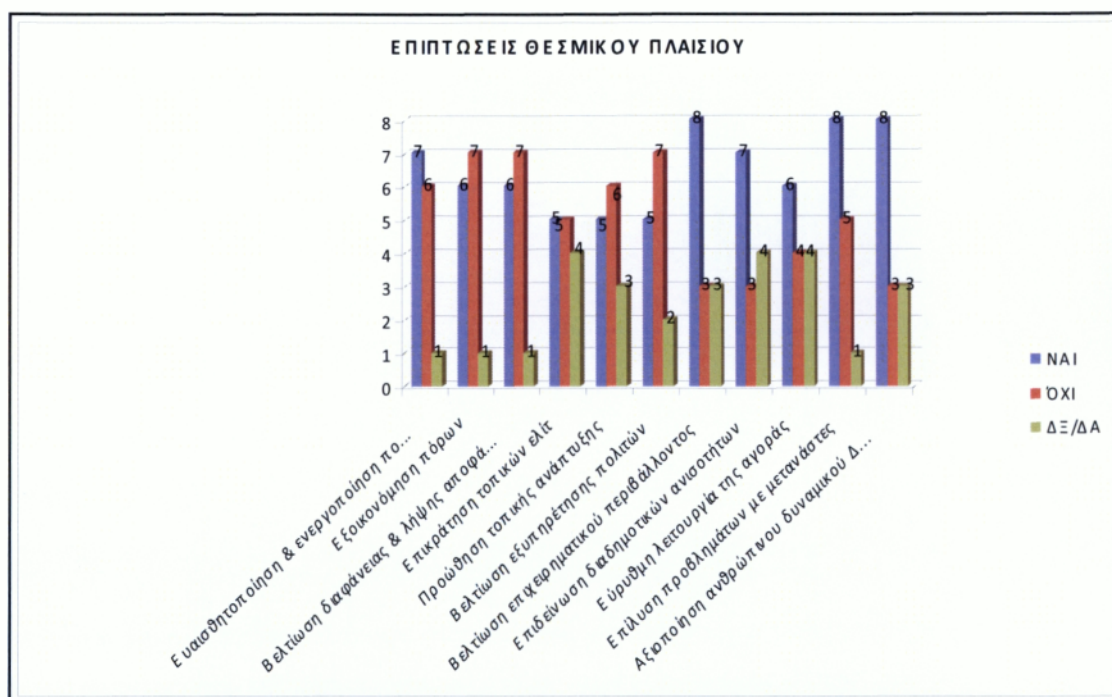
Γράφημα 2.16 Σημαντικά προβλήματα θεσμικού πλαισίου

Στον πίνακα 2.16 (Γράφημα 2.16) παρατηρούμε ότι έντεκα (11) αιρετοί πιστεύουν ότι υπάρχει έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας, εννέα (9) ότι ο δήμος έχει αρμοδιότητες χωρίς όμως να συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους, έξι (6) ότι υπάρχει μεγάλη εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση, τρεις (3) ότι υφίσταται επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας, τρεις (3) αναφέρονται σε άλλα προβλήματα και ένας (1) απάντησε δεν ξέρω/ δεν απαντώ. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η οικονομική ενίσχυση των δήμων είναι από τις προτεραιότητες που θέτουν οι αιρετοί.

2.4.1.3. Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

Πίνακας 2.17 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Ευαισθητοποίηση & ενεργοποίηση πολιτών	7	6	1
Εξοικονόμηση πόρων	6	7	1
Βελτίωση διαφάνειας & λήψης αποφάσεων	6	7	1
Επικράτηση τοπικών ελίτ	5	5	4
Προώθηση τοπικής ανάπτυξης	5	6	3
Βελτίωση εξυπηρέτησης πολιτών	5	7	2
Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	8	3	3
Επιδείνωση διαδημοτικών ανισοτήτων	7	3	4
Εύρυθμη λειτουργία της αγοράς	6	4	4
Επίλυση προβλημάτων με μετανάστες	8	5	1
Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού Δήμου	8	3	3

Γράφημα 2.17 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

Στον πίνακα 2.17 (Γράφημα 2.17) παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αιρετών μοιράζονται και βάζουν σε πρώτη προτεραιότητα την ιδέα, πως η Α' βάρθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, παρά την έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας και τις εγγενείς αδυναμίες του «Καλλικράτη», θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης, θα συμβάλει

στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στο νέο δήμο με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και θα στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους.

Βλέπουμε λοιπόν, πως ένα από τα σημαντικά θέματα που απασχολούν τους αιρετούς είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας κυρίως σε ένα τόπο που η βασική πηγή εσόδων των πολιτών του δήμου είναι ο τουρισμός. Οι αιρετοί πιστεύουν πως ο νέος νόμος θα συμβάλλει στο να αυξηθούν οι επενδύσεις και έτσι θα αυξηθεί και η επιχειρηματικότητα. Ταυτόχρονα επειδή στον δήμο Δυτικής Μάνης κατοικούν πολλοί μετανάστες θεωρούν πως ο νέος νόμος θα βοηθήσει στην εύρυθμη λειτουργία των κανόνων που αφορούν μετανάστες που ζουν στην περιοχή. Εξίσου σημαντικό θεωρούν το γεγονός πως ο νέος νόμος θα βοηθήσει στην αξιοποίηση του ήδη υπάρχων ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στην υπηρεσία του νέου δήμου.

Η ευαισθητοποίηση & ενεργοποίηση πολιτών ενισχύοντας την συμμετοχική δημοκρατία μαζί με την επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων λόγω των διαφορών στις τοπικές δυνατότητες είναι σε δεύτερη προτεραιότητα. Αν και είναι ελπίδα των περισσότερων αιρετών που απάντησαν στην έρευνα πολλοί θεωρούν πως είναι αρκετά δύσκολη η συμμετοχή των πολιτών με τα κοινά, σε ένα δήμο ο οποίος έχει συνενώσει 2 ορεινούς πρώην Καλλικρατικούς δήμους, λόγω της τοποθεσίας του. Παρόλα αυτά πολλοί εκφράζουν την άποψη πως το θεσμικό πλαίσιο του νέου νόμου κινείται ορθά προς την επίλυση αυτών των δύο προβλημάτων.

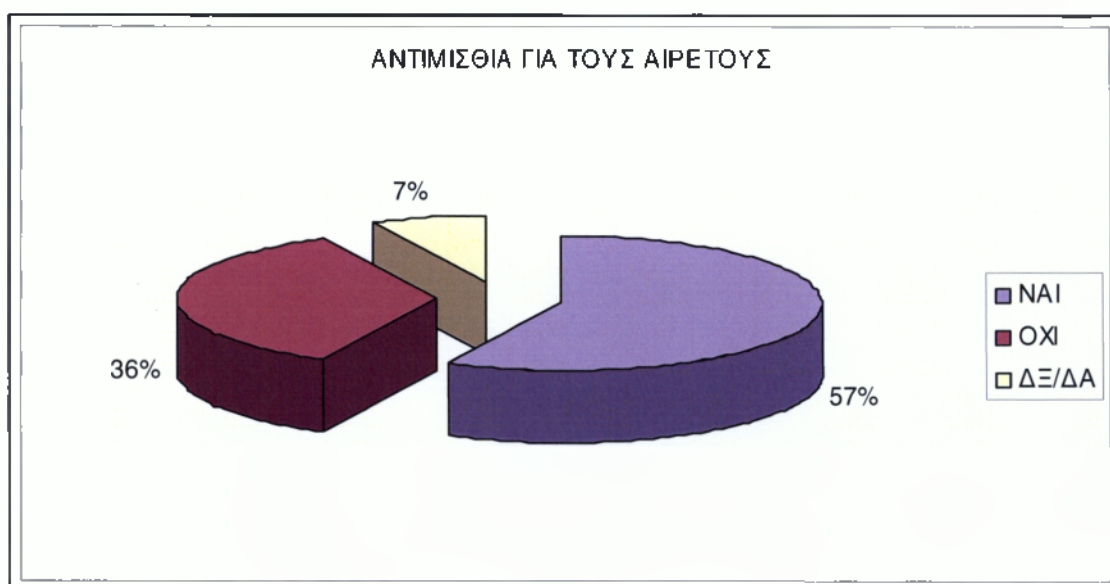
Αντίθετα πολλοί αιρετοί πιστεύουν πως ο νέος νόμος δεν θα βοηθήσει στην εξοικονόμηση πόρων μη πιστεύοντας πως θα υπάρξει περιορισμός των λειτουργικών δαπανών. Επίσης απαισιόδοξοι είναι στην ιδέα πως ο νέος νόμος θα βοηθήσει στην βελτίωση της διαφάνειας και την λήψη διαφόρων διοικητικών αποφάσεων. Όπως επίσης πολλοί από τους αιρετούς δεν πιστεύουν πως ο νέος νόμος θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του

Μοιρασμένοι είναι οι αιρετοί στην ιδέα πως ο νέος νόμος θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας, ενώ ένας στους τρεις από τους αιρετούς απάντησαν πως δεν ξέρουν εάν θα επηρεάσει ή όχι ο νέος νόμος.

2.4.1.4. Αντιμισθία αιρετών

Πίνακας 2.18 Αντιμισθία αιρετών (ποσοστό %)

Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΗ	1	8	57%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΗ	2	5	36%
ΔΞ/ΔΑ	3	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.18 Αντιμισθία αιρετών (ποσοστό %)

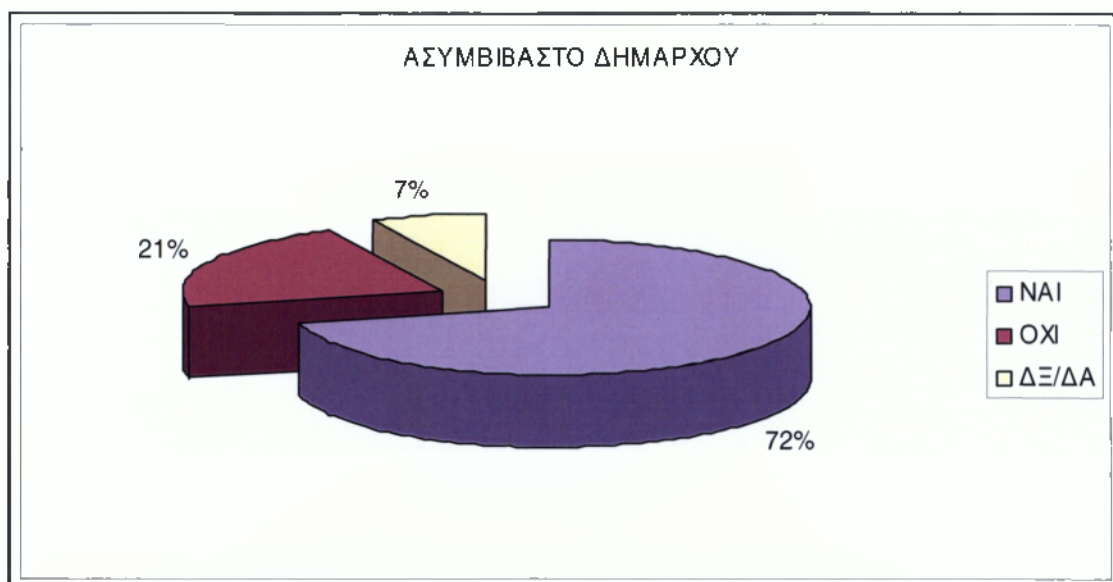
Στον πίνακα 2.18 (Γράφημα 2.18) παρατηρούμε ότι το 57% των αιρετών πιστεύει ότι η αντιμισθία στους Δημάρχους, τους Αντιδημάρχους και τους Προέδρους των δημοτικών συμβουλίων, που προβλέπεται για πρώτη φορά, με τον νέο νόμο, είναι σωστή λόγω του χρόνου που απαιτεί η ενασχόληση με τα κοινά. Το 36% των αιρετών που απάντησαν θεωρεί ότι δεν είναι σωστή ενώ ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 7% προτίμησε να μην απαντήσει στην ερώτηση.

Σύμφωνα με το άρθρο 92 του Ν.3852/2010 οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι και οι πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων, λαμβάνουν αντιμισθία η οποία καταβάλλεται από το δήμο.

2.4.1.5. Ασυμβίβαστο Δημάρχου μεταξύ δημορχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας.

Πίνακας 2.19 Ασυμβίβαστο Δημάρχου (ποσοστό %)

Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημορχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας)	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	10	71%
ΟΧΙ	2	3	21%
ΔΞ/ΔΑ	3	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.19 Ασυμβίβαστο Δημάρχου (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.19 (Γράφημα 2.19) παρατηρούμε ότι το 72% των αιρετών συμφωνεί με το ασυμβίβαστο του δημάρχου μεταξύ δημορχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας ενώ το 21% δεν συμφωνεί. Ένα 7% προτίμησε να μην απαντήσει στην ερώτηση.

2.4.1.6. Κατάλληλα μέτρα για την συμμετοχή των πολιτών στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης.

Πίνακας 2.20 Συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης
(Απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	4
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών	13
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	2
Με δημοψηφίσματα	7
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου	7
Δξ/δα	0

Γράφημα 2.20 Συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης
(Απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Στον πίνακα 2.20 (Γράφημα 2.20) παρατηρούμε ότι δεκατρείς (13) αιρετοί επέλεξαν την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών. Από επτά (7) αιρετούς μοιράστηκαν οι επιλογές με δημοψηφίσματα και συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου. Τέσσερις (4) αιρετοί προτίμησαν την ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου ενώ μόνο δύο (2) με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα. Είναι σημαντικό να σημειώσουμε πως οι αιρετοί που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο πως η άμεση επαφή των πολιτών με τους αιρετούς που εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους είναι πιο σημαντική από κάθε άλλη μορφή επικοινωνίας. Υπενθυμίζουμε πως αναφερόμαστε σε έναν ορεινό δήμο που η πλειοψηφία των πολιτών δεν είναι εξοικειωμένη με τον σύγχρονο τρόπο επικοινωνίας όπως είναι το ηλεκτρονικό διαδίκτυο.

2.4.1.7. Αξιολόγηση του νέου μέτρου για τον αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.

Πίνακας 2.21 Αξιολόγηση του νέου μέτρου για τον περιορισμένο αριθμό νομικών προσώπων (ποσοστό %)

Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	1	10	71%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	2	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	3	2	14%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

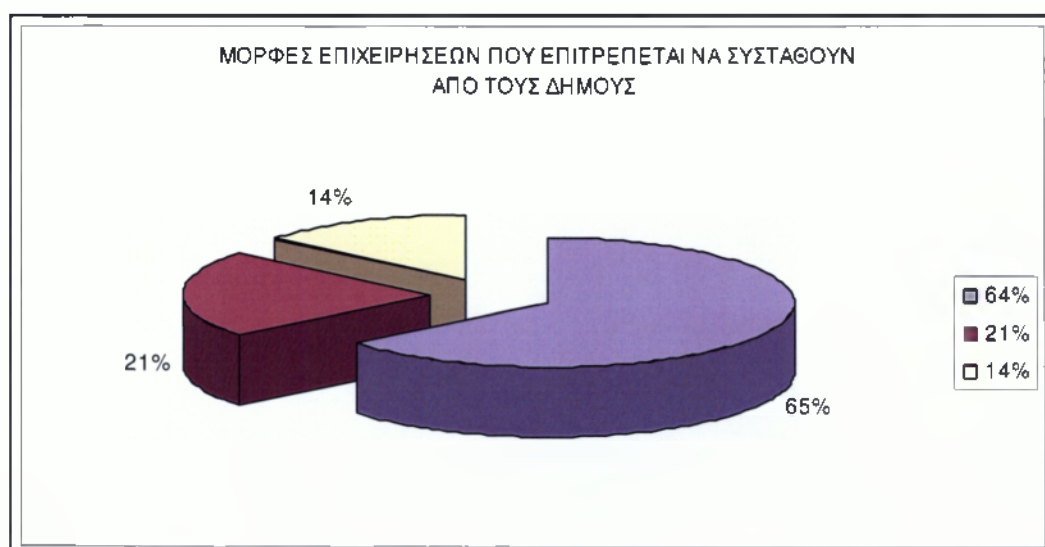
Γράφημα 2.21 Αξιολόγηση του νέου μέτρου για τον περιορισμένο αριθμό νομικών προσώπων (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.21 (Γράφημα 2.21) παρατηρούμε ότι το 72% των αιρετών πιστεύουν πως το νέο μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους είναι σωστό ενώ το 14% πιστεύει πως δεν είναι σωστό. Επίσης ένα 14% των αιρετών προτίμησε να μην απαντήσει.

2.4.1.8. Μορφές επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.

Πίνακας 2.22 Μορφές επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους (ποσοστό %)

Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	9	64%
ΟΧΙ	2	3	21%
ΔΞ/ΔΑ	3	2	14%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

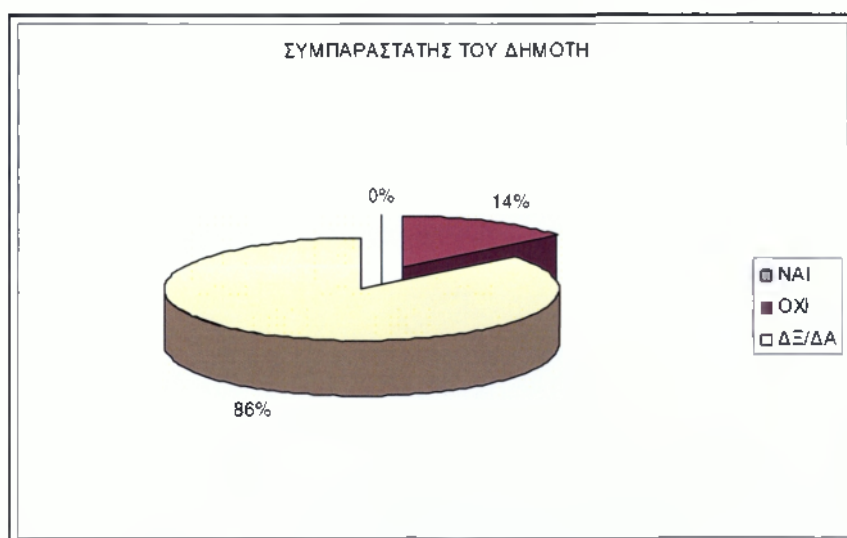
Γράφημα 2.22 Μορφές επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.22 (Γράφημα 2.22) παρατηρούμε ότι το 64% των αιρετών συμφωνεί με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους ενώ το 21% δεν συμφωνεί. Επίσης ένα 14% των αιρετών προτίμησε να μην απαντήσει.

2.4.1.9. Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.

Πίνακας 2.23 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (ποσοστό %)

Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	0	0%
ΟΧΙ	2	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	3	12	86%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.23 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.23 (Γράφημα 2.23) παρατηρούμε ότι το 86% των αιρετών απάντησε ότι δεν γνωρίζει εάν ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης ενώ το το14% δεν συμφωνεί. Το μεγάλο ποσοστό που απάντησε πως δεν γνωρίζει και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο δήμος της Δυτικής Μάνης δεν μπορεί να ενταχθεί στο άρθρο 77 του προγράμματος Καλλικράτης λόγω του πληθυσμιακού μεγέθους του.

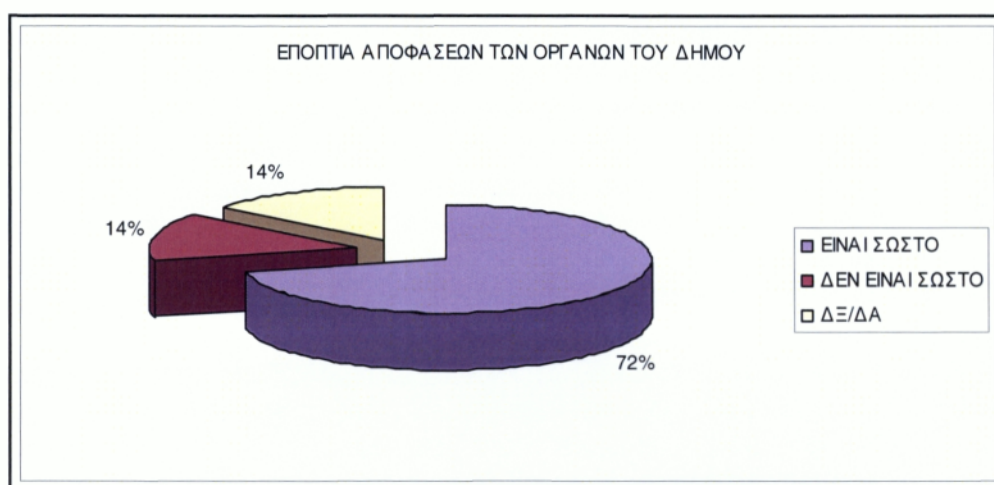
Σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης, στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου επιλέγεται, κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.²⁰

²⁰ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως(Άρθρο77)Πρόγραμμα Καλλικράτης – Ν 3852/2010

2.4.1.10. Νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου.

Πίνακας 2.24 Σύστημα εποπτείας αποφάσεων των οργάνων των δήμων (ποσοστό %)

Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	1	10	71%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	2	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	3	2	14%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.24 Σύστημα εποπτείας αποφάσεων των οργάνων των δήμων (ποσοστό %)

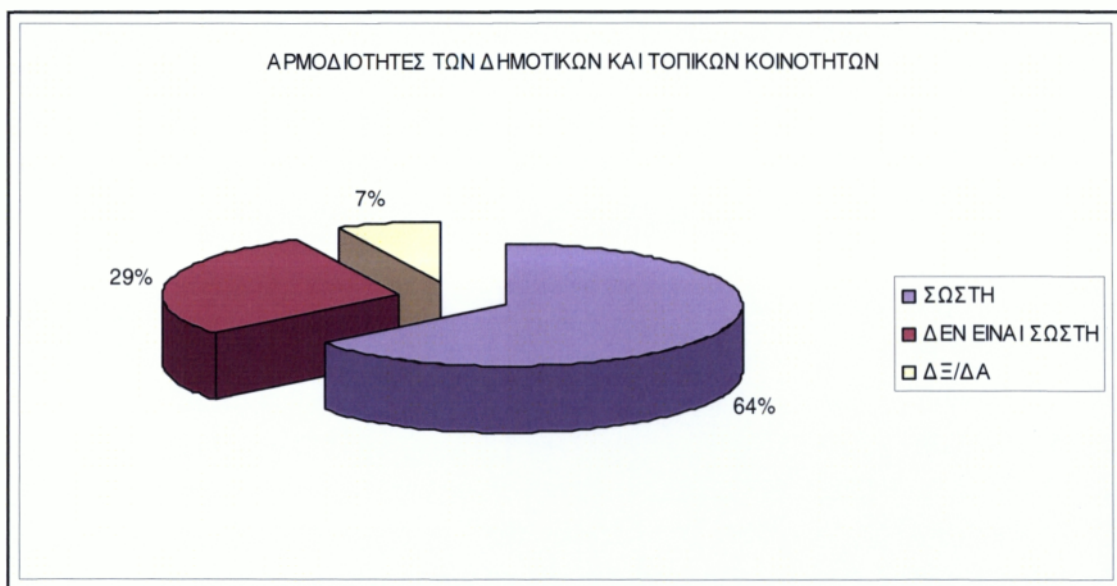
Στον πίνακα 2.24 (Γράφημα 2.24) παρατηρούμε ότι το 71% των αιρετών που απάντησε στην έρευνα υποστηρίζει ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό ενώ το 14% υποστηρίζει πως δεν είναι σωστό. Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ απάντησε το 14% των ερωτηθέντων.

Το νέο σύστημα εποπτείας των δήμων αναφέρεται στο άρθρο 238στον Ν. 3852/2010 στην εφημερίδα της Κυβέρνησης. Συνιστάται **Ειδική Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας των Ο.Τ.Α.** με αρμοδιότητα τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αποκεντρωμένη συγκρότηση στην έδρα κάθε Γενικής Διοίκησης. Σε κάθε Γενική Διοίκηση επικεφαλής ορίζεται Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Εποπτείας, ο οποίος είναι νομικός με αυξημένα προσόντα που προβλέπονται στο νόμο, επιλέγεται μετά από προκήρυξη των εν λόγω θέσεων και διαδικασία που διενεργείται από το Α.Σ.Ε.Π. και υπηρετεί ως επί θητεία υπάλληλος για πέντε έτη, καλυπτόμενος από τις εγγυήσεις μονιμότητας.

2.4.1.11. Αποφασιστικές αρμοδιότητες δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.

Πίνακας 2.25 Αποφασιστικές αρμοδιότητες των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων (ποσοστό %)

Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	9	64%
ΟΧΙ	2	4	29%
ΔΞ/ΔΑ	3	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.25 Αποφασιστικές αρμοδιότητες των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων (ποσοστό %)

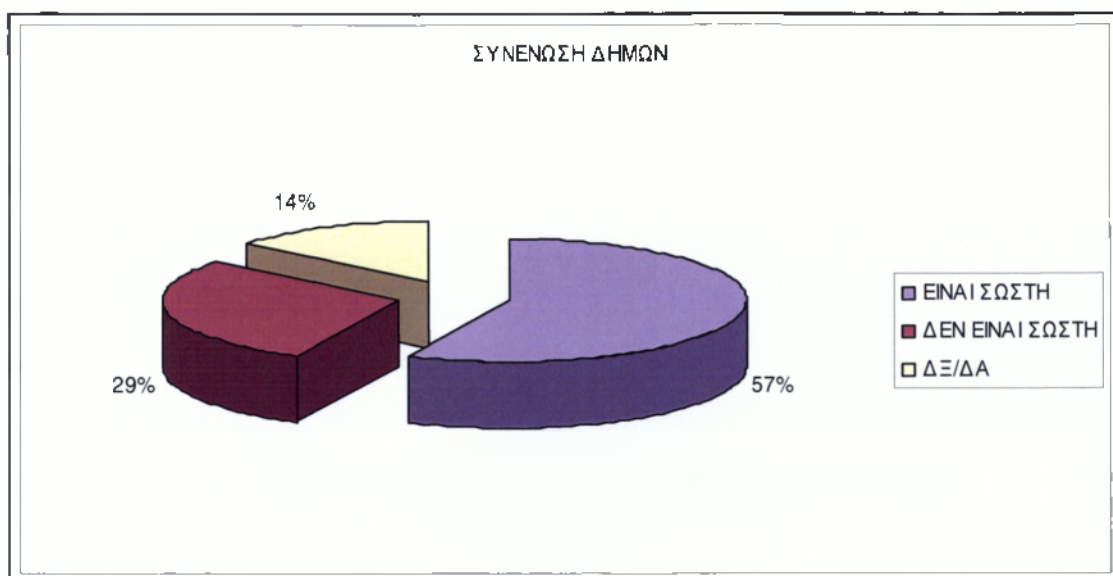
Στον πίνακα 2.25 (Γράφημα 2.25) παρατηρούμε ότι το 64% των αρετών απάντησε στην έρευνα θεωρεί πως οι δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων πρέπει να έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες ενώ το 29% υποστηρίζει πως δεν είναι σωστό. Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ απάντησε το 7% των ερωτηθέντων.

2.4.2 Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο Δυτικής Μάνης

2.4.2.1 Συνένωση δήμων

Πίνακας 2.26 Συνένωση του δήμου (ποσοστό %)

Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΗ	1	8	57%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΗ	2	4	29%
ΔΞ/ΔΑ	3	2	14%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.26 Συνένωση του δήμου (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.26 (Γράφημα 2.26) παρατηρούμε ότι το 57% των αιρετών απάντησε στην έρευνα θεωρεί πως η συνένωση των δήμων (Αβίας και Λεύκτρου, σε έναν Καλλικρατικό δήμο Δυτικής Μάνης) είναι σωστή ενώ το 29% υποστηρίζει πως δεν είναι σωστή. Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ απάντησε το 14% των ερωτηθέντων.

2.4.3 Αξιολόγηση του συστήματος Αποκεντρώσης Γενικά

2.4.3.2 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης.

Πίνακας 2.27 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	8	2	4
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος	6	2	6
Σημαντική οικονομική αυτονομία	7	3	4
Άλλο			
ΔΞ/δα			

Γράφημα 2.27 Αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης

Στον πίνακα 2.27 (Γράφημα 2.27) παρατηρούμε ότι το οκτώ (8) αιρετοί απάντησαν πως ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης πρέπει να περιλαμβάνει τον περιορισμένο ρόλο του κεντρικού κράτους, δύο (2) πως δεν πρέπει και τέσσερις (4) απάντησαν δεν ξέρω/ δεν απαντώ. Στην ερώτηση εάν ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης πρέπει να περιλαμβάνει τροποποίηση του φορολογικού συστήματος έξι (6) απάντησαν πως πρέπει, δύο (2) πως όχι δεν πρέπει και έξι (6) προτίμησαν να απαντήσουν δεν ξέρω/ δεν απαντώ. Τέλος, στην ερώτηση εάν χρειάζεται να έχει οικονομική αυτοτέλεια επτά (7) απάντησαν πως ναι χρειάζεται, τρεις (3) όχι και τέσσερις (4) απάντησαν δεν ξέρω/ δεν απαντώ.

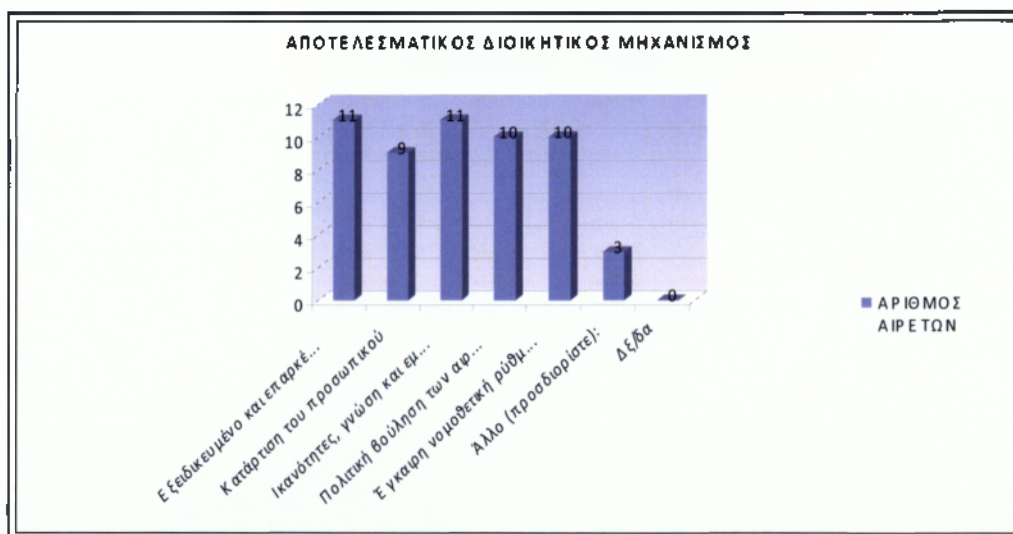
2.5 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

2.5.1 Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση.

2.5.1.1 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

Πίνακας 2.28 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

Τι απαιτείται για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' διοίκηση.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	11
Κατάρτιση του προσωπικού	9
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	11
Πολιτική βούληση των αιρετών	10
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	10
Άλλο (προσδιορίστε):	3
Δέ/δα	0

Γράφημα 2.28 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

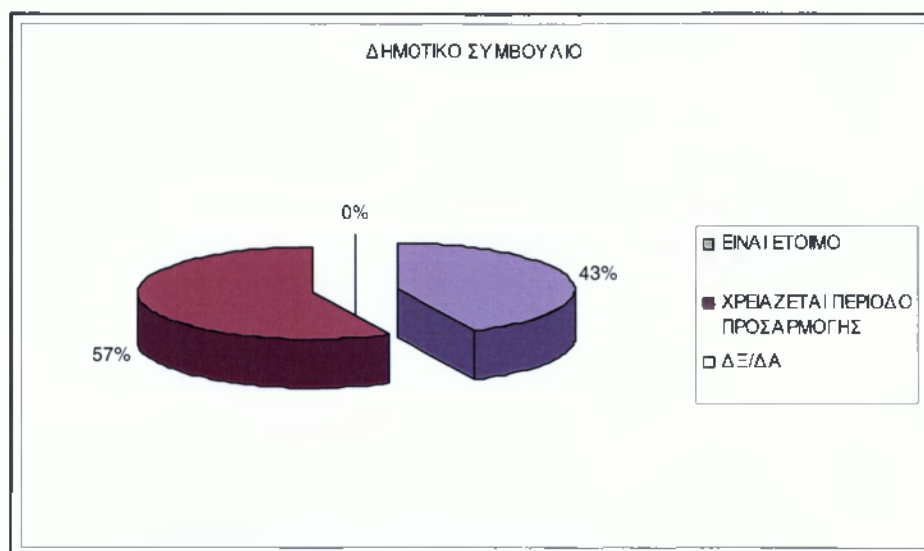
Στον πίνακα 2.28 (Γράφημα 2.28) παρατηρούμε για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός έντεκα (11) αιρετοί απάντησαν πως θα πρέπει να έχει ο δήμος εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό και άλλοι (20) πως θα πρέπει οι αιρετοί να έχουν ικανότητες, γνώση και εμπειρία σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού. Δέκα (10) άτομα απάντησαν πως θα πρέπει να υπάρχει πολιτική βούληση εκ μέρους των αιρετών, αλλά και άλλοι τόσοι (10) ότι θα πρέπει να υπάρξει έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας, από το κράτος. Επιπλέον εννέα (9) άτομα απάντησαν πως θα πρέπει να υπάρξει κατάρτιση του προσωπικού.

2.5.2 Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο Δυτικής Μάνης.

2.5.2.1 Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου

Πίνακας 2.29 Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου στην άσκηση διευρυμένων αρμοδιοτήτων.

Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΕΤΟΙΜΟ	1	6	43%
ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	2	8	57%
ΔΞ/ΔΑ	3	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

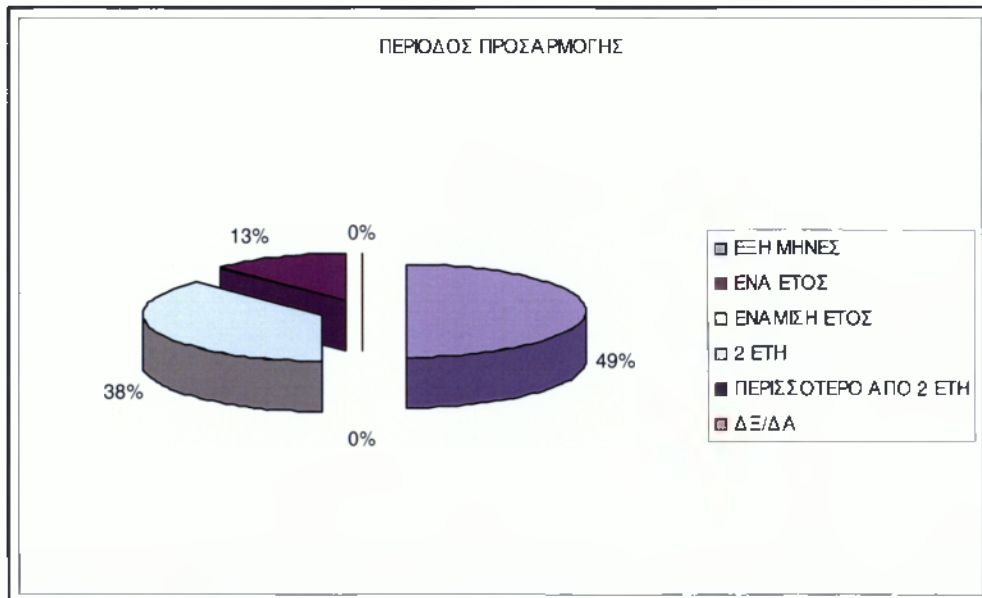
Γράφημα 2.29 Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου στην άσκηση διευρυμένων αρμοδιοτήτων.

Στον πίνακα 2.29 (Γράφημα 2.29) παρατηρούμε πως το 43% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων ενώ το 57% των αιρετών πιστεύει πως το δημοτικό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής.

2.5.2.2 Περίοδος προσαρμογής δημοτικού συμβουλίου

Πίνακας 2.30 Περίοδος προσαρμογής δημοτικού συμβουλίου (ποσοστό %)

Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ	1	4	50%
ΕΝΑ ΕΤΟΣ	2	0	0%
ΕΝΑΜΙΣΗ ΕΤΟΣ	3	0	0%
2 ΕΤΗ	4	3	38%
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ 2 ΕΤΗ	5	1	13%
ΔΞ/ΔΑ	6	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		8	100%

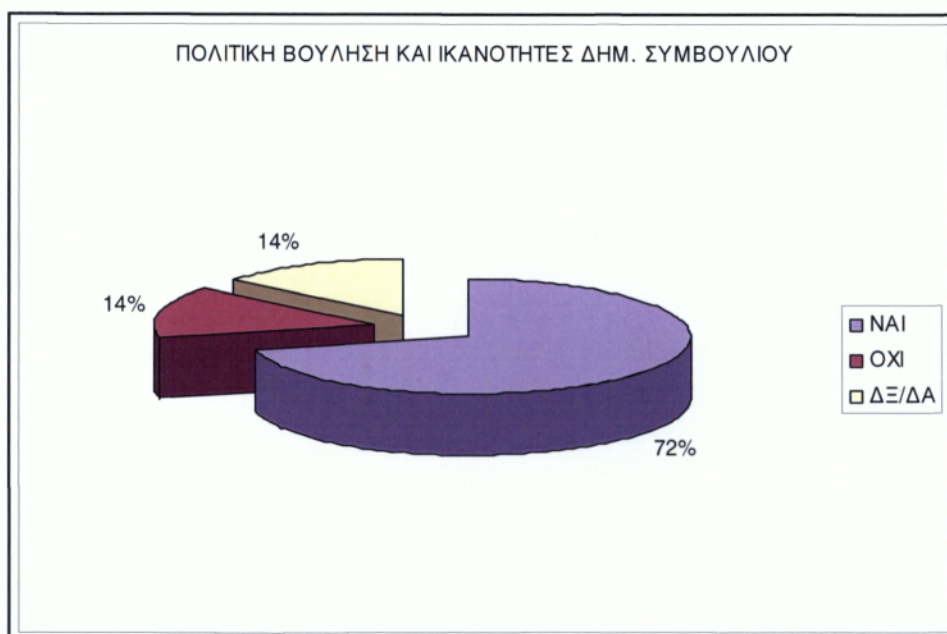
Γράφημα 2.30 Περίοδος προσαρμογής δημοτικού συμβουλίου (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.30 (Γράφημα 2.30) παρατηρούμε πως το 50% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο χρειάζεται μία περίοδο προσαρμογής περίπου έξι μηνών για να μπορέσει να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων του, ενώ ένα 38% των αιρετών θεωρεί πως χρειάζεται 2 έτη. Τέλος ένα 13% των ερωτηθέντων απάντησαν πως χρειάζεται πάνω από 2 έτη, για να είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων καθηκόντων του.

2.5.2.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου

Πίνακας 2.31 Ικανότητες και πολιτική βούληση δημοτικού συμβουλίου (ποσοστό %)

Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	10	71%
ΟΧΙ	2	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	3	2	14%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.31 Ικανότητες και πολιτική βούληση δημοτικού συμβουλίου (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.31 (Γράφημα 2.31) παρατηρούμε πως το 72% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του, ενώ το 14% των ερωτηθέντων θεωρεί πως το δημοτικό συμβούλιο δεν διαθέτει τις παραπάνω ικανότητες. Το 14% των ερωτηθέντων να μην απαντήσει.

2.5.2.4 Επάρκεια και καταλληλότητα πόρων του δήμου.

Πίνακας 2.32 Επάρκεια και καταλληλότητα πόρων (ποσοστό %)

ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	ΝΑΙ (κωδ. 1)	ΟΧΙ (κωδ. 2)	ΔΞ/ΔΑ (κωδ.3)	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	6	8	0	14
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	5	9	0	14
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	2	12	0	14
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	43%	57%	0%	100%
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	36%	64%	0%	100%
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	14%	86%	0%	100%

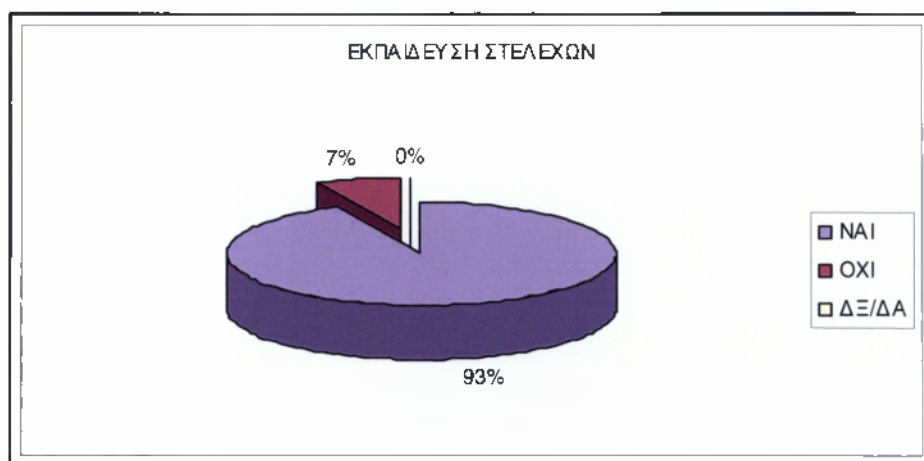
Γράφημα 2.32 Επάρκεια και καταλληλότητα πόρων (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.32 (Γράφημα 2.32) παρατηρούμε πως το 43% των αιρετών θεωρεί ότι στο δήμο υπάρχει επάρκεια κτηριακών υποδομών, ενώ το 57% πως δεν υπάρχει. Το 36% των αιρετών σε αντίθεση με το 64%, θεωρεί πως δεν υπάρχει επάρκεια σε ψηφιακές υποδομές. Το 14% των αιρετών που απάντησαν στην έρευνα, πως υπάρχει επάρκεια σε ανθρώπινο δυναμικό, ενώ το 86% πως δεν υπάρχει. Σύμφωνα με τις απόψεις των αιρετών παρατηρούμε σε όλες τις απαντήσεις, πως ο Δήμος Δυτικής Μάνης έχει ελλείψεις σε όλους τους τομείς πόρων που διαθέτει. Τονίζεται μάλιστα πως η έλλειψη στο ανθρώπινο δυναμικό που εργάζεται για τον δήμο είναι πολύ μεγάλη.

2.5.2.5 Εκπαίδευση στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

Πίνακας 2.33 Εκπαίδευση στελεχών του δήμου (ποσοστό %)

Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	13	93%
ΟΧΙ	2	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	3	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

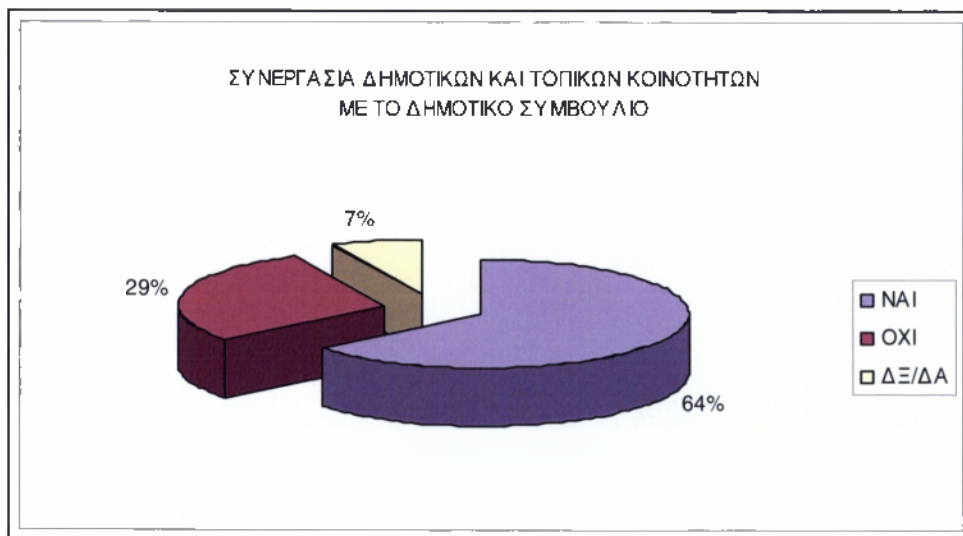
Γράφημα 2.33 Εκπαίδευση στελεχών του δήμου (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.33 (Γράφημα 2.33) παρατηρούμε πως το 93% των αιρετών θεωρεί ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης ενώ μόλις το 7% θεωρεί ότι τα στελέχη του δήμου είναι εκπαιδευμένα επαρκώς.

2.5.2.6 Αποτελεσματική συνεργασία δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο.

Πίνακας 2.34 Συνεργασία δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο (ποσοστό %)

Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	9	64%
ΟΧΙ	2	4	29%
ΔΞ/ΔΑ	3	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

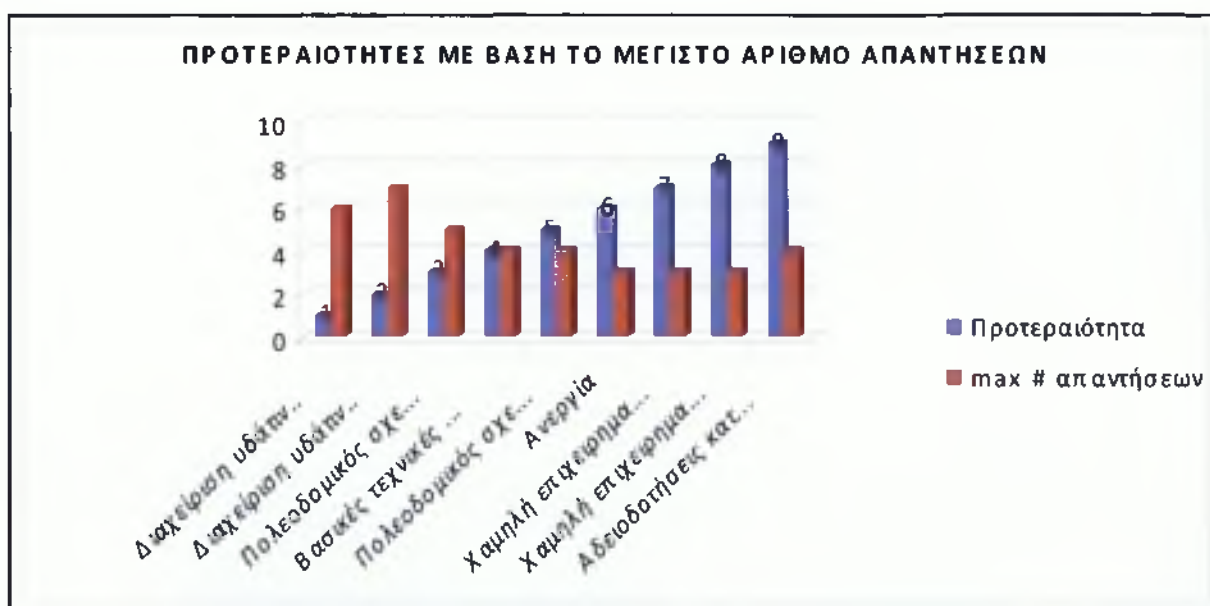
Γράφημα 2.34 Συνεργασία δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.34 (Γράφημα 2.34) παρατηρούμε πως το 64% των αιρετών θεωρεί ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο ενώ το 29% θεωρεί πως δεν θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία. Το 7% προτίμησε να απαντήσει δεν ξέρω/δεν απαντώ.

2.5.2.7 Κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα.

**Πίνακας 2.35 Κρίσιμα ζητήματα της περιοχής του δήμου
(Ιεραρχημένες απαντήσεις αιρετών)**

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Διαχείριση υδάτινων πόρων	6
2	Διαχείριση υδάτινων πόρων	7
3	Πολεοδομικός σχεδιασμός	5
4	Βασικές τεχνικές υποδομές	4
5	Πολεοδομικός σχεδιασμός	4
6	Ανεργία	3
7	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	3
8	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	3
9	Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	4

**Γράφημα 2.35 Κρίσιμα ζητήματα της περιοχής του δήμου
(Ιεραρχημένες απαντήσεις αιρετών)**

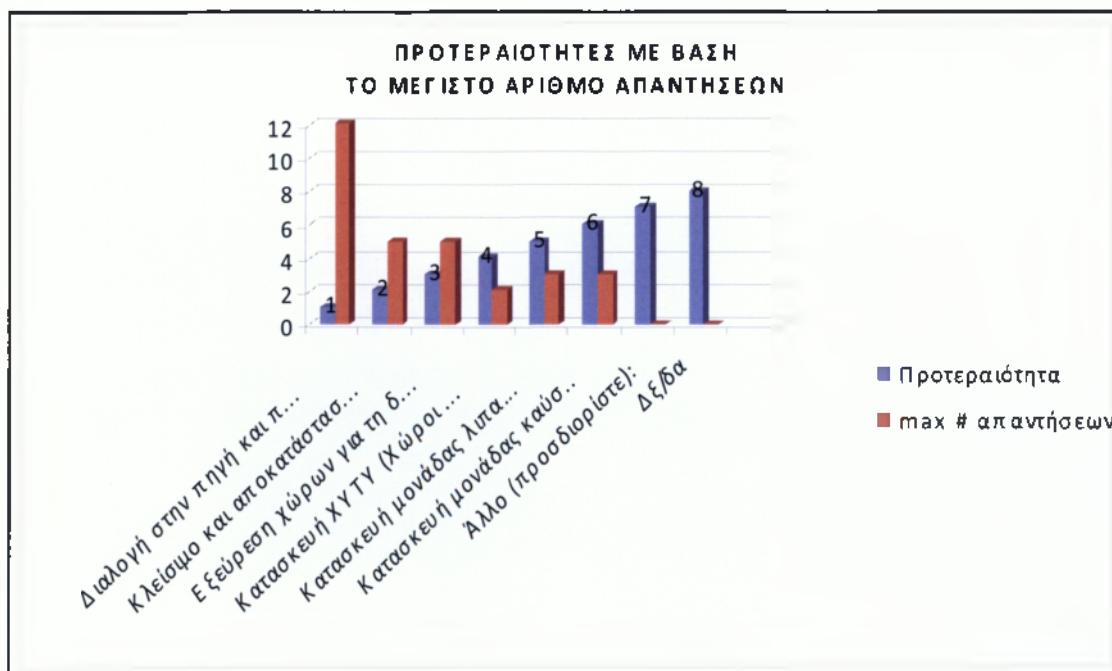
Στον πίνακα 2.35 (Γράφημα 2.35) παρατηρούμε ότι πρώτη προτεραιότητα των αιρετών όσον αφορά τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής του δήμου τους και τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα είναι η διαχείριση των υδάτινων πόρων. Η επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος είναι φλέγον ζήτημα και από τα πρώτα θέματα συζήτησης στα δημοτικά συμβούλια. Σαν 2^η προτεραιότητα οι αιρετοί θέτουν τον πολεοδομικό

σχεδιασμό της περιοχής ακολουθώντας οι βασικές τεχνικές υποδομές της περιοχής και οι αδειοδοτήσεις των καταστημάτων. Και τέλος ακολουθούν η ανεργία και η χαμηλή επιχειρηματικότητα. Εντυπωσιακό είναι πως η ανεργία και η επιχειρηματικότητα είναι στις τελευταίες επιλογές των αιρετών ως κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τα οποία και πρέπει να επιλυθούν, όταν στην υπόλοιπη Ελλάδα η ανεργία θεωρείται από τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει μία περιοχή.

2.5.2.8 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων.

Πίνακας 2.36 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	12
2	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	5
3	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	5
4	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	2
5	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	3
6	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	3
7	Άλλο (προσδιορίστε):	0
8	Δξ/δα	0

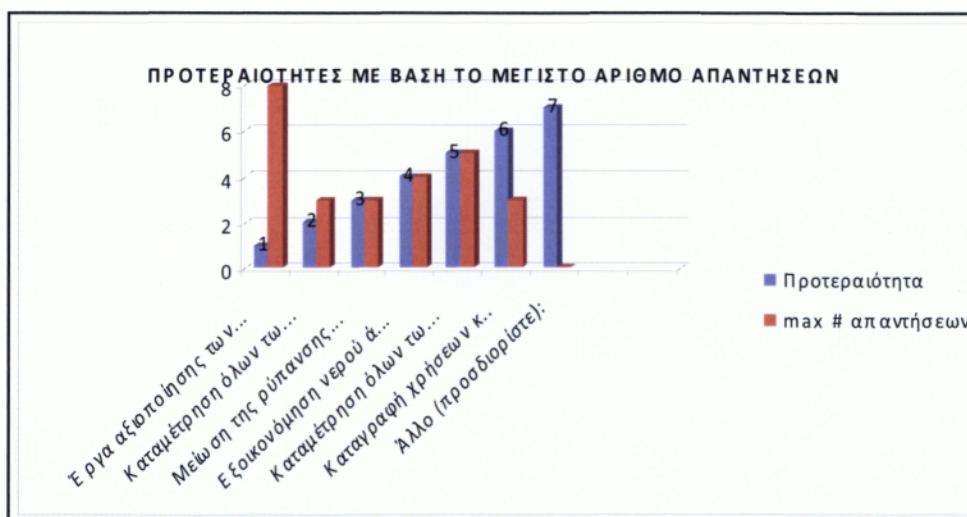
Γράφημα 2.36 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων

Στον πίνακα 2.36 (Γράφημα 2.36) παρατηρούμε ότι 1^η προτεραιότητα των αιρετών όσον αφορά την διαχείριση των απορριμμάτων της περιοχής του δήμου είναι η διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης. Σαν 2^η προτεραιότητα είναι το κλείσιμο και η αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) όπως και η εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων. Σαν 3^η προτεραιότητα οι αιρετοί έχουν θέσει την κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης αλλά και την κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων. Τέλος η Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία) είναι τελευταία προτεραιότητα.

2.5.2.9 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το δημοτικό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

Πίνακας 2.37 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	8
2	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	3
3	Μείωση της ρύπανσης των νερών	3
4	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	4
5	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	5
6	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	3
7	Άλλο (προσδιορίστε):	0

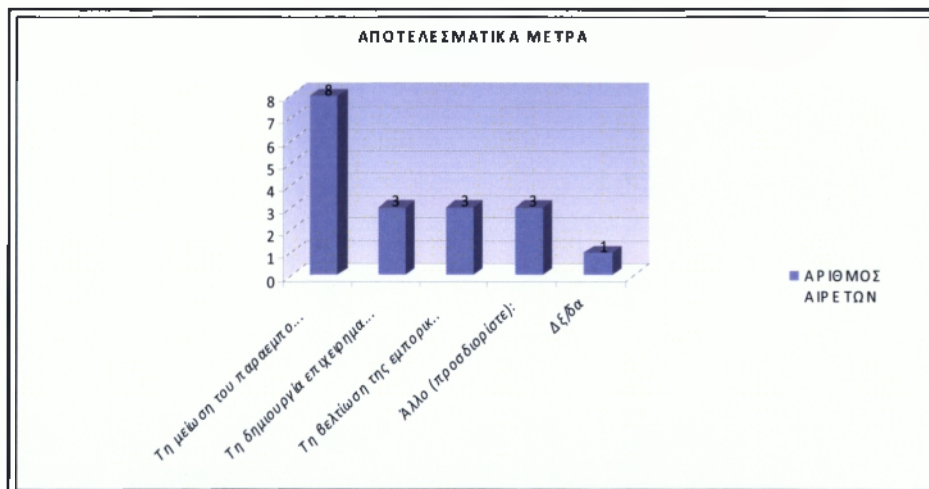
Γράφημα 2.37 Προτεραιότητες που θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

Στον πίνακα 2.37 (Γράφημα 2.37) παρατηρούμε ότι 1^η προτεραιότητα των αιρετών όσον αφορά την διαχείριση των υδάτινων πόρων της περιοχής του δήμου είναι τα διάφορα έργα αξιοποίησης των υδάτινων πόρων όπως φράγματα, γεωτρήσεις κλπ . Σαν 2^η προτεραιότητα θεωρείται από τους αιρετούς η καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού. Ακολουθεί, ως 3^η προτεραιότητα η εξοικονόμηση νερού άρδευσης. Τέλος, ακολουθούν η καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού, η μείωση της ρύπανσης των νερών και η καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού.

2.5.2.10 ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΤΗΝ ΤΟΝΩΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

Πίνακας 2.38 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΤΗΝ ΤΟΝΩΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΣΑΣ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	8
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	3
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	3
Άλλο (προσδιορίστε):	3
Δξ/δα	1

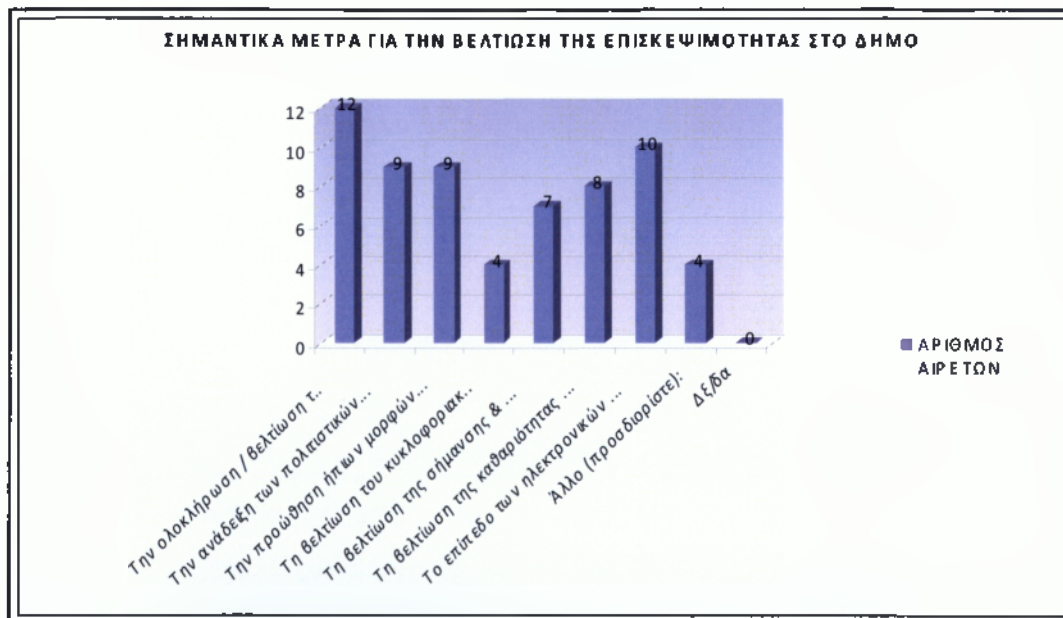
Γράφημα 2.38 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας.

Στον πίνακα 2.38 (Γράφημα 2.38) παρατηρούμε ότι 1^η προτεραιότητα των αιρετών όσον αφορά την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας θεωρείται η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας. Σαν 2^η προτεραιότητα θεωρούνται η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων, η βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα όπως και επίσης άλλα μέτρα τα οποία οι αιρετοί προτείνουν.

2.5.2.11 Σημαντικά μέτρα για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο.

Πίνακας 2.39 Βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο.

Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	12
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	9
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	9
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος	4
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	7
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)	8
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	10
Άλλο (προσδιορίστε):	4
Δέ/δα	0

Γράφημα 2.39 Βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο.

Στον πίνακα 2.39 (Γράφημα 2.39) παρατηρούμε ότι 1^η προτεραιότητα των αιρετών όσον αφορά την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο είναι η ολοκλήρωση και η βελτίωση των οδικών δικτύων. Σαν 2^η προτεραιότητα θεωρείται το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ). Σε 3^η προτεραιότητα ακολουθούν η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού. Ως 4^η προτεραιότητα

τίθεται η βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας του δήμου. Ακολουθεί η βελτίωση της σήμανσης και πληροφόρησης για τους επισκέπτες και τέλος η βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος του δήμου.

2.5.2.12 Η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια

Πίνακας 2.40 Συνεργασία δήμου – περιφέρειας (ποσοστό %).

Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου σας με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο σας;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	1	13	93%
ΑΡΚΕΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	2	0	0%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	3	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	4	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.40 Συνεργασία δήμου – περιφέρειας (ποσοστό %).

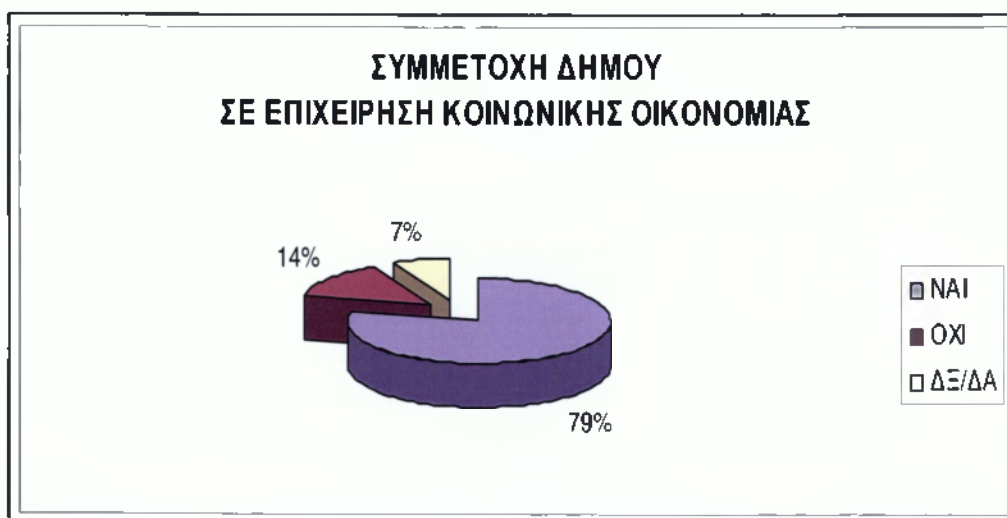
Στον πίνακα 2.40 (Γράφημα 2.40) παρατηρούμε το 93% των αιρετών θεωρούν πολύ σημαντική την συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο και μόνο 7% των ερωτηθέντων αιρετών θεωρούν πως είναι σχετικά σημαντική. Βλέπουμε ότι όλοι συμφωνούν, πως μόνο με την συνεργασία δήμου και περιφέρειας θα επιτευχθεί η τοπική ανάπτυξη.

2.6 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

2.6.1 Συμμετοχή του δήμου σε Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας.

Πίνακας 2.41 Συμμετοχή δήμου σε Επιχείρηση Κοινωνικής Οικονομίας (ποσοστό %).

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	11	79%
ΟΧΙ	2	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	3	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

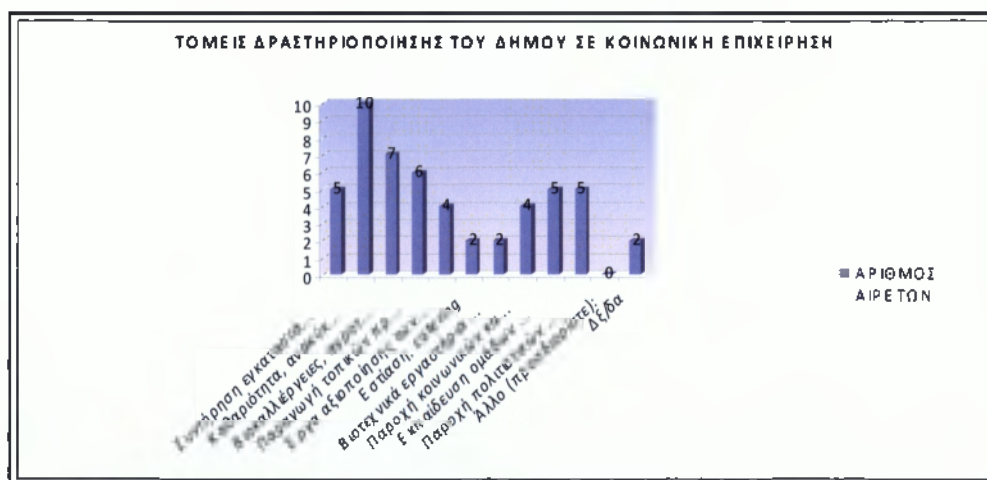
Γράφημα 2.41 Συμμετοχή δήμου σε Επιχείρηση Κοινωνικής Οικονομίας (ποσοστό %).

Στον πίνακα 2.41 (Γράφημα 2.41) παρατηρούμε το 79% των αιρετών θεωρούν ότι ο δήμος θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια Επιχείρηση Κοινωνικής Οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει, ενώ το 14% των ερωτηθέντων αιρετών θεωρεί πως δεν θα μπορούσε. Ένα 7% προτίμησε να απαντήσει δεν ξέρω/δεν απαντώ.

2.6.2 Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου.

Πίνακας 2.42 Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του Δήμου

Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου σας	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	5
Καθαριότητα, ανακύκλωση	10
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	7
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	6
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	4
Εστίαση, catering	2
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	2
Παροχή κοινωνικών και προνομιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	4
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	5
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	5
Άλλο (προσδιορίστε):	0
ΔΞ/δα	2

Γράφημα 2.42 Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του Δήμου

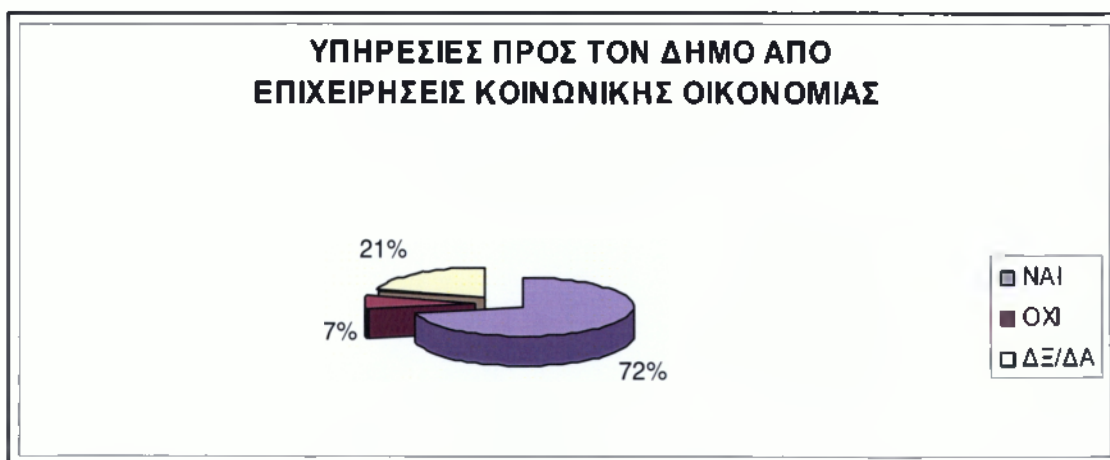
Στον πίνακα 2.42 (Γράφημα 2.42) παρατηρούμε ότι δέκα (10) αιρετοί επέλεξαν την καθαριότητα, ενώ επτά (7) αιρετοί τις βιοκαλλιέργειες και την αγροτική παραγωγή. Η παραγωγή τοπικών προϊόντων επιλέχθηκε από έξι (6) αιρετούς. Ακολούθησαν οι επιλογές που αφορούν την εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού, την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών και την συντήρηση εγκαταστάσεων και πράσινου που τα επέλεξαν πέντε (5) αιρετοί. Από 4 αιρετούς επιλέχθηκαν τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων και η παροχή κοινωνικών και προνομιακών υπηρεσιών. Και τέλος, δύο (2) αιρετοί επέλεξαν την

εστίαση, τα βιοτεχνικά εργαστήρια και τα συνεργεία. Δεν ξέρω/ δεν απαντώ προτίμησαν να απαντήσουν δύο (2) αιρετοί.

2.6.3 Υπηρεσίες προς το δήμο από Επιχειρήσεις Κοινωνικής Υπηρεσίας

Πίνακας 2.43 Υπηρεσίες προς το δήμο από επιχειρήσεις κοινωνικής υπηρεσίας

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	10	71%
ΟΧΙ	2	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	3	3	21%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

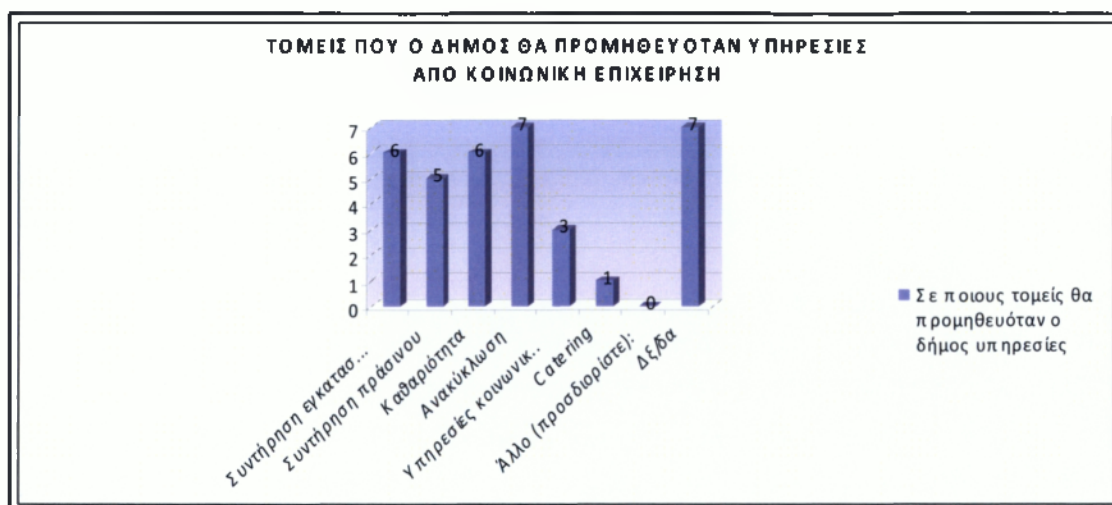
Γράφημα 2.43 Υπηρεσίες προς το δήμο από επιχειρήσεις κοινωνικής υπηρεσίας

Στον πίνακα 2.43 (Γράφημα 2.43) παρατηρούμε ότι το 71% των αιρετών θεωρεί ότι ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, ενώ το 21% θεωρεί πως δεν θα μπορούσε. Το 7% των ερωτηθέντων προτίμησε να μην απαντήσει.

2.6.4 Τομείς που θα μπορούσε ο δήμος να προμηθεύεται υπηρεσίες από Επιχειρήσεις Κοινωνικής υπηρεσίας.

Πίνακας 2.44 Τομείς όπου ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες (απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Συντήρηση εγκαταστάσεων	6
Συντήρηση πράσινου	5
Καθαριότητα	6
Ανακύκλωση	7
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	3
Catering	1
Άλλο (προσδιορίστε):	0
Δέ/δα	7

Γράφημα 2.44 Τομείς όπου ο δήμος θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες (απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Στον πίνακα 2.44 (Γράφημα 2.44) παρατηρούμε ότι οι αιρετοί έχοντας την δυνατότητα να απαντήσουν σε πολλαπλές επιλογές έδωσαν επτά (7) απαντήσεις στην ανακύκλωση ως τομέα όπου ο δήμος θα μπορούσε να προμηθευόταν υπηρεσίες από μία κοινωνική επιχείρηση. Ακολούθησε με έξι (6) απαντήσεις η συντήρηση εγκαταστάσεων και η καθαριότητα. Την συντήρηση πρασίνου βλέπουμε ότι προτίμησαν πέντε (5) άτομα, ενώ τρία (3) άτομα απάντησαν υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας. Ένα (1) άτομο απάντησε για το Catering. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε ότι επτά (7) άτομα απάντησαν δεν/ξέρω δεν απαντώ. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι είναι αρκετά δύσκολο για τους αιρετούς να εμπιστευτούν το θεσμό της κοινωνικής επιχείρησης ή είναι ένας θεσμός που δεν τους είναι απόλυτα κατανοητός με αποτέλεσμα να έχουν δισταγμούς.

2.6.5 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών.

Πίνακας 2.45 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ποσοστό %)

Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	1	13	93%
ΑΡΚΕΤΑ ΧΡΗΣΙΜΗ	2	0	0%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΧΡΗΣΙΜΗ	3	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	4	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

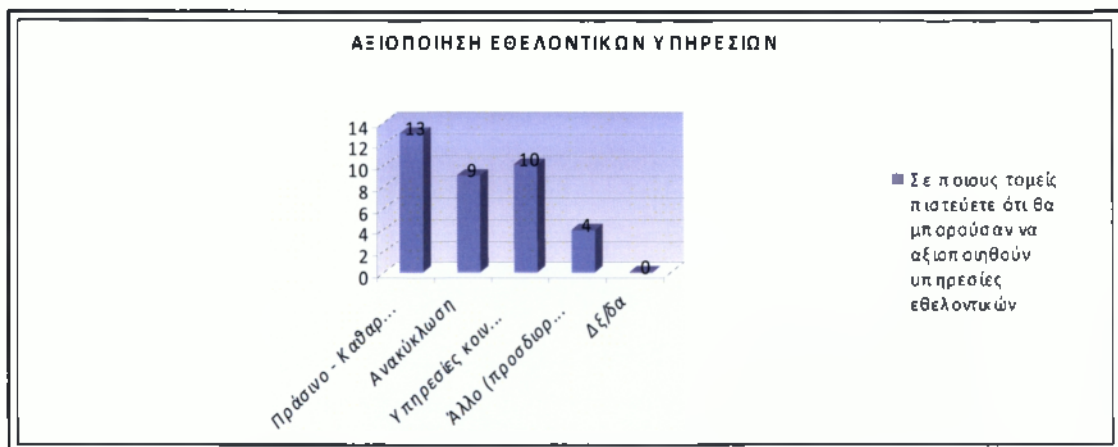
Γράφημα 2.45 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.45 (Γράφημα 2.45) παρατηρούμε ότι 93% των αιρετών θεωρεί πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους και μόνο το 7% των αιρετών την θεωρεί σχετικά χρήσιμη.

2.6.6 Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν οι εθελοντικές υπηρεσίες από το δήμο.

Πίνακας 2.46 Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν εθελοντικές υπηρεσίες (Απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Πράσινο - Καθαριότητα	13
Ανακύκλωση	9
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	10
Άλλο (προσδιορίστε):	4
Δέ/δα	0

Γράφημα 2.46 Τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν εθελοντικές υπηρεσίες (Απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

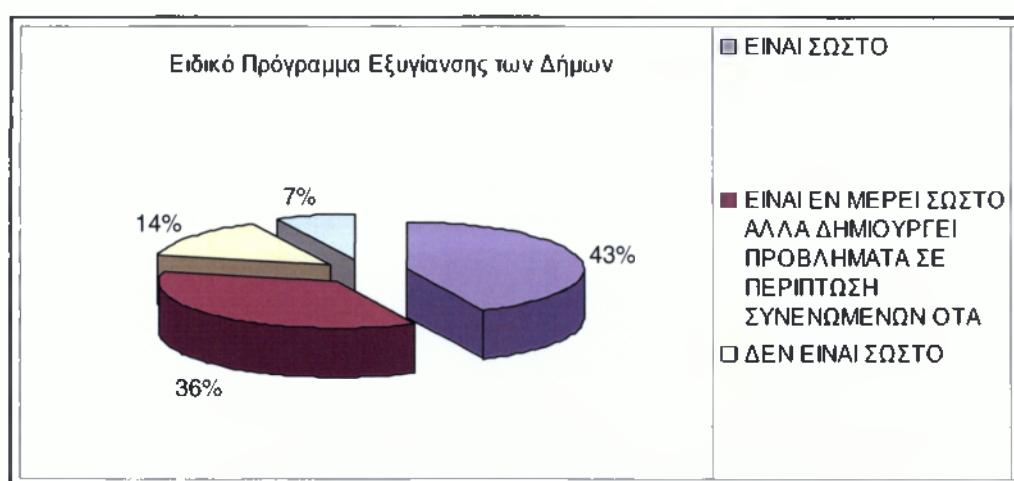
Στον πίνακα 2.46 (Γράφημα 2.46), όπου οι αιρετοί είχαν την δυνατότητα πολλαπλών επιλογών, παρατηρούμε ότι δεκατρείς (13) αιρετοί επέλεξαν ως τομείς που μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων το πράσινο και την καθαριότητα, δέκα (10) αιρετοί τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, εννέα (9) αιρετοί την ανακύκλωση και τέσσερις (4) επέλεξαν άλλους τομείς.

2.7 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός - Πόροι

2.7.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Πίνακας 2.47 Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων (Ποσοστό %)

Πως κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων; (άρθρα 262 & 263)	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	1	6	43%
ΕΙΝΑΙ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΣΩΣΤΟ ΑΛΛΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΕΝΩΜΕΝΩΝ ΟΤΑ	2	5	36%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	3	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	4	1	7%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

Γράφημα 2.47 Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων (Ποσοστό %)

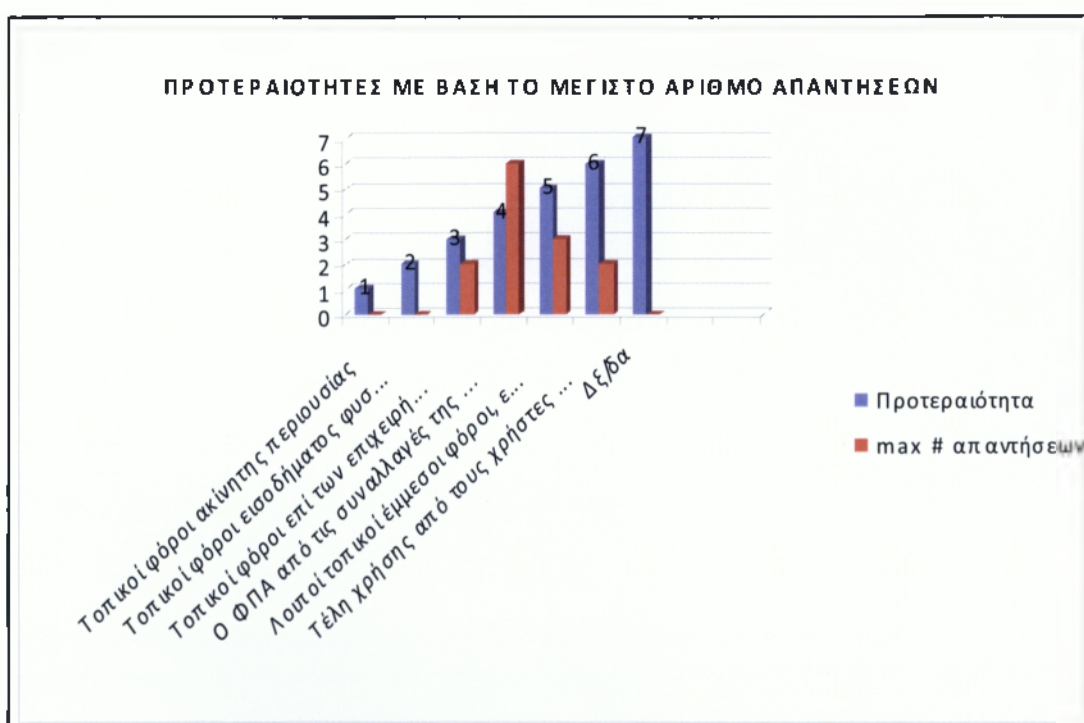
Στον πίνακα 2.47 (Γράφημα 2.47) παρατηρούμε ότι το 43% των αιρετών κρίνουν σωστό το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων, το 36% των αιρετών θεωρεί ότι είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ, το 14% θεωρεί ότι δεν είναι σωστό και τέλος το 7% των αιρετών απάντησε δεν ξέρω/δεν απαντώ. Με το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων (άρθρα 262& 263 Ν. 3852/2010) Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, δήμοι, συγκεκριμένες δημοτικές ενότητες που αντιστοιχούν σε συνεννούμενο Ο.Τ.Α. εντάσσονται σε ειδικό πρόγραμμα για την οικονομική τους εξυγίανση, μετά από σχετικό αίτημά τους. Συστήνεται Λογαριασμός στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ο οποίος ονομάζεται «Λογαριασμός Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης», με σκοπό τη χρηματοδότηση του προγράμματος εξυγίανσης των δήμων και περιφερειών.²¹

²¹ Εφημερίδα της Κυβέρνησης – Ν 3852/2010

2.7.2 Πηγές τοπικών εσόδων

Πίνακας 2.48 Πηγές τοπικών εσόδων ως πιο κατάλληλες για την χρηματοδότηση των έργων (Απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	0
2	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	0
3	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	2
4	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	6
5	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	3
6	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	2
7	Δξ/δα	0

Γράφημα 2.48 Πηγές τοπικών εσόδων ως πιο κατάλληλες για την χρηματοδότηση των έργων (Απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Στον πίνακα 2.48 (Γράφημα 2.48) παρατηρούμε ότι μεταξύ άλλων έξι (6) αιρετοί επέλεξαν τον ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας ως πιο κατάλληλο έσοδο για την χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων του δήμου, τρεις (3) επιλογές είχαμε για τους λοιπούς τοπικούς έμμεσους φόρους, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος

στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων). Ως τρίτη επιλογή βρίσκονται οι τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων αλλά και τα τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών. Χαρακτηριστικό είναι πως οι τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας και οι τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων εμφανίζονται μηδενικοί στην επιλογή από τους αιρετούς διότι η επιλογή έγινε από μεμονωμένους αιρετούς και γιατί οι περισσότεροι θεωρούσαν ότι αυτοί είναι φόροι που πρέπει να τους διαχειρίζεται η κεντρική διοίκηση του κράτους.

2.7.3 Συνεργασία δήμου με τον ιδιωτικό τομέα

Πίνακας 2.49 Συνεργασία του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα (Ποσοστό %)

Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων;	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	12	86%
ΟΧΙ	2	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	3	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		14	100%

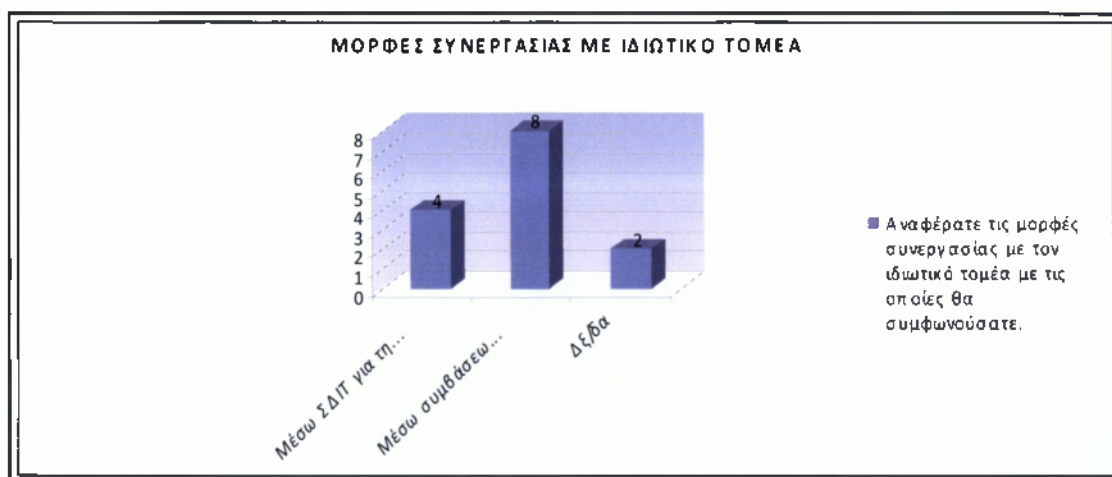
Γράφημα 2.49 Συνεργασία του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα (Ποσοστό %)

Στον πίνακα 2.49 (Γράφημα 2.49) παρατηρούμε ότι το 86% των αιρετών είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων και μόνο το 14% των αιρετών τάσσεται κατά της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα.

2.7.4 Μορφές συνεργασίας δήμου με τον ιδιωτικό τομέα.

Πίνακας 2.50 Μορφές συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα (απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	4
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	8
Δξ/δα	2

Γράφημα 2.50 Μορφές συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα (απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Στον πίνακα 2.50 (Γράφημα 2.50) παρατηρούμε ότι οι περισσότερες επιλογές (8 επιλογές) συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό τομέα από τους αιρετούς, είναι μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες τέσσερις (4) μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής και δύο (2) επιλογές στο δεν ξέρω/ δεν απαντώ.

2.7.5 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.

Πίνακας 2.51 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες (απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Συλλογή απορριμμάτων	8
Επεξεργασία απορριμμάτων	10
Υπηρεσίες υγείας	3
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	1
Υπηρεσίες κατάρτισης	7
Πολιτιστικές υπηρεσίες	4
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)	3
Άλλο (προσδιορίστε)	2
Δε/δα	1

Γράφημα 2.51 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες (απαντήσεις πολλαπλών επιλογών)

Στον πίνακα 2.51 (Γράφημα 2.51) παρατηρούμε ότι η επεξεργασία των απορριμμάτων καταλαμβάνει την πρώτη θέση, με δέκα (10) επιλογές από τους αιρετούς, ως υπηρεσία που θα μπορούσε να παραχωρηθεί σε ιδιώτες. Ακολουθεί η συλλογή απορριμμάτων με οκτώ (8) επιλογές και οι υπηρεσίες κατάρτισης με επτά (7) επιλογές από τους αιρετούς. Οι πολιτιστικές υπηρεσίες επιλέχθηκαν από τέσσερις (4), ενώ οι υπηρεσίες υγείας όπως και η διαχείριση της δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια) από τρεις (3). Τέλος από ένα (1) άτομο επιλέχθηκαν οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης. Χαρακτηριστικό είναι πως δέκα (10) άτομα απάντησαν πως θα μπορούσαν να παραχωρηθούν υπηρεσίες από το δήμο σε ιδιώτες αλλά σε άλλες υπηρεσίες εκτός αυτών που τους δόθηκαν σαν επιλογή.

Γ΄ ΜΕΡΟΣ
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το πρόγραμμα Καλλικράτης έχει σκοπό την ριζική ανασύνταξη της Δημόσιας Διοίκησης, όχι επιφανειακά ή επικοινωνιακά, αλλά με μέτρα δραστικά που θα επιφέρουν ουσιαστικές βελτιώσεις. Η τοπική αυτοδιοίκηση αποκτά νέους θεσμούς διοίκησης, διαβούλευσης και διαφάνειας, αναλαμβάνοντας αναπτυξιακό ρόλο και δίνοντας την δύναμη στον πολίτη να συμμετέχει ενεργά μέσα από τα τοπικά όργανα εξουσίας.

Τα συμπεράσματα τα οποία εξάγαμε από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς με τα ερωτηματολόγια που απάντησαν και την προσωπική συνέντευξη αλλά και από την μελέτη των προβλημάτων της περιοχής θα μας βοηθήσουν να δούμε κατά πόσο ο σκοπός επετεύχθη ή κατά πόσο είναι στο σωστό δρόμο.

Το συμπέρασμα που βγάλαμε μελετώντας τη στατιστική ανάλυση των απαντήσεων των αιρετών είναι ότι από το σύνολο των ερωτηθέντων αιρετών το 93% το κατέχουν άντρες ενώ μόλις το 7% γυναίκες. Παρόλο που το ποσοστό αυτό φαινομενικά είναι μικρό, στην ουσία όμως δείχνει ότι πλέον οι γυναίκες αναλαμβάνουν ενεργό συμμετοχή στα κοινά. Αξίζει να σημειωθεί εδώ πως μελετάμε έναν ορεινό και απομακρυσμένο δήμο με ιδιαίτερη φυσιογνωμία και ιστορία.

Όσο αναφορά την ηλικία των αιρετών το μεγαλύτερο ποσοστό (33%) είναι από 45-55 ετών. Αμέσως μετά ισοβαθμούν σε ποσοστό (από 25%) οι ηλικιακές ομάδες 55-65 και 65και άνω. Παρατηρούμε ότι κανένας αιρετός δεν είναι στην ηλικιακή ομάδα 18-34 ετών. Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσής των αιρετών, ποσοστό (50%) κατέχουν οι κάτοχοι πτυχίου Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι και 7% κατέχουν κάποιο μεταπτυχιακό, ακολουθώντας οι απόφοιτοι Λυκείου με 43%. Σημαντικό είναι εδώ να τονίσουμε ότι το επίπεδο εκπαίδευσης είναι αρκετά υψηλό αφού παραπάνω από τους μισούς αιρετούς έχουν ανώτερο πτυχίο.

Όσον αφορά την απασχόληση των αιρετών αξίζει να παρατηρήσουμε ότι ενώ είναι ένας δήμος που βασίζεται στην αγροτική παραγωγή μόνο το 14% των ερωτηθέντων δήλωσαν πως είναι αγρότες. Οι υπόλοιποι δήλωσαν δημόσιοι υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες ή ότι ήταν συνταξιούχοι, με 29% σε κάθε κατηγορία.

Πολύ σημαντικό είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών (79%) δήλωσαν ότι είχαν προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης και μάλιστα από τέσσερα εως οχτώ χρόνια, με τους 7 από αυτούς να έχουν διατελέσει ξανά δημοτικοί σύμβουλοι. Ανάλογη είναι η εμπειρία των αιρετών και σε τοπικά συλλογικά σχήματα.

Έχοντας γνώση και εμπειρία από την συμμετοχή τους σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, σημαίνει ότι θα μπορούν έτσι να κρίνουν και να αξιολογήσουν σωστότερα το νέο Πρόγραμμα «Καλλικράτης».

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών που πλησιάζει το 80% των ερωτηθέντων, αξιολογεί θετικά το καινούργιο πρόγραμμα θεωρώντας όμως ότι έχει αδυναμίες, επισημαίνουν ότι τα σημαντικότερα πρόβλημα που έχει είναι ή έλλειψη της οικονομικής αυτοτέλειας και οι αρμοδιότητες που θέτει χωρίς τους αντίστοιχους πόρους. Σημαντικό είναι και το ποσοστό που θεωρούν ότι υπάρχει εξάρτηση, είτε διοικητική, είτε πολιτική ή οικονομική από την κεντρική διοίκηση. Οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι, το νέο σύστημα όπως αυτό θεσμοθετήθηκε θα βοηθήσει στο να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον και στην ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων. Επίσης θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στο δήμο τους, όπως η ομαλή ένταξή τους και η επαφή τους με τη Δημοτική Αρχή, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ακόμα το νέο σύστημα θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στο δήμο αλλά και σε λίγο μικρότερο ποσοστό στην ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση των πολιτών να συμμετέχουν στα κοινά. Σημαντικό είναι να τονίσουμε ότι υψηλό είναι και το ποσοστό των αιρετών που πιστεύουν ότι το νέο Πρόγραμμα «Καλλικράτης» θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων του δήμου τους. Ο δήμος Δυτικής Μάνης είναι ένας ορεινός δήμος με παραλιακές ζώνες που έχουν διαφορετικές ανάγκες η και διαφορετική ευκολία πρόσβασης στους αρμόδιους φορείς για την επίλυσή τους.

Η αντιμισθία των δημάρχων, των προέδρων του δημοτικού συμβουλίου, των αντιδημάρχων που για πρώτη φορά προβλέπονται με το Πρόγραμμα Καλλικράτης θεωρείται σωστή από το 57% των αιρετών, ενώ αντίθετα το 36% δεν το θεωρεί σωστό. Ο Καλλικράτης για πρώτη φορά βάζει μαχαίρι στα έσοδα από πολλές πηγές. Υπενθυμίζουμε πως στην εποχή του Καποδίστρια, αν ένας Δήμαρχος ήταν δημόσιος υπάλληλος έπαιρνε και τον μισθό του Δημάρχου και αυτόν του δημοσίου υπαλλήλου. Αν παράλληλα είχε και ένα άλλο αξίωμα στην Αυτοδιοίκηση πρόσθετε στην αμοιβή του κι άλλο ένα μισθό. Με το Πρόγραμμα Καλλικράτης αυτό σταμάτησε να ισχύει και μόνο έτσι ένας αιρετός αμείβεται μόνο απο την μία ιδιότητά του.

Επίσης σωστό θεωρεί και το 71% των αιρετών, το μέτρο για το ασυμβίβαστο του δημάρχου. Σύμφωνα με το άρθρο 93 του Ν.3852/2010 δίνεται ειδική άδεια κατά τη διάρκεια της θητείας των αιρετών του δήμου που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι 13 στους 14 αιρετούς πιστεύουν ότι το πιο κατάλληλο μέτρο για την ενεργή συμμετοχή του πολίτη στην αυτοδιοίκηση είναι η άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών, χωρίς να αποκλείουν όμως και τα υπόλοιπα μέτρα με μικρότερο ποσοστό απαντήσεων. Έτσι ακολουθούν τα δημοψηφίσματα και η συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών θεωρεί ότι είναι σωστό το μέτρο του περιορισμένου αριθμού των νομικών προσώπων αλλά και οι μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.

Ο θεσμός του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης βρίσκει θετικούς και σύμφωνους τους αιρετούς αν και είναι ένας θεσμός που στο δήμο Δυτικής Μάνης δεν υφίσταται αφού περιορίζεται από το μέγεθος του πληθυσμού του, αφού ισχύει για δήμους με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων.

Αν και σε γενικές γραμμές, από την στατιστική ανάλυση οι περισσότεροι αιρετοί συμφώνησαν πως το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό, μερικοί από τους διαφωνούντες το χαρακτήρισαν μέχρι και ασφυκτικό. Αφού με το νέο σύστημα εποπτείας δεν θα ελέγχεται η σκοπιμότητα της πράξης αλλά η νομιμότητα των πράξεων των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό δυσκολεύει το έργο σε ένα δήμο του μεγέθους της Δυτικής Μάνης αφού δεν έχει νομική υπηρεσία αλλά συνεργάζεται με εξωτερικούς συνεργάτες και έτσι κάθε πράξη του δήμου είναι χρονοβόρα στην υλοποίησή της.

Ενώ υψηλό ήταν το ποσοστό των αιρετών (64%) που απάντησαν πως οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες πρέπει να έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες, οι διαφωνίες από τους υπόλοιπους αιρετούς ήταν έντονες, τονίζοντας πως οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες δεν είναι έτοιμες και ούτε έχουν τις γνώσεις για αποφασιστικές αρμοδιότητες.

Στην ερώτηση, πως κρίνουν οι αιρετοί την συνένωση που εφαρμόστηκε στον δήμο τους, οι απαντήσεις είναι περίπου χωρισμένες στην μέση. Το 57% των αιρετών θεωρεί πως ήταν σωστή κίνηση ενώ οι υπόλοιποι θεώρησαν ότι δεν ήταν σωστό ή προτίμησαν να μην απαντήσουν. Αξίζει να σημειωθεί εδώ, ότι ακόμα και αυτοί που απάντησαν πως ήταν σωστό θεωρούν ότι δημιούργησε πολλά προβλήματα, αφού είναι

ένας ορεινός δήμος και κάνει πολύ δύσκολη την επικοινωνία των πολιτών με τον δήμαρχο ή το διοικητικό συμβούλιο και έτσι δυσκολεύει τους αιρετούς να διοικήσουν τον δήμο.

Για να υπάρχει ένα αποτελεσματικό σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης θα πρέπει να υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις ώστε αυτό να καταστεί αποτελεσματικό. Βασική προϋπόθεση που έθεσαν οι αιρετοί, είναι να περιοριστεί ο ρόλος του κεντρικού κράτους, να παρέχει δηλαδή μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας. Επίσης, σημαντική προϋπόθεση θεωρούν και την τροποποίηση του φορολογικού συστήματος αλλά και την οικονομική αυτονομία του δήμου. Η τροποποίηση του φορολογικού συστήματος δίνοντας την δυνατότητα στους δήμους να επιβάλλουν και να εισπράττουν φόρους σε τοπικό επίπεδο, ίσως να ερχόταν σε αντίφαση με το πολιτικό κόστος που θα έπρεπε να πάρουν οι αιρετοί, και έτσι να δυσκόλευε την εφαρμογή του. Πολλοί τόνισαν ότι ο δήμος θα πρέπει να έχει επαρκή έσοδα ώστε να μπορέσει να επιβιώσει αλλά και μία κεντρική διοίκηση που να νοιάζεται και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του δήμου .

Στην ερώτηση τι απαιτείται για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός, οι αιρετοί απάντησαν συνδυαστικά. Δίνοντας βαρύτητα στο εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό αλλά και στις ικανότητες, τη γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού δεν υποβίβασαν τα υπόλοιπα. Έτσι δήλωσαν ότι η πολιτική βούληση των αιρετών, η έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος για τροποποίηση των νόμων και κωδικοποίηση της νομοθεσίας αλλά και η κατάρτιση του προσωπικού, είναι σχεδόν το ίδιο σημαντικά. Τονίστηκε δε στις προσωπικές συνεντεύξεις πως το προσωπικό δεν είναι επαρκές (14 υπάλληλοι και 2 εξωτερικοί συνεργάτες για 8 διαφορετικά τμήματα του δήμου) για να καλύψει τις ανάγκες του δήμου.

Ένας επιπλέον στόχος της έρευνας ήταν να διερευνηθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο Δυτικής Μάνης. Από τη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας διαπιστώνεται πως το 57% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο χρειάζεται μία περίοδο προσαρμογής ώστε να ανταπεξέλθει άρτια στα καθήκοντά του, με την πλειοψηφία να διαλέγει τους 6 μήνες το λιγότερο, ως χρόνο προσαρμογής. Παρ'όλα αυτά το 71% των αιρετών θεώρησαν πως το δημοτικό συμβούλιο διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του, αλλά τονίζοντας (93% των αιρετών) ότι τα στελέχη του δήμου χρειάζονται

την κατάλληλη εκπαίδευση πάνω σε θέματα στρατηγικής ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης. Θετικό είναι ότι οι περισσότεροι (64%) πιστεύουν ότι υπάρχει αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο του δήμου τους καθώς επίσης και ότι θεωρούν σε ποσοστό 93% πολύ σημαντική τη συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια.

Σε όλους τους πόρους του δήμου (κτηριακές υποδομές, ψηφιακές υποδομές, και ανθρώπινο δυναμικό) η πλειοψηφία των αιρετών απάντησαν ότι δεν υπάρχει επάρκεια και καταλληλότητα πόρων. Τα πρωτεία ανήκουν στην έλλειψη του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει τον δήμο, με 86%, ακολουθώντας οι ψηφιακές υποδομές 64% και οι κτιριακές υποδομές με 57%.

Η έρευνα ανάδειξε ως πρώτη προτεραιότητα των αιρετών όσον αφορά τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής του δήμου τους και τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα είναι η διαχείριση των υδάτινων πόρων. Η επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος είναι φλέγον ζήτημα και από τα πρώτα θέματα συζήτησης στα δημοτικά συμβούλια. Οι περισσότεροι πρότειναν ως καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης του συγκεκριμένου προβλήματος τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων όπως είναι τα φράγματα, οι γεωτρήσεις και άλλα. Επίσης πολλοί τόνισαν πως πρέπει να γίνεται εξοικονόμηση του νερού ύδρευσης.

Στην συνέχεια των κρίσιμων ζητημάτων ακολούθησαν ο πολεοδομικός σχεδιασμός της περιοχής, οι βασικές τεχνικές υποδομές της περιοχής και οι αδειοδοτήσεις των καταστημάτων και τέλος η ανεργία και η χαμηλή επιχειρηματικότητα. Εντυπωσιακό είναι πως η ανεργία και η επιχειρηματικότητα είναι στις τελευταίες επιλογές των αιρετών ως κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τα οποία και πρέπει να επιλυθούν, όταν στην υπόλοιπη Ελλάδα η ανεργία θεωρείται από τα βασικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει μία περιοχή. Αν και αυτό θα μπορούσε κανείς να το βασίσει στο γεγονός πως πολλοί κάτοικοι ναι μεν δεν θεωρούνται άνεργοι, αλλά εργάζονται εποχιακά είτε στην αγροτική παραγωγή είτε στον τουρισμό. Αξιοσημείωτο είναι πως η διαχείριση των απορριμμάτων, οι βασικές κοινωνικές υποδομές και η υποτονικότητα των επενδύσεων επιλέχτηκαν από τους αιρετούς σε πολύ χαμηλό ποσοστό. Όταν τους τέθηκε η ερώτηση ποιές λύσεις προτείνουν σχετικά με τη διαχείριση των απορριμμάτων του δήμου, 12 στους 14 αιρετούς πρότειναν να γίνεται διαλογή στην πηγή και να προωθούνται προγράμματα ανακύκλωσης.

Για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος οι αιρετοί στην πλειοψηφία τους (8/14) πιστεύουν ότι για να επιτευχθεί αυτό ο δήμος είναι ανάγκη να μειώσει το παραεμπόριο και την παραοικονομία, αφού θα έπρεπε να τηρείται πιστά η προβλεπόμενη εμπορική νομοθεσία. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια μία θετική εξέλιξη θα ήταν η δημιουργία αγοράς τοπικών προϊόντων για ντόπιους παραγωγούς. Για να βελτιωθεί η επισκεψιμότητα στον δήμο οι αιρετοί θεωρούν πως το σημαντικό είναι να βελτιωθεί το οδικό δίκτυο, αφού είναι και σχεδόν ο μοναδικός τρόπος προσέγγισης της περιοχής, και ταυτόχρονα βελτίωση στο επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο.

Ένας στόχος της εργασίας είναι η ανάχνευση των νέων τομέων της κοινωνικής οικονομίας και του εθελοντισμού. Έτσι από την μελέτη των αποτελεσμάτων της έρευνας παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι απάντησαν θετικά (79% των αιρετών) στο εάν ο δήμος θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος, σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας που θα έχει ως απώτερο σκοπό να την ενισχύσει. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των αιρετών οι κύριοι τομείς που θα μπορούσε ο δήμος να μετέχει ως εταίρος, είναι η καθαριότητα και η ανακύκλωση (10/14), οι βιοκαλλιέργειες και η αγροτική παραγωγή (7/14) και η παραγωγή τοπικών προϊόντων (6/14).

Θετική ήταν η απάντησή τους (71%) και με το εάν ο δήμος τους θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, με κύριους τομείς την ανακύκλωση, την καθαριότητα και την συντήρηση εγκαταστάσεων. Αν και πολλοί απάντησαν θετικά στην ερώτηση της έρευνας, κατά την συνέντευξη τόνισαν, πως δεν έπαιναν να έχουν κάποιες επιφυλάξεις για το κατά πόσο είναι δυνατόν η υλοποίηση του.

Η αξιοποίηση των εθελοντικών υπηρεσιών βρήκε θετικά σύμφωνους σχεδόν όλους τους αιρετούς του δήμου Δυτικής Μάνης αφού το 93% απάντησαν πως είναι πολύ χρήσιμες και μόνο το 7% απάντησε σχετικά χρήσιμη. Αξίζει να τονίσουμε πως ο δήμος Δυτικής Μάνης αξιοποιεί τις εθελοντικές υπηρεσίες σχεδόν από την αρχή της συνένωσης του, βάση του νόμου Καλλικράτη. Στον δήμο έχει δημιουργηθεί ομάδα εθελοντισμού που ασχολείται κυρίως με θέματα περιβάλλοντος, εκτάκτων αναγκών, κοινωνικής πρόνοιας και πολιτισμού. Η ευαισθητοποίηση των πολιτών και η εθελοντική συμμετοχή τους στις δράσεις θεωρείται πολύ σημαντική.

Η εργασία μας επίσης είχε ως στόχο την διερεύνηση της οικονομικής πολιτικής, του προγραμματισμού και των πόρων που εισάγει το πρόγραμμα Καλλικράτης. Όσον

αφορά το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων, οι απόψεις των αιρετών δεν συγκλίνουν πολύ. Το 43% το θεωρεί σωστό, ενώ ένα μεγάλο μέρος των αιρετών 36% θεωρεί πως είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ, όπως είναι αυτός της Δυτικής Μάνης. Το 14% θεωρεί πως δεν είναι σωστό, ενώ το 7% προτιμάει να μην απαντήσει.

Ως σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και των έργων θεωρήθηκε ο Φ.Π.Α. από τις συναλλαγές της τοπικής κοινωνίας (6/14) και άλλοι έμμεσοι φόροι εκτός του Φ.Π.Α. όπως είναι ο φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων κ.λπ. (3/14).

Αρκετά υψηλό είναι το ποσοστό των αιρετών (86%) που είναι υπέρ της συνεργασίας του δήμου με τον ιδιωτικό φορέα όσο αναφορά την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων με την πλειοψηφία των αιρετών να πιστεύουν ότι αυτό μπορεί να γίνει μέσω συμβάσεων παραχώρησης. Οι κύριες υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν από το δήμο σε ιδιώτες είναι αυτές της επεξεργασίας απορριμμάτων (10/14) και η συλλογή των απορριμμάτων (8/14).

Κατά την έρευνα , αν και το διάστημα εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτη ήταν μικρό, σε γενικές γραμμές οι αιρετοί του δήμου Δυτικής Μάνης, με αρκετούς από αυτούς να έχουν μεγάλη πείρα με πολλά χρόνια στην Α΄θμια Αυτοδιοίκηση, έκριναν ότι το Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι σε σωστή κατεύθυνση αλλά ταυτόχρονα έχει εγγενείς αδυναμίες που θα πρέπει και θα μπορούσαν να διορθωθούν με θεσμικές αλλαγές εκ μέρους της πολιτείας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, την βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών σε κάθε δήμο και την άμεση συμμετοχή τους με τα κοινά. Κρίνοντας από την μελέτη του νόμου, τις απαντήσεις των αιρετών αλλά και την μελέτη των προβλημάτων της περιοχής μπορούμε να πούμε ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης έχει εγγενείς αδυναμίες που πρέπει να διορθωθούν. Το πρόγραμμα Καλλικράτης, ενώ σε γενικές γραμμές κινείται σε σωστό πλαίσιο έχει πολλά προβλήματα τα οποία και πρέπει να επιλυθούν. Ολοκληρώνοντας την έρευνα θα θέλαμε να κάνουμε τις εξής προτάσεις.

- Όσον αφορά στο δήμο Δυτικής Μάνης, τα περισσότερα προβλήματα επικεντρώνονται στην μειωμένη οικονομική του ρευστότητα. Γι'αυτό και θα πρέπει να βρεθεί τρόπος να ενισχυθεί οικονομικά ο δήμος, ώστε να έχει οικονομική αυτάρκεια. Το θεσμικό πλαίσιο προβλέπει την ενίσχυσή του, όμως όχι με πλήρη κατανοητό τρόπο από τους φορείς που θα πρέπει να εφαρμόσουν τον νόμο. Σ'αυτό θα βοηθούσε εάν το προσωπικό του δήμου είχε και την κατάλληλη εκπαίδευση μέσω σεμιναρίων ώστε να ήταν έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης, που ως σκοπό έχει, την ομαλότερη λειτουργία του δήμου και κατ' επέκταση την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Ο δήμος Δυτικής Μάνης έχει πολλά προβλήματα ύδρευσης και αποχέτευσης. Καλό θα ήταν να πραγματοποιηθούν έργα, όπως φραγμοί ή δεξαμενές, που θα βοηθούσαν στην συλλογή νερού για τις καλλιέργειες ή για άλλες χρήσεις. Επίσης, η σωστή ενημέρωση των δημοτών για τον περιορισμό της χρήσης του νερού θα βοηθούσε στην μείωση του προβλήματος. Όσον αφορά το πρόβλημα της αποχέτευσης λύση θα δώσει η δημιουργία βιολογικού καθαρισμού.
- Ως ορεινός δήμος πολλές περιοχές του είναι σε δύσβατα σημεία. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στην βελτίωση του οδικού δικτύου, αφού είναι και ο μοναδικός τρόπος πρόσβασης στην περιοχή.
- Ο δήμος, μετά την συνένωσή του, περιλαμβάνει εκτός από τις παραθαλάσσιες περιοχές και τα ορεινά τμήματα και μάλιστα στην πλειοψηφία του να είναι ορεινά. Καλό είναι μαζί με την προώθηση του

τουρισμού στις παράλιες περιοχές να πραγματοποιηθεί και ισόρροπη τουριστική ανάπτυξη και για το ορεινό τμήμα του δήμου. Μην ξεχνάμε την ιστορική κληρονομία αλλά και τους ιστορικούς οικισμούς της Μάνης, τα φαράγγια, τους Μανιάτικους πύργους και τόσα άλλα που θα μπορούσαν να αυξήσουν την τουριστική επισκεψιμότητα. Εφόσον αξιοποιηθούν σωστά, ο δήμος έχει τεράστιες δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης.

Ο Καλλικράτης έχει ως στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των δημοτών και την άμεση επικοινωνία και συμμετοχή των πολιτών. Στα πλαίσια αυτά ο Δήμαρχος της περιοχής μαζί με το δημοτικό συμβούλιο έχουν κάνει μία πολύ καλή προσπάθεια αναβάθμισης της περιοχής με διάφορες δράσεις, όπως η ομάδα εθελοντισμού, η επιτροπή πολιτισμού, η τουριστική επιτροπή και άλλες. Παρόλο που οι αιρετοί του δήμου Δυτικής Μάνης εξέφρασαν την άποψη πως ο Καλλικράτης έχει πολλά προβλήματα στην πλειοψηφία τους τον υποστηρίζουν. Αξίζει λοιπόν να ενημερωθούν και να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που μπορεί να τους δώσει, για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των δημοτών της Δυτικής Μάνης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Άρθρο 102 του Συντάγματος.
- 2) Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία.
- 3) Εφημερίδα της Κυβέρνησης – Ν 3852/2010
- 4) Επιχειρήσεις των ΟΤΑ - Αθανασία Τριανταφυλλοπούλου (Εκδόσεις Σ.Ι. Ζαχαρόπουλος – 2008)
- 5) Μάνη – Βούλα Κυριακέα (Εκδόσεις Αδούλωτη Μάνη)
- 6) Όξω Μάνη – Χρήστος Κοτσωνής (Εκδόσεις Μήλιτος)
- 7) Τοπική Αυτοδιοίκηση - Μπεσίλα- Βήκα (Εκδόσεις Σάκκουλα – 2001)
- 8) Τοπική Αυτοδιοίκηση - Μπεσίλα- Βήκα (Εκδόσεις Σάκκουλα – 2004)

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- 1) dimosditikismanis.blogspot.com
- 2) www.dimosdytikismanis.gr/info.htm
- 3) www.elwikipedia.org/wiki
- 4) www.government.gov.gr - Εφημερίδα της Κυβέρνησης – Ν 3852/2010
- 5) www.ypes.gr/kapodistriasis/greek/kapo/fr_prog.htm
- 6) www.statistics.gr
- 7) www.dimosdytikismanis.gr
- 8) el.wikipedia.org/wiki
- 9) www.mani.org.gr

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Ν.Π.Δ.Δ:** Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
Ο.Τ.Α.: Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Ε.Π: Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
Ε.Σ.Π.Α: Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης
Κ.Ε.Π.: Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών
ΧΑΔΑ: Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΥΤΥ: Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων
ΦΠΑ: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
ΣΔΙΤ: Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΜΕΡΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

«Ποιό είναι το όραμά σας κατά την διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του Προγράμματος Καλλικράτης;»

«Ένα δήμο αναγνωρίσιμο που θα σέβεται και θα συνεργάζεται με τους δημότες του, με κοινωνικό πρόσωπο, και θα σέβεται και θα προβάλλει την πολιτιστική του κληρονομία»

« Όραμα μου, να αλλάξει η νοοτροπία διοίκησης του δήμου, να υπάρξει ήθος, ευγένεια, εντιμότητα στις σχέσεις αιρετών και δημοτών για να επιτευχθούν η συμμετοχή στα κοινά και στον εθελοντισμό. Πρέπει ο δήμος να εμπνεύσει και να δώσει εμπιστοσύνη για να φέρουμε τον δημότη κοντά μας. Δήμος για όλους τους δημότες.»

«Το όραμα είναι η ανάπτυξη, από την παραλία έως τα ορεινά»

«Να κινητοποιηθούν οι δημότες, να δημιουργήσουν με την βοήθεια της Δημοτικής αρχής δομές όπου θα συμμετέχουν, θα ενημερώνονται και θα μελετούν, με στόχο να πιστεύουν στον εαυτό τους, και να μην τα περιμένουν όλα απ'έξω, είτε κράτος λέγεται αυτό, είτε άλλες μορφές οικονομικής εξουσίας. Όμως για να δούμε ποιο είναι το πλαίσιο. Ο μέσος όρος (πληθυσμιακά) είναι 5.300 άτομα (Στη Γαλλία που είναι ίσως η πιο δημοκρατική χώρα είναι 1600 άτομα). Με τα ψέματα της ελληνικής εξουσίας ότι τάχα οι δήμοι μας είναι μικροί στο πρόγραμμα Καποδίστριας, γίνανε οι δήμοι μας με πληθυσμό διπλάσιο από τον μέσω όρο της Ευρώπης και πήγανε στους 10.300. Δεν τους έφτανε όμως αυτό γι' αυτό με το πρόγραμμα Καλλικράτης τους πήγανε στους 26.000 κατοίκους. Πέραν του ότι καταστρέφεται η έννοια Τοπική Αυτοδιοίκηση, αφού τα θέματα δεν είναι πια τοπικά, δημιουργούν συγκεντρωτικά μοντέλα όπου μόνο κομματικοί μηχανισμοί θα μπορούν να προτείνουν υποψήφιους. Μοιραία εξωθείται ο απλός πολίτης να μην ασχολείται με τα προβλήματα του στα κοινά για να τα διαχειριστούν μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.»

«Μια ομαλή μετάβαση του διοικητικού μοντέλου σε πρώτη φάση. Εφαρμογή του διοικητικού μοντέλου στους νέους δήμους, όπως προβλέπει ο νόμος με διαφάνεια.»

«Να διαλυθεί ο δήμος και να συνενωθεί με το δήμο Καλαμάτας, διότι οι ορεινοί δήμοι δεν έχουν λόγω ύπαρξης, επειδή δεν μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς τεχνικές υπηρεσίες, διοικητικές και γενικώς δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της κοινωνίας για ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών.»

«Να πετύχει ο δήμος προς την κατεύθυνση της ύδρευσης (το μεγάλο πρόβλημα) και σαν δεύτερος ατόχος η καθαριότητα και βελτίωση του τουρισμού.»

«Με το πρόγραμμα Καλλικράτης υπήρξε συνένωση του δήμου Αβίας και Λεύκτρου σε Δήμο Δυτικής Μάνης. Τα γεωγραφικά του όρια εκτείνονται από την Καλαμάτα έως τα σύνορα με Λακωνία. Μια λωρίδα γης 60 χιλιομέτρων περίπου με βουνό και θάλασσα. Με τεράστιες δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης , όσον αφορά τον ορεινό τουρισμό (φαράγγια Ριντόμου και Δυρού , απαράμιλλου κάλλους) και τον παράλιο τουρισμό όσον αφορά ακτές θάλασσες, θαλάσσια σπόρ, αγώνες κτλ. Για να υπάρξει όμως ανάπτυξη και εισροή χρημάτων πρέπει να υπάρξει και εκροή χρημάτων. Επιβάλλονται έργα ανάπτυξης, ύδρευσης , αποχέτευσης και παροχής υπηρεσιών. Όλα αυτά όμως θα ήταν σωστό και πρέπει να συμβιώνουν και με ανθρώπινο δυναμικό που θα έμενε στον τόπο του να ζήσει και να εργαστεί και να μπορέσει να αναπτυχθεί και να προσφέρει. Επίσης για να υλοποιηθούν έργα χρειάζεται εξαιδικευμένο προσωπικό και εργατικό δυναμικό στο δήμο, πράγμα που στην συγκεκριμένη στιγμή που ζούμε, της οικονομικής κρίσεως και των περιορισμένων δυνατοτήτων πρόσληψης προσωπικού που έχουν οι υπηρεσίες του δήμου, δεν μπορούν να λειτουργήσουν με δυναμική αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα. Θα ήθελα λοιπόν να δω τον τόπο μου, τον τόπο που ζω και εργάζομαι τα τελευταία χρόνια να αναπτυχθεί αρμονικά τα επόμενα έτη, όσον αφορά την βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών και οικογενειών στον τόπο τους, με παροχή ποιότητας ζωής στους ντόπιους και ξένους που θέλουν να ζήσουν εδώ, με την ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού, που θα σέβεται το μοναδικό Μανιάτικο περιβάλλον και δεν θα το αλλοιώσει με τις μεγάλες άναρχες τουριστικές παρεμβάσεις.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α' βάρθμιας Αυτοδιοίκησης

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων ή απαντήσεων, ούτε Δημόσια Αρχή, ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

- Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με 'δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση' ή 'ιεραρχήστε', αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
- Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 ('Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου').
- Όπου ζητείται ιεράρχηση των απαντήσεων, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: '1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ'.
- Σημειώστε τις απαντήσεις σας με Χ.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Δήμος			
1.02	Δημοτική ενότητα			
1.03	Ονοματεπώνυμο			
1.04	Τηλέφωνο			
1.05	Δ/ση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (e-mail)			
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής		
		1.07 Επιτυχών [1]		
		1.08 Επιλαχών [2]		
1.09	Εκλογική ταυτότητα	Επικεφαλής συνδυασμού		(1)
		Δημοτικός Σύμβουλος		(2)
		Τοπικός Σύμβουλος		(3)
1.10	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιδήμαρχος		(1)
		Άλλη (προσδιορίστε) 1.11 _____		(2)
		Καμία		(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (γ)

Άρρεν		(1)
Θήλυ		(2)

Ηλικιακή Ομάδα (α)

18-24		(1)
25-34		(2)
35-44		(3)
45-54		(4)
55-64		(5)
65+		(6)

3. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό		(1)
Γυμνάσιο		(2)
Λύκειο		(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)		(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ		(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό		(6)

4. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος		(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος		(2)
Επιχειρηματίας		(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας		(4)
Εργάτης		(5)
Αγρότης		(6)
Συνταξιούχος		(7)
Δεν εργάζεται		(8)

5. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

6. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

7.1 7.2 Έτη

Νομάρχης		(1)	
Δήμαρχος		(2)	
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)	
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)	
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)	
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)	
Τοπικός Σύμβουλος		(7)	
Πάρεδρος		(8)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)	

7. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στην μεθεπόμενη

8. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως: (α)

	9.1	9.2 Έτη
Βουλευτής		(1)
Στο ΔΣ οργανισμού		(2)
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		(3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(4)

9. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στην μεθεπόμενη

10. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

	μέλος του ΔΣ (1)	απλό μέλος (2)	Έτη
11.1 Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1
11.2 Συνεταιρισμός			11.2.1
11.3 Επιμελητήριο			11.3.1
11.4 Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1
11.5 Αθλητικός σύλλογος			11.5.1
11.6 Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1

11. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές; (ιεραρχήστε) (α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	
12.3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.4	Άλλο 12.4.1 Προσδιορίστε:	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Β.1 Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

12. Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α΄βάθμια αυτοδιοίκηση; (α)

Είναι στη σωστή κατεύθυνση		(1)
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες		(2)
Είναι σε λάθος κατεύθυνση		(3)
0		(4)

13. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α΄βάθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (επιχορηγήσεις)		14.1
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας		14.2
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (περιορισμένα ίδια έσοδα)		14.3
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)		14.4
Άλλο (προσδιορίστε):		14.5
Κανένα από τα παραπάνω		14.6
Δξ/δα		14.7

14. Θεωρείτε ότι η Α΄βάθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

	Ναι (1)	Όχι (2)	Δξ/δα (3)	Ερωτ/ ση
Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση συμμετοχικής δημοκρατίας)				15.01
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)				15.02
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)				15.03
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας				15.04
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη				15.05
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)				15.06
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)				15.07
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων (λόγω των διαφορών στις τοπικές δυνατότητες)				15.08
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς (αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμός χώρων λαϊκών αγορών κλπ.) ΚΑΙ τον περιορισμό φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού (υπαίθριο εμπόριο κλπ)				15.09
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στο νέο δήμο				15.10

(με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)				
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους				15.11

15. Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά; (α)

Είναι σωστή (λόγω του χρόνου που απαιτεί η ενασχόληση με τα κοινά από θέσεις ευθύνης)		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

16. Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

17. Ποιά θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	18.1
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών	18.2
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	18.3
Με δημοψηφίσματα	18.4
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου	18.5
Δξ/δα	18.6

18. Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

19. Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

20. Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

21. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

22. Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.2 Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας

23. [Μόνο για δήμους που προέκυψαν από συνένωση]

Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας; (α)

Είναι σωστή		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

24. [Αν ο δήμος σας είναι νησιωτικός]

Θεωρείτε ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.3 Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

25. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (β)

	(1) Ναι	(2) Όχι	(3) Δξ/δα	Ερ/ση
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(26.1)
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(26.2)
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				(26.3)
Άλλο (προσδιορίστε):				(26.4)
Δξ/δα				(26.5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

26. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	(27.1)
Κατάρτιση του προσωπικού	(27.2)
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	(27.3)
Πολιτική βούληση των αιρετών	(27.4)
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	(27.5)
Άλλο (προσδιορίστε):	(27.6)
Δξ/δα	(27.7)

Γ.2 Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

27. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο	(1)
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	(2)
Δξ/δα	(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

28. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου; (α)

Έξη μήνες	(1)
Ένα έτος	(2)
Ενάμιση έτος	(3)
Δύο έτη	(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):	(5)
Δξ/δα	(6)

29. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι	(1)
Όχι	(2)
Δξ/δα	(3)

30. Θεωρείτε ότι υπάρχει στο δήμο σας επάρκεια ή/και καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους; (α)

Ναι Όχι Δε/δα

Κτιριακές υποδομές				(1)
Ψηφιακές υποδομές				(2)
Ανθρώπινο δυναμικό				(3)

31. Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης (όχι τόσο σε θέματα καθημερινότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δε/δα		(3)

32. Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δε/δα		(3)

33. Ποια θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε) (α)

	Ερωτ/ση
Διαχείριση απορριμμάτων	(34.01)
Διαχείριση υδάτινων πόρων	(34.02)
Πολεοδομικός σχεδιασμός	(34.03)
Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγγειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	(34.04)
Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	(34.05)
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	(34.06)
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	(34.07)
Ανεργία	(34.08)
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	(34.09)
Άλλο (προσδιορίστε):	(34.10)
Δε/δα	(34.11)

34. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; (ιεραρχείστε) (α)

	Ερ/ση
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	(35.1)
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	(35.2)
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	(35.3)
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	(35.4)
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	(35.5)
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	(35.6)
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	(35.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(35.8)
Δξ/δα	(35.9)

35. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; (ιεραρχείστε) (γ)

36.

	Ερ/ση
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	(36.1)
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	(36.2)
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	(36.3)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις, κλπ)	(36.4)
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	(36.5)
Μείωση της ρύπανσης των νερών	(36.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(36.7)
Δξ/δα	(36.8)

37. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	(37.1)
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	(37.2)
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	(37.3)
Άλλο (προσδιορίστε):	(37.4)
Δξ/δα	(37.5)

38. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερώση
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	(38.1)
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	(38.2)
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	(38.3)
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος (στα αστικά κέντρα)	(38.4)
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	(38.5)
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)	(38.6)
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	(38.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(38.8)
Δξ/δα	(38.9)

39. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου σας με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο σας; (γ)

Πολύ σημαντική	(1)
Αρκετά σημαντική	(2)
Σχετικά σημαντική	(3)
Δξ/δα	(4)

Γ.3 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

40. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια άνεργους, ΑμεΑ, νέους άνεργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι	(1)
Όχι	(2)
Δξ/δα	(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

41. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του δήμου σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	(41.01)
Καθαριότητα, ανακύκλωση	(41.02)
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	(41.03)
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	(41.04)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	(41.05)
Εστίαση, catering	(41.06)
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	(41.07)
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	(41.08)
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	(41.09)
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	(41.10)
Άλλο (προσδιορίστε):	(41.11)
Δξ/δα	(41.12)

42. Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι	(1)
Όχι	(2)
Δξ/δα	(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

43. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων	(43.1)
Συντήρηση πράσινου	(43.2)
Καθαριότητα	(43.3)
Ανακύκλωση	(43.4)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	(43.5)
Catering	(43.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(43.7)
Δξ/δα	(43.8)

44. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους: (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (1) ή (2) πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

45. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

		Ερ/ση
Πράσινο – Καθαριότητα		(45.1)
Ανακύκλωση		(45.2)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(45.3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(45.4)
Δξ/δα		(45.5)

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

46. Πώς κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων; (άρθρα 262 & 263)

Είναι σωστό (καθώς κλείνουν οι μαύρες τρύπες του παρελθόντος και επιβάλλεται χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση)		(1)
Είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ		(2)
Δεν είναι σωστό		(3)
Δξ/δα		(4)

47. Ποιές από τις παρακάτω πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; (ιεραρχήστε) (β)

		Ερ/ση
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας		(47.1)
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων		(47.2)
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων		(47.3)
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας		(47.4)
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)		(47.5)
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών		(47.6)
Δξ/δα		(47.7)

48. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων; (α)

49.

Ναι, υπό προϋποθέσεις		(1)
Όχι		(2)
Δε/δα		(3)

Αν απαντήσατε (1) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

50. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής		(49.1)
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες		(49.2)
Δε/δα		(49.3)

Αν απαντήσατε (49.2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση

51. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
Συλλογή απορριμμάτων		(50.1)
Επεξεργασία απορριμμάτων		(50.2)
Υπηρεσίες υγείας		(50.3)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης		(50.4)
Υπηρεσίες κατάρτισης		(50.5)
Πολιτιστικές υπηρεσίες		(50.6)
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)		(50.7)
Άλλο (προσδιορίστε)		(50.8)
Δε/δα		(50.9)

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

Ευχαριστούμε πολύ για τη συνεργασία σας στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.